

S: älsk
med värde
kärlek

Nina Lagergren

The address of the Swedish Embassy:
Ambassador Wilhelm Wachtmeister
Swedish Embassy
600 N.H. Ave. N.W.
Washington, D.C.

P.S. The case of the Litvanian (Simha Kurdaka) sailor who jumped ship, and was subsequently taken back by the Russians from the American vessel, sent to Siberia for four years, and eventually set free by the State Dpt. and is now in America with his whole family, encouraged me to think that the American government can under certain circumstances attain some unexpected results with the Soviets. We are still trying to get some more publicity through Jack Anderson, the columnist of Washington Post, but even for that we would need some tacit approval or at least no opposition from the Ambassador.

A.L.

Arende Wallenberg	Datum 1978-03-06	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="885 212 1061 280"> Avd P </td> <td data-bbox="1061 212 1228 280"> Grupp 2 </td> <td data-bbox="1228 212 1560 280"> Mål Eu I </td> </tr> </table>	Avd P	Grupp 2	Mål Eu I
Avd P	Grupp 2	Mål Eu I			
Adress <i>Handwritten mark</i> SVENSK WASHINGTON	<i>Handwritten mark</i>				
Text Wachtmeister från Leifland. Re: Wallenberg P r i m o Under secundo texten till det brev som fru von Dardel fått från fru Lantos. Tacksam Din kommentar. S e c u n d o Cit. February 13, 1978 from the Ambassador. <i>A.L.</i> Slutcit. CABINET					

2-7-78

~~SAN FRANCISCO STATE UNIVERSITY~~
~~1600 HOLLOWAY AVENUE SAN FRANCISCO: CALIFORNIA 94132~~

CIT February 13, 1978

Dear Mrs. Maj von Dardel,

Thank you so much for your kind answer to my communications.

245 I would like to bring you up to date about my efforts. Two weeks ago I decided that I must go personally to Washington D.C. to try to expedite matters, and get some response from officials. From all the American sources I have contacted, I received a very favorable and positive response, provided I was able to get the backing of the Swedish Ambassador, several senators in addition to Mr. Stuart Eizenstat were ready to present the case to President Carter (Senator Frank Church of Idaho and Senator Joe Biden of Delaware being willing to do so right away.)

Unfortunately I was unable to obtain the support of the Swedish Ambassador. In fact I had the feeling that he considered this whole matter out of my jurisdiction, and was offended by my interference. I did not think of Raoul Wallenberg as a Swedish citizen, but only as a hero and great human being, and as a result I failed to take into consideration the political complexities involved.

Following my conversation with the Ambassador, Senator Church called him, and was told by Ambassador Wilhelm Wachtmeister, that the evidence that Raoul Wallenberg is alive is insufficient.

Dear Mrs. von Dardel if in any way you would have some influence with Ambassador Wachtmeister, (who I think is a friend of Senator Church) to the extent that he would call Senator Church and give his consent to proceed with bringing this case to the attention of President Carter and the State Dpt. then we could go on with our effort. Without the support of Sweden, I'm told, we cannot do anything.

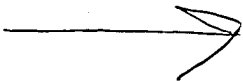
Also Mr. Wiesenthal could be very helpful with the State Dpt., and I have written to him about this matter.

Thank you ever so much for your kind communication, and hoping to hear from you in the future

With warmest respect,

Annette Lantos

~~The address of the Swedish Embassy:
Ambassador Wilhelm Wachtmeister
Swedish Embassy
600 N.H. Ave. N.W.
Washington, D.C.~~

P.S. The case of the Litvanian (Simha Kurdaka) sailor who jumped ship, and was subsequently taken back by the Russians from the American vessel, sent to Siberia for four years, and eventually set free by the State Dpt. and is now in America with his whole family, encouraged me to think that the American government can under certain circumstances attain some unexpected results with the Soviets. We are still trying to get some more publicity through Jack Anderson, the columnist of Washington Post, but even for that we would need some tacit approval or at least no opposition from the Ambassador.

A.L.

SLUTZIT

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:					
Kopia till: Kabs pelch pel 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) <i>Brev t. fru Nina Lagergren</i> <i>28.3.78</i> 1978-03-20 Depr Lundvik, es		<table border="1"> <tr> <td>P</td> <td>L</td> <td>Eu</td> </tr> </table>	P	L	Eu
P	L	Eu				

SVENSK WASHINGTON

1978-03-07

U. P. I. P.

CABINET STOCKHOLM

FÖR LEIFLAND.

RE WALLENBERG

W

PRIMO

MRS LANTOS SAMMANTRÄFFADE INTE MED MIG EFTERSOM JAG VAR BORTREST VID TIDPUNKTEN FÖR HENNES BESÖK PÅ AMBASSADEN. HON TOGS EMOT AV BORGLUND. BETRÄFFANDE INNEHÅLLET I SAMTALET HÄNVISAS TILL BORGLUNDS PM, INSÄND MED HBR BERGQUIST-LUNDVIK 1.78-02-07.

SECUNDO

DET ÄR RIKTIGT ATT SENATOR CHURCH RINGDE MIG, VILKET OCKSÅ REDOVISAS I NÄMNDA HANDBREV. JAG SVARADE CHURCH I NÄRA ANSLUTNING TILL NÄST SISTA STYCKET I BORGLUNDS PM. DET MIG TILLSKRIVNA UTTRYCKET "INSUFFICIENT,, KÄNNER JAG INTE IGEN, MEN OM INNEBÖRDEN ÄR BRIST PÅ SÄKRA BEVIS PÅ ATT WALLENBERG ÄR I LIVET STÅR JAG FÖR DET.

TERTIO

SEDERMERA HAR JAG - DEN 24 FEBRUARI - TILLSTÄLLT MRS LANTOS ETT BREV AV FÖLJANDE LYDELSE:

"DEAR MRS LANTOS,

AFTER MY RETURN TO WASHINGTON, MR BORGLUND HAS TOLD ME ABOUT YOUR VISIT TO THE EMBASSY ON JANUARY 27 AND YOUR DISCUSSIONS WITH HIM.

I GREATLY APPRECIATE THE INTEREST YOU AND YOUR FAMILY HAVE TAKEN IN RAOUL WALLENBERG'S CRUEL FATE.

AS I AM SURE YOU ARE WELL AWARE, THE SWEDISH GOVERNMENT HAS NEVER GIVEN UP HOPE TO REACH A RESOLUTION TO THIS TRAGIC CASE. ANY NEW EVIDENCE IS CAREFULLY INVESTIGATED.

WITH KIND REGARDS,
SINCERELY,"

QUAR

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)		

- 2 -

■ QUARTO

HUR MRS LANTOS HAR KUNNAT TOLKA BORGLUNDS UTTALANDE SÅ NEGATIVT ÄR SVÄRFÖRESTÅELIGT, SÅVIDA HON INTE VERKLIGEN MENAR ATT AMBASSADEN SKALL UPPMUNTRA SENATORER, STATE DEPARTMENT OCH VITA HUSET ATT TA UPP FALLET MED PRESIDENT CARTER, VILKET INNEBÄR ATT DET GÖRS TILL ETT LED I DENNES HUMAN RIGHTS-DISPYT MED BRESJNEV. DETTA KAN VI GIVETVIS INTE GÖRA UTAN INSTRUKTION FRÅN REGERINGEN. VAD BETRÄFFAR JACK ANDERSON TORDE DENNE INTE KÄNNA BEHOV AV NÅGOT DIPLOMATISKT STÖD. NÅGON "OPPOSITION" BEHÖVER HAN SJÄLVFALLET INTE FRUKTA.

QUINTO

MRS LANTOS SÄGER SJÄLV I SITT BREV TILL FRU VON DARDEL ATT HON "FAILED TO TAKE INTO CONSIDERATION THE POLITICAL COMPLEXITIES INVOLVED". DET KANSKE VORE BRA OM WALLENBERGS ANHÖRIGA KUNDE EFTER DINA RIKTLINJER FÖRKLARA DESSA FÖR MRS LANTOS.

SEXTO

BORGLUND TILLÄGGER ATT HAN FÖRSTÄRKTS I SITT TIDIGARE INTRYCK ATT FRU LANTOS VERKAR MYCKET UPPTAGEN AV ÄRENDET, I SIN AMBITION OCH IVER ÄR HON INTE SÅ NOGA MED NYANSER UTAN DRAMATISERAR GÄRNA. SAUF AVIS CONTRAIRE KOMMER VI ATT FORTSÄTTNINGSVIS - LE CAS ECHEANT - ATT HÅLLA SAMMA TONLÄGE MED HENNE SOM I BORGLUNDS SAMTAL.

■ WACHTMEISTER ■

AUTRICHE et BAVIERE

Einschreiben

Privat: Kolpingweg 8
D-8399 Thermalbad GRIESBACH
(im Rottal, Bayern)
Tel. (08532) 83 31

Nav. Captain RET / RES

Rud. HÉDRICH - WINTER von SCHWAB

Assoc. Prof. Ph. Dr.

Priv.-Dozent

(Milit. Politology)

TOP SECRET

Betrifft:

Entführter u. verschollener Königlich-
Schwedischer Diplomat

1978-03-30

Förs. t. svar t.

1:e Hovm. von der

Bayern, den 15. Feber 1978

Esch.

Exp. 18-03-30 110

An Ihre Majestät

Königin Sylvia von Schweden

Stockholme

Schloss

Majestät,

Hochverehrte (und uns allen so liebe) Königin Sylvia!

In meiner Eigenschaft als (seit 1970) Präsident der "SECTION AUTRICHE ET BAVIERE" de la "MAISON INTERNATIONALE DES INTELLECTUELS-PARIS 1907" und als Chef-Press-Offizier /EUROPE und Stabsmitglied des Präsidiums der Dachorganisation aller Bayerischer Soldaten- und Veteranenverbände "BKV" (Ehrenpräsident Graf Dr. von Preysing, Ehrenpräsident Senator Walter Steinert (Augsburg/Bayern, Johann-Strauss-Strasse 2g/ und Präsident und 1. Landesvorsitzender BKV-Generalkonsul Walter Heubl) die 325.000 Mitglieder umfasst, unter ihnen auch der Ministerpräsident des Freistaates Bayern-Dr. Alfons Goppel) wende ich mich an Sie, Majestät - um Sie zu bitten - Ihren Gemahl Seine Majestät den König von Schweden - auf den tragischen Fall meines Schwedischen Kameraden und Mitkämpfer, den damaligen 1. Botschaftssekretär der Schwed. Kgl. Botschaft in Budapest - und Mitarbeiter des Internationalen Roten Kreuzes - RAOUL WALLENBERG - aufmerksam zu machen.

Bevor ich davon rede, möchte ich kurz bemerken, dass ich das Glück, die ehrliche Freude und den Vorzug hatte - Eure Majestät im Rahmen Ihrer damaligen leitenden Stellung während der Olympiade in München - Anno 1972 - kurz kennenzulernen und zu sprechen. Dienstlich quasi. Worauf ich mich nicht in obiger Angelegenheit berufen will - sondern nur stolz sein möchte...

Nun zur Sache:

Mein Kamerad im Kampfe für Freiheit und Recht und Menschlichkeit, der Schwed. Diplomat RAOUL WALLENBERG - der in den Kriegsjahren bis 1944 unzählige Frauen, Kinder und Männer vor den Mordhäschern der Gestapo rettete, u. nach Einmarsch der Sowjets Jänner 1945 viele Deutsche und andere Menschen vor den Fängen der Stalinistischen GPU/MGB/MWD in Budapest und Ungarn zu retten bemüht war unter Einsatz seines eigenen Lebens - AUS MENSCHLICHKEIT UND GERECHTIGKEITSSINN IM SINNE ALTER SCHWEDISCHER TRADITIONEN DES HUMANISMUS UND DES CHRISTENTUMS, wurde im Jänner 1945 in Budapest von Stalinisten

Pol

D. No 226/301		
7MRS1978		
AVD	GR	MAL
P	2	EU

verschleppt, geschlagen, seelisch und körperlich gequält-und in die UdSSR verschleppt. Dort ist er seither verschollen. Die Stalinisten gaben an, dass sie mit dem Verschwinden des schwedisch-königl. Diplomaten Raoul Wallenberg nichts zu tun hätten-und nichts von ihm wüssten. Erst ca zehn Jahre später bequeme sich die sowjetische Regierung "einzugestehen" dass Raoul Wallenberg 1947 im Lubjanka-Gefängnis in Moskau an Herzversagen gestorben sei."...

Da nicht nur ich-sondern auch andere Zeugen unter Eid aussagen können, dass Raoul Wallenberg zumindest am Vormittag des 5.12.1952 im Kellertrakt des Polit.-Isolators für Ausländer-dem Gefängnis in WERCHNEURALSK (Südural, bei Magnitogorsk) in Einzelhaft "lebte"-ist klar, dass die Sowjetregierung traurigerweise das Stalinsche Verbrechen an Wallenberg aus wie immer gearteten Gründen nicht offen darlegte, und ein UNWAHRES TODESDATUM Wallenbergs ANGAB. Denn Wallenberg lebte zumindest noch 1952-war also 1947 NICHT IM LUBJANKAGEFÄNGNIS IN MOSKAU GESTORBEN. Ich selbst sprach Wallenberg vormittags am 5.12.1952-als man mich für 1-2 Stunden unerwartet in den Kellertrakt des oberwähnten Gefängnisses sperrte-um mich dann mit einem sechs-köpfigen Sonderkommando zu Neuverhörungen nach Moskau zu transportieren. Ich führe folgende Zeugen an, die Wallenbergs Anwesenheit dort kannten: der finnische Artilleriehauptmann Harold Hjeld, der finnische Beamte Nikolai Saikonen, der österr. Ingenieur Werner Hold, und andere..

Ob Raoul Wallenberg noch lebt-ist unwahrscheinlich-trotzdem es nicht unmöglich ist-dass der schwed. Diplomat und Menschenfreund und Humanist ohneweiters geistig gestört in irgendeiner "Klinik" oder einem polit. Schweigekerkel lebendig begraben sein kann-in Russland ist alles möglich! Doch ist es notwendig, von diesem oberwähnten Gefängnis aus-ab 5.12.1952 der Spur des verschwundenen Raoul Wallenberg neu zu folgen-UM WAHRHEIT UND GEWISSEHEIT ÜBER DAS SCHICKSAL MEINES SCHWEDISCHEN KAMERADEN RAOUL WALLENBERG AUFZUDECKEN. Das bin ich seinen Eltern -seiner 85jährigen Mutter

FRAU MAJ von DARDEL

Und seinem 89jährigen Vater (Stiefvater seit Kindheit Wallenbergs)

Generaldirektor in Ruhe FREDERIK von DARDEL

schuldig. (Auravögen 25, 18262 DJURSHOLM/Sverige) Und das bin ich Wallenberg und der Menschlichkeit schuldig. Und meiner Mutter, die 82jährig am 20.8.1977 in Cannes leider verstarb, und die mir vor dem Tode das Versprechen abnahm, Frau von Dardel zu helfen, dass das Schicksal ihres Sohnes Raoul Wallenberg geklärt wird. (Meine Mutter: Madame la Princesse Dr. Nadine Avalov de Bermont, 15, Av. de Maréchal Juin, F-06400 CANNES/France, gestorben am 20.8.1977 dort..)

Frau von Dardel u. Herr von Dardel sind alte Leute-und haben es verdient, dass Schweden, Europa, die Freie Welt- NOCHMALS ALLES TUT, UM DAS LOS DES TAPFEREN SCHWEDISCHEN HELDEN DER MENSCHLICHKEIT RAOUL WALLENBERG AUFZUKLÄREN. MEINE VIELEN FREUNDE UND ICH BITTEN SIE, MAJESTÄT-UM HILFE IN DIESER ANGELEGENHEIT! Gott mit Ihnen, Majestät! Gott mit Ihrem Gatten dem König der SCHWEDEN! Gott mit Ihren Kindern! Gott mit dem Königshaus und dem Volk der SCHWEDEN! Gott mit allen Menschen guten willens dieser Welt!

Ihr R. S. A.

(Prof. Dr. Rud. Hedrich-Winter von Schwab)

Le Président de section M.I.D.
AUTRICHE et BAVIERE

Nav. Captain RET / RES
Rud. HEDRICH - WINTER von SCHWAB
Assoc. Prof. Ph. Dr.
Priv.-Dozent
(Milit. Politology)

Verband der Reservisten der Deutschen Bundeswehr
- Generalsekretariat - 53 BONN

Mitgliedsausweis Nr. 6510886
Privat: (Landhaus)
D-8399 Luftkurort GRIESBACH
Rottal in Bayern
Kreisgruppe: München
Commander (RET) Dr. Dr. h. c.
Rud. Hedrich-Winter v. Schwab
(Priv.-Dozent, Journalist)
D-8399 München für PAPA 700-004

Rudolf Prof. Dr. Dr. h. c. Hedrich-Winter v. Schwab
Vor- und Zuname geboren am 05.12.1919
8399 Griesbach/Rottal
Wohnort
Kolpingweg 8
Straße

Name des Paßinhabers / Name of bearer / Nom du titulaire
DR. DR. HEDRICH - WINTER

VON SCHWAB

Vornamen / Christian names / Prénoms

RUDOLF

Geburtsdatum / Date of birth / Date de naissance

05. DEZEMBER 1919

Geburtsort / Place of birth / Lieu de naissance

ZSCHODOLYA

Wohnort / Residence / Domicile

GRIESBACH I. ROTTAL

Besondere Kennzeichen / Distinguishing marks / Signes particuliers

KRIEGSGEBÄRDE AN KOPF, ARME, BEINE
LINKES BEIN STEIF

Dieser Paß wird ungültig am / This passport expires on / Ce passeport expire le

02. AUGUST 1982

wenn er nicht verlängert wird / unless extended / sauf prorogation de validité

Verlängert bis / Extended until / Prorogé jusqu'au

Behörde / Authority / Autorité

Unterschrift / Signature / Signature

Verlängert bis / Extended until / Prorogé jusqu'au

Behörde / Authority / Autorité

Unterschrift / Signature / Signature

Nr. E 2021723

2

Farbe der Augen
Colour of eyes
Couleur des yeux

BLAU-GRAU

Größe / Height / Taille

172

cm

Unterschrift des Paßinhabers / Signature of bearer / Signature du titulaire

Länder, für die dieser Paß gilt / Countries for which this passport is valid
Pays pour lesquels ce passeport est valable

Für alle Länder / For all countries / Pour tous pays

Paßausstellende Behörde / Issuing authority / Autorité ayant délivré le passeport

11/7/77

Stadt Griesbach I. Rottal

Ausgestellt (Ort) / Issued at / Délivré à

Griesbach I. Rottal

Datum / Date / Date

02. Aug. 1977

Im Auftrag

Unterschrift / Signature / Signature

Nr. E 2021723

Sigl

3

Arvid Wallenberg

2 mars 1978

Kabinetskansliet:

Arvid Wallenberg

1978-03-22

utskrift sänd t amb. Häggglöf,
Paris

kabs Leifland, IB

226 357

07. MRS 1978

P 2 En 1

Broder. (Culpro)

C I går råkade jag läsa bitogade
ledare i Göteborgsposten. Då jag förmodar
att ni inom U.D. ångra diskuterar Wallenbergs-
affären vill jag gärna redogöra för vad
som förekom under min tid som sändebud
i Moskva (juli 1946 - april 1947). Jag
gör detta utan tillgång till arkivmaterial
och får alltså lita till mitt minne.

På våren 1946 fick jag meddelande
om att jag skulle förflyttas från Bryssel-
-Haag till Moskva. Man anmodade mig
att komma till Stockholm i god tid
för avresa till Moskva - detta för att
jag skulle ha tid att sätta mig in i
de ärenden, som berörde vårt förhållande
till Sovjetunionen. Det visade sig
att vad regeringen ville tala med mig
om var förhandlingen om handels- och
kreditavtalet med Sovjetunionen. Här om

har jag f.ö. skrivit i en memoarbok: "Freden
vägar" s. 31 ff.

Det fanns inte något flyg till Moskva
på den tiden så min hustru och jag fick
ta båten till Åbo och Tåget till Helsing-
fors. Där stannade vi en eftermiddag för
att därefter med tåg anträda färden till
Leningrad-Moskva. Under uppehållet
i Helsingfors träffade jag Staffan Söder-
blom, min företrädare i Moskva, som
just anlät. Vi hade ett ungefär tims-
långt samtal.

Söderblom berättade att han före sin
avresa från Moskva hade hemställt om
audiens hos Stalin och att denne mot
sin vana hade tagit emot honom. S. be-
tecknade detta som helt exceptionellt
och det hade han säkert rätt i.

S. berättade i detalj om mötet.
Samtalet hade börjat med att S.
höll ett litet anförande på ryska / som
han ju talar utmärkt / där han prisade
Stalins världshistoriska insatser. Stalin
frågade om det var något som han kunde

göra. S. sade då att vi var mycket be-
kymrade för en svensk diplomat vid
namn Raoul Wallenberg och, som
omhändertagits av ryska soldater i
Budapest, men sedan icke anhörts.
Stalin bad S. skriva namnet på ett
papper.

Söderblom var åtföljd av legations-
rådet Boack-Holst. (Vid min ankomst
till Moskva gav B.H. sin version av
samtalet med Stalin. Den stämde helt
med Söderbloms.)

När jag skildes från Söderblom
bad han mig att icke säga till någon
att han ~~Tagit~~ med Stalin Tagit
upp fallet Wallenberg. (Jag bör an-
teckna att detta var första gången,
som jag höjde talas om försvinnandet
av Raoul Wallenberg, som jag f.ö.
personligen var bekant med).

Man fick nu - som Söderblom sagt
mig - vänta på den effekt som Stalins
inripande kunde få.

x/ jag kommer
inte ihåg
om detta
skedde efter
instruktion
från U.D.

Då emellertid intet meddelande kom från
de sovjetiska myndigheterna Tog jag
upp saken^{x/} med ställföreträdande utrikes-
ministern Dekanosov. (Molotov var mestadels
borta på stormanskonferenser under
denna tid) Dekanosov hade gjort sin
egentliga karriär inom den hemliga polisen
och jag förmodar att det var denna
bakgrund, som gav honom möjlighet att
vara så öppen och säker i sina samtal
med utlänningar.

När jag omnämnde fallet Wallenberg
slog han emellertid från sig med båda
händer. Nej, han var inte kompetent att
tala om dylika ärenden. Då får ni
tala med Novikov.

Om ^{mina} ~~mitt~~ samtal med denne har jag
skrivit uppteckningar som måste finnas
i U.D.s arkiv. Jag vill minnas att jag
hade två samtal. Det sista var nog
det mest betydande.

När jag under hösten 1946 kallades
till Stockholm i samband med
handels- och kreditförhandlingarna sökte
Raoul W.-g's mor fru v. Dandel att

få kontakt med mig för att få veta vad vi gjorde i Moskva. Jag antog detta och hänvisade henne till utrikesdepartementet. Jag var nämligen övertygad om att vad jag sade till henne snart nog skulle publiceras under stora rubriker.

Vid samtal med Underen och Sohlman uttalade jag den åsikten att om vi inte fick något tillfredställande besked från ryssarna fick man överväga andra metoder än démarches i Moskva.

I första Taget att utrikesministern talade med Sovjets sändebud och framhöll att W-g historien störde våra goda förbindelser. I andra Taget att vi började tala om att suspendera de pågående förhandlingarna. I tredje Taget att vi faktiskt suspenderade dem.

Jag vill minnas att jag sedermera skrev ett brev till U. D. i samma anda.

Ja detta är vad jag nu nästan
Treåttio år efteråt kan komma ihåg.

Sistligen vill jag säga att jag själv-
fallet aldrig haft det minsta intresse
av att mina Telegram eller skrivelser
i detta ärende skulle hemlighållas!
Efter vad jag kan se gjorde Söderblom
och jag allt vad vi kunde göra. Flågan
är om vi inte gjorde för mycket.

Din tillgivne

Gunnar Hägerström

P. S. Om Du gör en utskrift av
detta brev kanske Du vill sända
mig en kopia? Tack.

ghg.

UTSKRIFT

av handbrev från ambassadör
Gunnar Hägglöf till professor
Carlgren, UD, 1978-03-02

Broder,

I går råkade jag läsa bifogade ledare i Göteborgsposten. Då jag förmodar att Ni inom U.D. ånyo diskuterar Wallenbergsaffären vill jag gärna redogöra för vad som förekom under min tid som sändebud i Moskva (juli 1946 - april 1947). Jag gör detta utan tillgång till arkivmaterial och får alltså lita till mitt minne.

På våren 1946 fick jag meddelande om att jag skulle förflyttas från Bryssel-Haag till Moskva. Man anmodade mig att komma till Stockholm i god tid före avresa till Moskva - detta för att jag skulle ha tid att sätta mig in i de ärenden, som berörde vårt förhållande till Sovjetunionen. Det visade sig att vad regeringen ville tala med mig om var förhandlingen om handels- och kreditavtalet med Sovjetunionen. Härom har jag f.ö. skrivit i en memoarbok: "Fredens vägar" s. 31 ff.

Det fanns inte något flyg till Moskva på den tiden så min hustru och jag fick ta båten till Åbo och tåget till Helsingfors. Där stannade vi en eftermiddag för att därefter med tåg anträda färden till Leningrad-Moskva. Under uppehållet i Helsingfors träffade jag Staffan Söderblom, min företrädare i Moskva, som just anlänt. Vi hade ett ungefär timslångt samtal.

Söderblom berättade att han före sin avresa från Moskva hade hemställt om audiens hos Stalin och att denne mot sin vana hade tagit emot honom. S. betecknade detta som helt exceptionellt och det hade han säkert rätt i.

S. berättade i detalj om mottagandet. Samtalet hade börjat med att S. höll ett litet anförande på ryska (som

han ju talar utmärkt) där han prisade Stalins världs-historiska insatser. Stalin frågade om det var något som han kunde göra. S. sade då att vi var mycket bekymrade för en svensk diplomat vid namn Raoul Wallenberg, som omhändertagits av ryska soldater i Budapest, men sedan icke avhörts. Stalin bad S. skriva namnet på ett papper.

Söderblom var åtföljd av legationsrådet Barck-Holst. (Vid min ankomst till Moskva gav B-H sin version av samtalet med Stalin. Den stämde helt med Söderbloms).

När jag skildes från Söderblom bad han mig att icke säga till någon att han med Stalin tagit upp fallet Wallenberg. (Jag bör anteckna att detta var första gången som jag hörde talas om försvinnandet av Raoul Wallenberg, som jag f.ö. personligen var bekant med).

Man fick nu - som Söderblom sagt mig - vänta på den effekt som Stalins ingripande kunde få.

x) jag kommer inte ihåg om detta skedde efter instruktion från UD

Då emellertid intet meddelande kom från de sovjetiska myndigheterna tog jag upp saken^{x)} med ställföreträdande utrikesministern Dekanosov. (Molotov var mestadels borta på stormaktskonferenser under denna tid). Dekanosov hade gjort sin egentliga karriär inom den hemliga polisen och jag förmodar att det var denna bakgrund, som gav honom möjlighet att vara så öppen och säker i sina samtal med utlänningar.

När jag omnämnde fallet Wallenberg slog han emellertid från sig med båda händer. Nej, han var inte kompetent att tala om dylika ärenden. Då får Ni tala med Novikov.

Om mina samtal med denne har jag skrivit uppteckningar som måste finnas i U.D.:s arkiv. Jag vill minnas att jag hade två samtal. Det sista var nog det mest bely-

sande.

När jag under hösten 1946 kallades till Stockholm i samband med handels- och kreditförhandlingarna sökte Raoul W-g's mor fru v. Dardel att få kontakt med mig för att få veta vad vi gjorde i Moskva. Jag avböjde detta och hänvisade henne till utrikesdepartementet. Jag var nämligen övertygad om att vad jag sade till henne snart nog skulle publiceras under stora rubriker.

Vid samtal med Undén och Sohlman uttalade jag den åsikt att om vi inte fick något tillfredsställande besked från ryssarna fick man överväga andra metoder än démarcher i Moskva. I första taget att utrikesministern talade med Sovjets sändebud och framhöll att W-ghistorien störde våra goda förbindelser. I andra taget att vi började tala om att suspendera de pågående förhandlingarna. I tredje taget att vi faktiskt suspenderade dem.

Jag vill minnas att jag sedermera skrev ett brev till U.I i samma anda.

Ja, detta är vad jag nu nästan trettitvå år efteråt kan komma ihåg.

Slutligen vill jag säga att jag självfallet aldrig haft det minsta intresse av att mina telegram eller skrivelser i detta ärende skulle hemlighållas! Efter vad jag kan se gjorde Söderblom och jag allt vad vi kunde göra. Frågan är om vi inte gjorde för mycket.

u/Gunnar Hägglöf

Frågor om Raoul Wallenberg

Vilket öde gick den av ryska soldater i Budapest i slutet av andra världskriget arresterade svenske diplomaten Raoul Wallenberg tillmötes? Den frågan upphör inte, dessbättre, att engagera människor i vårt land.

F.d. utrikesredaktören i Dagens Nyheter Ulf Brandell har i en intresseväckande artikel i Svenska Dagbladet nyligen analyserat Simon Wiesenthals undersökningar i fallet Raoul Wallenberg. Wiesenthal anser sig ha säkra bevis på att Raoul Wallenberg så sent som 1975 fanns i livet — närmare bestämt på ett mentalsjukhus i Irkutsk i Sibirien.

I anslutning till denna uppgift ställde riksdagsman Olle Wästberg i Stockholm (fp) på måndagen en enkel fråga till utrikesminister Karin Söder om regeringen avser att ta nya initiativ för att bringa klarhet i vad som hänt Raoul Wallenberg. Olle Wästberg frågade också regeringen om den ämnar offentliggöra ytterligare material om Raoul Wallenberg.

bergaffären. Mot den bakgrunden ter det sig som ett framsteg att Ulf Brandell hävdar, att UD numera — efter skiftena på utrikes- och kabinettssekreterarposterna — vaksamt tar del av allt material om Raoul Wallenberg och att man gör det i nära förbindelse med Wallenbergs anhöriga, främst då med hans mor, fru Maj von Dardel.

Det framsteg vi noterat i fråga om den nuvarande regeringens handläggning av Raoul Wallenberg-fallet skall inte övervärderas. Såsom negativt måste nämligen bedömas att regeringen fortsatt att hålla tyst om allt som rör Wallenberg.

Kan hemlighetsmakeriet hänga samman med att f.d. statsråd och ämbetsmän på UD har dåligt samvete för att inte ha ägnat wallenbergfallet den omsorg den borde ha föranlett? Frågan är obehaglig men pockar på ett svar.

Det går inte ett bestrida, att Schweiz redan kort tid efter and-

ra världskrigets slut förmådde Sovjet att släppa två diplomater, som i likhet med Wallenberg gripits av ryska trupper. Varför lyckades Schweiz men inte Sverige?

De två vitböcker i wallenbergaffären, som UD efter långt dröjsmål publicerade, gjorde mer skäl för beteckningen "grå böcker", eftersom de förefaller dölja mer än de avslöjar. Konstateras kan också att förre kriminalchefen Otto Danielsson beträffande fallet Raoul Wallenberg framhållit, att det är beklämmande att statsnyttan skall gå före medmänsklighet.

Den nye kabinettssekreteraren i UD, Leif Leifland, som i ett 20-tal år av och till sysslat med fallet Wallenberg, säger i en intervju i tidningen Kvällsposten, att han ej vill kommentera anordningarna om att f.d. statsråd och UD-tjänstemän i början av wallenbergtragedin ej ägnat denna tillräckligt intresse. Ett sådant uttalande bidrar naturligtvis inte

till att kasta ljus över eventuella skuggor.

Detta är illa nog. Än värre var emellertid att Leifland undvek att beröra hur det skall bli med den regeringskommission, som enligt vad Leifland själv tillkännagav i somras — skulle tillsättas för att granska hanteringen från svensk sida av fallet Raoul Wallenberg. Inte heller utrikesminister Söder hade något att säga om en kommission i sitt svar till Olle Wästberg.

Däremot lovade hon att regeringen skulle ta kontakt med Simon Wiesenthal och så småningom publicera ytterligare material om fallet. Innebär det att man äntligen tänker släppa loss de hemligstämplade wallenbergpapren ur UD:s arkiv? Wästberg fick inget löfte av utrikesministern om att frågan på nytt skulle tas upp med de sovjetryska myndigheterna. Men regeringen bör en gång för alla ha klart för sig att fallet inte kan läggas till handlingarna.

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten

Arkivexemplar

1978-03-08

Der	Avd	Grupp	Mål
5410	P	2	Eu ^I

Fru Maj von Dardel
Auravägen 25
182 62 DJURSHOLM

Föredraget för kab.sekr.

Raoul Wallenberg-ärendet

Härmed får jag för Eder strängt förtroliga och personliga
kännedom översända tre brev från Wien maj-juni 1964 om
Franz Laufer.

Wilhelm Carlgren
Chef för Dokumentationsenheten

P.S. Jag beklagar att vissa fotokopior av tidningsklipp
är otydliga. Vi har själva bara fått kopior av ori-
ginalen.

BN

fyller av postexp

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

78-03-08

Sign

BN

Arkivexemplar

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten

1978-03-08

Der	Avd	Grupp	Mål
386	P	2	Eu ^I

Ambassadören Gunnar Hägglöf
c/o Svenska Ambassaden
PARIS

Raoul Wallenberg-ärendet

Kärade Broder,

./.

Jag har fått Ditt intressanta brev om Raoul Wallenberg.
Jag har förelagt det för kabinettssekreteraren. Kopia
bifogas.

Wilhelm Carlgren

BH

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

78-03-08

Sign

BV

NOTE

V

SVENSK WASHINGTON

1978-03-10

KNR 278

84: A 288
P 2 En'
1978-03-17 depr Lundvik/
kh

tel 320 t

Washington

Pol

CABINET STOCKHOLM

288. LUNDAVIK FRAAN BORGLUND. RE WALLENBERG-UTTALANDE.

I NYHETSSAMMANDRAGET FRAN PRESSBYRAAN 1978-03-08 HAR VI
UNDER PUNKT 5 AATERFUNNIT ETT UTTALANDE I RUBRICERADE
AERENDE. VI FRAGAR OSS OM VI INTE BOER DELGE FRU LANTOS DEEE
DETTA? TACKSAM I SAA FALL FAA DEL AV DET AUKTORITATIVA UT-
TALANDET.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON

KL 1730

1978-03-15

TEL AVIV

78-04-03 depr Lundvik, es
a + b t amb i Washington (nr 71) ✓

401

depr Lundvik, es
1978-03-29 ö. + b t
p int G Danielsson, RPS
u/Lundvik
Exp. 78-03-29/es
med bud

EXPEDIERAT	
med	der
sv. kurir	1978-03-29
utl. kurir	
vanl. post	sign

Departementsrådet Jan Lundvik

UTRIKESDEPARTEMENTET

Förtrolig

Shifrin om Raoul Wallenberg

hbr Wilkens - Lundvik 1978-02-15

94

INKOMM		
1978-03-17		
AVD.	ENK.	ROL.
P	L	Em

Broder,

./.

Insänder härmed Shifrins idag ingångna sammanställning om Wallenberg.

Den utgör intressant läsning, även om väl det mesta är känt för er sedan tidigare. Den under p. 3 och 4 nämnde "Juzeppe Delangoro" är uppenbarligen identisk med Guiseppe dall'Ongaro, med vilken fru von Dardel brevväxlat (jfr Edelstams PM 1974-02-19).

Om departementet inte haft kontakt med professor Konstantinoff (p. 5) eller de tre rumänska officerare, som nämns under p. 6 och vilka kanske kan uppspåras via ambassaden i Bukarest, kan kanske detta vara en uppslagsända att spinna vidare på? Här i Israel synes mig möjligheterna att f.n. komma vidare som små, även om vi givetvis håller ögon och öron öppna även i fortsättningen.

Dim tillgärne
Håkan Wilkens
Håkan Wilkens

PS. kunden har varit
i kontakt med
Svein...

YG

906

Facts concerning the fate of the Swedish
diplomat Raul Wallenberg kidnapped by the Soviets
from Budapest in 1945 (compiled at the request of
the Swedish embassy in Israel).

1. In April, 1963, when I was a political prisoner in camp no.07 (Dubrovlag, Mordovia, USSR), I personally had a chance to talk with some five or six criminals who had arrived in our camp shortly before that.

These criminals told me that during the previous three or four years they had been kept in a camp on Vrangeli island behind the Polar Circle, where they were used in the service unit (for bringing food products into the camp and the work outside the camp).

I was greatly surprised and did not believe that there really existed a camp on Vrangeli island none of us prisoners had ever heard of before. Still, I thoroughly questioned those criminals who insisted that on Vrangeli island there was a complex of three camps located one next to the other, and that the only prisoners kept in those camps were foreigners, "exclusively generals" as the criminals remembered it. According to their evidence, there were several thousand prisoners in those three camps: in the dwelling zone, in the working zone and in the big hospital zone. These three zones were strictly separated from each other and there were no contacts (except for separate cases) among the prisoners of different zones. The prisoners of the service unit were not allowed to communicate with the prisoners of the three camps, yet, when bringing food into the camps they had occasional contacts with the prisoners there and were sure therefore that there were only foreigners there.

During my ten years in the camps and the consequent four years in the exile, I never heard of the camps on Vrangeli island again. The only conclusion which can be made from this fact is that the very existence of those camps was kept top secret. The appearance of the above mentioned criminals from Vrangeli island camps in the regular camps can be explained by the resentment of the authorities at the inevitable contacts among the Soviet citizens from the service unit and the foreigners in the camps.

2. In 1972, already in Israel, I met a Mr. Efim Moshinsky who told me that until 1962 he had been kept in the camps on Vrangeli island. His evidence, both in general and in some details, matched the one given to me in 1963 by the criminals. (See appendix 1 - the testimony of Efim Moshinsky certified by the notary of the American embassy in Israel). As follows from Mr. Moshinsky's testimony, he knows for sure that until 1962 the Swedish diplomat Raul Wallenberg was kept in the dwelling zone of the camps on Vrangeli island because he (Moshinsky) even corresponded with Mr. Wallenberg sending messages to him to the closed barracks where he was kept and receiving answers. (907)

Besides, Efim Moshinsky said that in the same camp he personally saw and talked with Mr. R. Trushnovich, a leader of the Russian anti-communist organization NTS who was kidnapped from Berlin by the Soviet KGB in 1953. In order to verify the evidence of Mr. Moshinsky, I asked the son of R. Trushnovich, Mr. Yaroslav Trushnovich presently residing in Frankfurt-on-Main, to send me a picture of his father. Upon receiving the picture I (907)

offered it to Mr. Moshinsky along with about 15 other male pictures, without telling him there was a picture of R. Trushnovich among them. (See appendix 2 for a detailed description of the identification procedure.) Mr. Moshinsky identified R. Trushnovich.

Besides, Mr. Moshinsky handed over to me a list of names and ranks of a number of foreign prisoners (all of them army officers of their countries) who were kept in the camps on Vrangeli island in 1962. Most of the people on the list were either German or Italian.

3. Being in Rome in 1972, I happened to mention in one of the interviews to the news men that there were camps for foreigners on Vrangeli island. (In those days I had to present all this information from my own name because Mr. Moshinsky's family was remaining in the USSR for which reason he did not want to publicize his name.) The news hit the head of one of the news agencies of Italy, Mr. Giuseppe Delangoro who got very interested in this matter and asked me for the list of foreign prisoners from the Vrangeli island camps made by E. Moshinsky. I transferred the list to Mr. Delangoro.

4. A few months later in the same year, Mr. Delangoro called me from Rome and asked for an appointment. Upon his arrival in Israel I put him in touch with Efim Moshinsky. During our conversation with Mr. Delangoro and Efim Moshinsky, Mr. Delangoro informed us that a) he had transmitted the list of prisoners from Vrangeli island to the Committee of Relatives of Officers Missing after World War II; the list was checked in the Committee and Mr. Delangoro was informed that all the people from the list were listed among the missing Italian officers;

b) in the same Committee Mr. Delangoro was told that about a year before (i.e. in 1971) a hunter in the South of Italy winged a goose on whose pad was attached a rubber tube with a piece of paper in it. The paper was badly damaged by water (who knows for how long it had been travelling with the goose back and forth...), therefore it was hardly possible to read the message. What was clearly seen on the paper was the word "SOS" in the very beginning and then separate words like "Italian officers" and "island behind the Polar Circle". According to Mr. Delangoro, the message is being carefully kept in the Committee of Relatives of Missing Officers.

5. In 1973, a TV-team from Sweden arrived in Israel to take an interview with me concerning the fact connected, in one way or another, with the search for Raul Wallenberg. The program they made was shown on Swedish TV. Following this show a letter came to the Swedish TV-centre from a former political prisoner of Soviet camps, a Bulgarian by birth, who wrote that in 1967 he was for a while kept together with Raul Wallenberg in a camp East of Irkutsk, in Zabaikalie, and that that was a large secret camp for foreigners; the Bulgarian wrote also that according to his knowledge, R. Wallenberg had been brought to that camp from Vrangeli island in 1966.

6. In 1976, I received information from Rumania concerning three former Rumanian army officers who arrived in Rumania from the USSR via China. According to my correspondent, the three officers had served 25-year terms in the camps of the USSR and were released in 1970 from a special camp for foreigners in Zabaikalie, further than Irkutsk. Upon their release from the camp, they were told by the Soviet authorities that Rumania no longer existed as an independent state but was rather a part of the USSR and that would not be permitted to go there. Then they escaped to China where they learned that Rumania did exist as a

sovereign country; from China they were permitted to leave for Rumania. Till now I have been trying to establish contacts with these Rumanians in order to find out with them whether Raul Wallenberg was still in that camp near Irkutsk in 1970, because the information contained in the above mentioned letter of the Hungarian describing that camp matches exactly what the three Rumanian officers told about it.

7. In 1977, I was visited in Israel by Mr. Mark Saidenberg, of the USA who told me the following: he learned about Vranghel' island and the concentration camps for foreigners located there from my Hearing about Soviet forced-labour camps before the Committee on Internal Security of the US Senate in 1973; he got interested in the subject and started looking for and finally found a man who had all official documents proving that he owned some lands on Vranghel' island. As it turned out, Vranghel' island was discovered in 18-th century by the Americans and belongs to the American State of Alaska. Mr. Saidenberg found out that the Soviets occupied the island after the October revolution of 1917; they arrived there in 1926, arrested the entire American colony there and raised the Soviet flag. Having gotten all this information, Mr. Saidenberg bought the lands on Vranghel' island from their previous owner.

From the American government Mr. Saidenberg got a map of Vranghel' island made from a satellite. I have shown this map to Efim Moshinsky who immediately and without any hesitations pointed to Buchta Rodzjersa as the place of location of the camps on Vranghel' island. This is exactly the land belonging now to the American citizen Mark Saidenberg.

8. Mr. Saidenberg has found out also that on the initiative of former Secretary of State of the USA H. Kissinger the rights on Vranghel' island were simply ceded by the American government to the USSR. Meanwhile, such a deal can be made by the Federal government of the USA only from the knowledge and consent of the government of Alaska which owns the island legally. On the basis of these facts Mr. Saidenberg is presently preparing a law suit against American government.

Our Research Centre continues to collect information concerning the fate of Swedish diplomat Raul Wallenberg, one of the many victims of the Soviets.

It is interesting to mention that in 1945 the Soviet authorities simply denied the very fact of kidnapping of Raul Wallenberg. Later, former Soviet head of state Khrushchev admitted the fact and informed the Swedish authorities that R. Wallenberg died in a Soviet prison in 1950. Some time later Swedish media published information given by a Soviet psychiatrist to a Swedish psychiatrist at a scientific congress. The Soviet psychiatrist said that Wallenberg had been in his psychic hospital as a prisoner, and the date the Soviet psychiatrist mentioned was much later than the date of Wallenberg's alleged death released by Khrushchev... Some time later the press informed the Swedish audience that the Soviet psychiatrist died "of heart attack" in the USSR immediately after his information had been published in Sweden.

Thus, the facts proving that Raul Wallenberg is still alive create a chain going through years. And it is clear that an active and open struggle is needed, as well as political and diplomatic intervention to the Soviet authorities with the demand

of an immediate release of Raul Wallenberg and his return to his homeland.

I also consider it necessary to attract more people throughout the world to the collecting of information concerning the fate of Raul Wallenberg in the USSR.

P.S. We have been just informed that the question about the illegal occupation of the Vrangeli island by the Soviet Union was raised in the US Congress in February, 1978, by Rep. Robert Dornan who also spoke about the fates of political prisoners in the camps on the island and about the fate of Raul Wallenberg in particular. (See the enclosed copy of the article by Christopher Todd of Spotlight about Rep. Dornan's speech in the Congress on the subject.)

March 5, 1978.
Israel.

Avraham Shifrin,
Executive Director.

* Name of Bulgarian professor - Assen Konstantinov

Thousands Held Prisoner by Soviets On U.S.-Owned Island

EXCLUSIVE TO SPOTLIGHT
By Christopher Todd

An Alaskan island in the Arctic Ocean is the site of three super-secret Russian concentration camps where KGB agents carry out incredible human experiments on thousands of prisoners held captive there.

And the United States government has known about this gross violation of human rights on American territory since 1973 but continues to ignore the deplorable situation.

The far-north mystery territory named Wrangel Island, larger than the state of Rhode Island, is located 160 miles west of Alaska and 80 miles off the coast of Siberia.

A SPOTLIGHT probe of this bizarre story—which was casually dismissed by the State Department as a mere "historical footnote"—uncovered these shocking allegations:

- Thousands of prisoners of war—including high-ranking German, Spanish and Italian officers thought dead since World War II—have been secretly imprisoned on Wrangel Island.

- Soviet "scientists," under the direction of the KGB, carry out inhuman medical and scientific experiments on the prisoners.

- A special training camp for foreign espionage agents is operated there by the KGB.

- The U.S. Navy landed on the uninhabited island in 1881 and officially claimed it as American territory. A Russian gunboat kidnapped a colony of American citizens, homesleaving there and seized the island illegally. But the U.S. government "has not relinquished its claim to Wrangel Island."

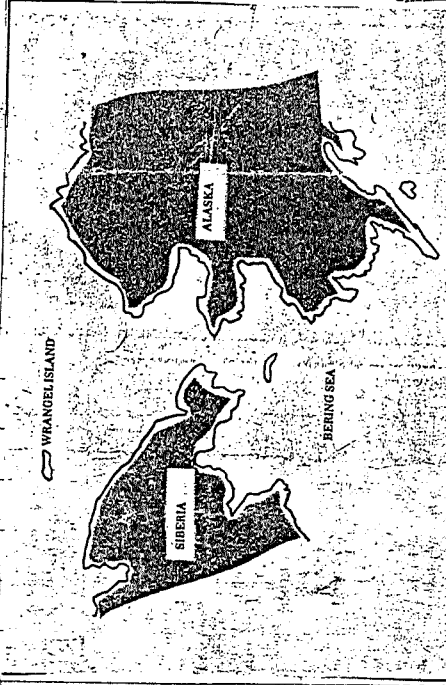
- A little-publicized environmental protocol between Kissinger and the Soviets recognized Russian ownership of the island without the approval of Congress.

- Official government maps of Wrangel Island, made for the CIA from satellite photographs and which would confirm or deny the existence of the horror camps, have been classified "secret."

- The last American on the island was hand-selected by the Soviets to go there and refuses to tell what he saw.

- In 1976 the Russians banned all travel to the island and turned it over to the control of "scientists."

- Wrangel Island is American territory, declared an angry Rep. Robert K. Dornan (R-Calif.) as Americans discovered it. The U.S. Navy claimed it almost 100 years ago; and American citizens lived there until they were kidnapped by the Russians.

"It's incredible—absolutely incredible—that the State Department would have had the brazen disregard for the Constitution to have turned this island over to the Russian. Only Congress has the legal authority to dispose of government territory, not a few State Department bureaucrats."

State Department officials attempt to dismiss charges that they gave away this American territory, and play dumb to the fact that they have known for years that concentration camps are located there.

It's a complicated little question," admitted a legal adviser in the State Department's European Affairs Office who refused to be identified by name. "I can't emphasize to you the obscurity of this problem."

Shifrin testified that shortly before he was released from prison in June, 1963, he met and talked to other prisoners who had actually served time on the desolate Wrangel Island and saw the horror camps firsthand.

In broken English, which he said he learned from American officers held in Soviet prisons, Shifrin told this incredible story.

"In 1963, once I met with a group of criminals which came to our concentration camp, No. 7, and when I asked them in which place they were, they told me we were on Island of Wrangel."

"I asked, 'Island of Wrangel? KGB has concentration camps there?' They answered me, 'Yes, there are three concentration camps for prisoners of war and there sits only big officers from Germany, Italy and Spain.'"

Shifrin did not believe the other prisoners at first because the frozen island is such a "God-forsaken place," and there was no talk about it in the prison underground communications network. He later confirmed the charge from another eyewitness, who now lives in Israel.

Explained Shifrin: "In Israel I met with one man in 1971 and he explained to me, this man, that he was also in Wrangel Island."

land in 1962 and he has seen (sic) there three concentration camps with thousands of prisoners of war, and he explained to me that they have in one concentration camp atomic reactor and they make experiments on live prisoners with radiation.

"In another concentration camp they have experiments with physicians on the people and in a third they have submarines and they have experiments with live people under water."

"And it is big secret, and he was there in the groups of prisoners and gave the prisoners food," the former Soviet inmate said.

The eyewitness account of the human experimentation conducted on Wrangel Island was given to the stunned senators by an Israeli known only as "Koslov."

His true identity has been carefully guarded to protect his close relatives still living in the Soviet Union. But his testimony was described as "unquestionably accurate" by a committee staffer.

Koslov was in a position to have access to prison records, and was able to name some of the high-ranking POWs on Wrangel Island. An Italian committee interested in tracing missing Italian POWs believed still held in the Soviet Union has been able to identify some of the names.

Koslov found in the prison records, "At the camp I made the acquaintance of a large number of SS and Gestapo Germans, and many Italians, who had long been declared dead, but who are actually living on Wrangel," Koslov revealed.

"The camp on Wrangel Island was an experimental camp where experiments were conducted on living people," he declared.

"The experiments were in the form of injections, diets, oxygen tests on living people who were long declared dead but were alive at that time (1962) and were working very hard in the camp."

"The guards and the administrative staff were former convicts," the ex-prisoner told the senators.

"The camp also had a military guard for a special camp in which people were trained for spying abroad. That camp was headed by Ivan Ivanovich Shevilov, a veteran MVD (KGB) trooper."

Koslov also charged that a former Swedish diplomat to Hungary was held prisoner on the island.

"There was also Raoul Wallenberg, who had been Swedish consul in Budapest during the war. When the Russians entered Budapest, Raoul Wallenberg was immediately arrested at the request of the military commandant of the city of Budapest and sent by special train to Moscow. He was then 27 years old, and a handsome, educated young man," Koslov said.

(The Senate subcommittee confirmed Koslov's description of Wallenberg's disappearance at the hands of the Soviets.

"The Swedish government addressed a whole series of inquiries to the Soviet government re the fate of Wallenberg," the report stated, "but the Soviet government always took the stand that it knew nothing about what happened to Wallenberg—this, in the face of eyewitness reports that Wallenberg was last seen being marched off under Red Army escort.")

Raoul Wallenberg is a member of one of the richest families in the world and a cousin of multi-billionaire Marcuse Wallenberg.

"Unspeakable deeds are perpetrated there, beyond the Arctic Circle, and they are being perpetrated today!" exclaimed Shifrin who now lives in Zichron Ya'akov, Israel, near Haifa, and interviews former Soviet prisoners entering Israel for intelligence information.

"By the time we learn all there is to know about them, they will have passed into the realm of history, and nobody shall be unduly disturbed by these past horrors."

"There are experimentation camps in the Soviet Union this very day," Shifrin stressed. "Witness Kh. Moshinsky has testified that on Wrangel Island, Soviet scientists carry out experiments on prisoners (on) such things . . . as endurance thresholds of the human organism, how it

responds to an insufficient supply of oxygen, to motion, to weightlessness."

"But the prophets of detainee-at-any-price do not know of such matters," fumed in.

"The world encourages the blackmailers and bandits holding power in the USSR. Does the (as yet) free world realize that almost every industry in the Soviet Union is founded on prison labor?" be asked.

Rep. Dornan battled the bureaucratic secrecy, with some success, to get answers to the mystery cloaking Wrangel Island.

"Officials have told me privately that they are certain that the Russians probably still have the hard-labor concentration camps on Wrangel Island," Dornan told The SPOTLIGHT.

claimed, were being held for war crimes. Allied and Japanese authorities established that Japanese nationals, both military and civilian, were taken prisoner by the USSR and that 376,000 nationals were unaccounted for. Others captured by the Soviets as POWs and never accounted for, according to the Library of Congress study, included 180,000 Rumanians, 200,000 Hungarians, 63,500 Austrians, 200 Dutch, 12,000 French and several thousand Spaniards."

The SPOTLIGHT has obtained a copy of a 1963 map of Wrangel Island which confirms the existence of these "villages" on the mountainous, fog-bound southern coast of the island. Eyewitness accounts pinpoint the locations of the hard-labor camps as being within a few miles of Rodgers Harbor. Ironically, the harbor was named for the U.S.S. John Rodgers—the American ship which landed on Wrangel Island in August, 1881.

An official wall of secrecy erected by the U.S. government has made it difficult to find out more.

The U.S. Defense Mapping Agency prepared an accurate map of Wrangel Island from satellite photos in the early 1970s for the CIA, but the map (Series 1505-NR 1, 2-1), which would confirm or deny the existence and size of the camps, was classified "secret" until secrecy was cracked by Rep. Dornan. He saw the controversial map and told The SPOTLIGHT:

"If so, this violation of human rights on American territory is an outrage beyond words. But what I find most shocking is that the State Department has known the

reports of the labor camps and their presence on U.S. territory since 1973, and nothing has been done—not a peep has been heard," he thundered.

Meanwhile, the "Herald of Free" reports that the Soviet Union has been holding millions of prisoners in slave labor camps since World War II.

"There are still thousands of military prisoners and civilians held in the slave labor camps scattered across the Soviet Union with almost half a million at Vorkuta alone. A study prepared by the Library of Congress for the Senate Internal Security Subcommittee revealed that compilations made on the basis of official Soviet statements regarding POWs from 1947 to 1950 indicate that the USSR was holding or had failed to account for approximately 1,950,000 German POWs in 1950.

Out of this figure of almost two million German POWs the Soviets subsequently admitted to holding only 3,500 who, they

"There is no reason to hide this information from the American public. I convinced authorities to declassify portions of this map."

"There is a huge airfield, as large as anything needed for jumbo jets, located on the southern coast of the island," revealed Dornan, a pilot for 27 years who is skilled at reading aviation maps.

"There are also two large meteorological stations there."

"But the most intriguing thing is that there are three roads that lead nowhere. That sometimes can indicate some type of underground facility," Rep. Dornan said.

A source within the mapping agency said that classification of this particular map of the Soviet Union as "secret" in the first place was "highly unusual."

When confronted by The SPOTLIGHT with the alarming facts of Shifrin's testimony about Wrangel Island, the State Department's legal officer responded:

"I'll be damned. Well, whatever . . . Next week: How the Soviet Union conquered Wrangel Island, occupied it and kept American prisoners without firing a shot."

Angry congressman Bob Dornan discusses Wrangel Island

Avsändningsort Pol I, depr Lundvik/kh

Ärende	Datum 1978-03-17		
	Avd. P	Grupp 2	Mål Eu ^I

Adress

Svensk
PARIS

Text

Dnr.....Från Pol I re Wallenberg.

PRIMO. En person som i tidigare skeden figurerat i Wallenberg-utredningens periferi men då ej påträffats är den nuvarande österrikiske militärattachén i Paris överste Hans Buttlar-Elberberg. Han greps av ryssarna 1945 och satt i ett tiotal år fängslad på olika håll i Sovjetunionen.

SECUNDO. Vi har nu fått hans namn av Simon Wiesenthal i Wien, som diskuterat Wallenberg-fallet med honom och därvid fått del av vissa synpunkter. Vi är självfallet angelägna att få dessa direkt från Buttlar. Ni instrueras därför kontakta Buttlar och be denne dels redogöra för sin vistelse i sovjetiska fängelser med angivande av så många namn på medfångar som möjligt, dels lämna de upplysningar och synpunkter han kan ha beträffande Wallenberg.

Cabinet

Ärende	Datum 1978-03-17		
	Avd P	Grupp 2	Mål Eu ^I

Adress

Svensk
WASHINGTON

Text

Dnr.....Från Pol I re Wallenberg.

PRIMO. En tänkbar källa till uppgifter om Wallenberg är sovjetiska avhoppare eller emigranter, särskilt de som haft tjänst i administrationen eller KGB. En för något år sedan mycket bemärkt sådan är förre sekreteraren i sovjetiska vetenskapsakademin Boris Rabbot, som numera torde vara bosatt i USA. Han hade som bekant åtskilligt av intresse att berätta om interna sovjetiska förhållanden. Till KGB-kategorien hör den i Barrons bok om KGB skildrade Nikolaj Khokhlov. Denne är såvitt vi vet numera akademiskt verksam i Californien och har haft kontakt med sonen till den Alexander Trushnovich som i Moshinskis vittnesmål till kongressen uppgavs befinna sig på Wrangelön tillsammans med Wallenberg. Benäget sök kontakta dessa personer i ärendet. Vi är också intresserade av tips om andra personer av denna typ.

SECUNDO. Simon Wiesenthal har i samtal med Lundvik denna vecka nämnt att han brevledes tagit upp Wallenberg med Arthur Goldberg. Ett tilltänkt besök av denne i Wien uteblev och Wiesenthal väntar ännu på svar. Kanske kan saken beröras av Er med Goldberg om tillfälle ges.

Cabinet

Ärende

Datum

1978-03-17

Dnr

320

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu^I

Adress

Svensk

WASHINGTON

Text

Dnr. 320 ✓ Ert 288. Borglund från Lundvik re Wallenberg-uttalande.

Bakgrunden till ifrågavarande uttalande är en intervju i Arbetet den 7 mars med Simon Wiesenthal, i vilken denne betecknar den senaste tidens uppgifter om att Wallenberg skulle finnas på mentalsjukhus i Irkutsk som mindre trovärdiga. Vid en press-briefing på departementet bekräftades på fråga att vi delade Wiesenthals bedömning. Någon auktoritativ formulering finns inte, men vi har ingen erinran mot att fru Lantos delges pressversionen.

Cabinet

Pol

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

17/3

Klockan

1345

Sign

Der	Avd	Grupp	M&I
Stockholm, 17. Marz 1978.			
458		P 2	Eu ^I

Dr. Simon Wiesenthal
Dokumentationszentrum
Salztorgasse 6/4/11/5
1010 WIEN 1

Pol

Sehr verehrter Dr. Wiesenthal.

./.

Mit Bezug auf unser Gespräch vorgestern sende ich Ihnen hiermit eine Photokopie des Memorandums über Wallenberg, das am 6. Februar 1957 von dem damaligen ersten stellvertretenden Aussenminister Gromyko dem schwedischen Botschafter Sohlman überreicht wurde.

Hochachtungsvoll

Jan Lundvik
Ministerialrat

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ uti kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändt datum

Sign

78-03-17
[Signature]

Pol I, depr Lundvik/kh

Ärende

Datum

1978-03-28

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu^I

Adress

Svensk

Text

TEL AVIV

Dnr.....Wilkens från Lundvik re Wallenberg.

PRIMO. Tack för Shifrins sammanställning. Jag har just haft kontakt med en journalist från Veckojournalen, Anders Hasselbom, som i dagarna återvänt från Israel där han sammanträffat med bl.a. Moshinski och Shifrin. Av Moshinski hade han fått samma intryck som Du. Shifrin hade visat honom den i sammanställningen nämnda satellitbilden av Wrangelön. Tacksam Du ber Shifrin att få se satellitbilden och att han om möjligt anger var den kan anskaffas. Be honom även om Saidenbergs adress.

SECUNDO. I övrigt innehåller Shifrins berättelse föga nytt. Bulgaren är känd sedan tidigare, och rumänerna förefaller mig svåra att spåra så länge vi inte ens vet vad de heter. Jag noterar att Shifrin här helt döljer den skeptiska attityd till Moshinski som han givit uttryck för till Dig.

TERTIO. Jag har i Wien träffat Wiesenthal som nu helt avskrivit Moshinski.

Cabinet

Ärende

Datum

1978-03-28

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu^I

Adress

Svensk

WASHINGTON

Text

Dnr.....

Bergquist från Lundvik re Wallenberg.

PRIMO. Hur Rabbot kan kontaktas avgörs väl bäst på platsen. Kan Du inte få adressuppgift via States sovjetexpertis, som rimligen bör känna till honom? States Bureau of Intelligence and Research lär föra register över avhoppare. Frågan till Rabbot bör helt enkelt - efter en redogörelse för Wallenbergfallet - vara om han har någon information som direkt eller indirekt kan medverka till att sprida ljus över Wallenbergs öde. Vi har inga indikationer på att Rabbot har sådana informationer men finner det ändå värt att göra ett försök. Khokhlovs adress har vi just fått fram. Han är verksam vid California State College i San Bernardino. Skall vi be GK i San Fransisco kontakta honom?

SECUNDO. Med Goldberg bör frågan endast beröras för den händelse tillfälle skulle uppstå. Har ambassaden ingen kontakt med honom får saken falla.

TERTIO. Från Shifrin i Israel har vi fått ett klipp ur den för oss okända tidskriften Spotlight för den 20.2.78, i vilket skildras hur Rep. Robert K. Dornan (R-Calif.) tagit upp frågan om den påstådda amerikanska äganderätten till Wrangelön och hur administrationen upprättat en "official wall of secrecy" i ärendet och hemligstämplat en satellitkarta av ön. Jag förmodar ni kan skaffa klippet - annars skickar vi det - liksom en utlovad fortsättning i nästa nummer som vi inte har. Det bör ge vissa ledtrådar för ärendets fortsatta bedrivande från ambassadens sida.

Cabinet

Politiska avdelningen
Enhet I

depr Lundvik/kh

1978-03-28

Der	Avd	Grupp	Mål
2095	P	2	Eu ^I

Fru Nina Lagergren
Dahlbergsvägen 22
182 62 DJURSHOLM

Kabinettssekreteraren, som f.n. är bortrest, har bitt mig främföra följande.

Vi har från ambassadör Wachtmeister i Washington erhållit en kommentar till Mrs Lantos' brev. Det framgår att Wachtmeister varit bortrest vid tillfället och att Mrs Lantos i hans frånvaro tagits emot av minister Borglund. Borglunds promemoria över samtalet närslutes.

./.

Wachtmeister bekräftar att han blivit uppringd av senator Church. Såsom framgår av anteckningen på Borglunds promemoria svarade Wachtmeister Church i ungefärlig överensstämmelse med promemorian.

Den 24 februari tillställde Wachtmeister Mrs Lantos ett brev av följande lydelse:

"Dear Mrs Lantos,

After my return to Washington, Mr Borglund has told me about your visit to the embassy on January 27 and your discussions with him.

I greatly appreciate the interest you and your family have taken in Raoul Wallenberg's cruel fate.

As I am sure you are well aware, the Swedish government has never given up hope to reach a resolution to this tragic case. Any new evidence is carefully investigated."

Såväl Wachtmeister som jag själv har svårt att förstå hur Mrs Lantos kunnat tolka Borglunds svar så negativt. Hon verkar mycket intresserad och ambitiös, och ambassaden kommer att hålla löpande kontakt med henne.

Jan Lundvik
Departementsråd

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ av kurir

☐ uti kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

Sign

1978-01-27

Promemoria

Amb. 14.8 14.9
14.8 14.9

Privat amerikanska intresse för Raul Wallenberg

Jag fick idag besök av amerikanska medborgaren Mrs. Annette Lantos, Hillsborough, California, som önskade ett samtal rörande Raul Wallenberg.

Mrs. Lantos, som jämte sin man (ekonomiprofessor vid California State University) är bördig från Ungern, hade hela sitt liv känt största tacksamhet mot Raul Wallenberg, som räddat hennes föräldrar och henne själv (hon var då 12 år) från judeprogromerna i Budapest 1944. Hon och hennes familj bodde nu sedan ett 30-tal år i Californien; av de två döttrarna var Katrina juristutbildad vid Yale Law School och numera medhjälpare till den unge senatoren Joseph Biden från Delaware. En av hennes professorer från studietiden var ambassadören Arthur Goldberg, med vilken familjen upprätthöll en personlig och vänskaplig kontakt.

Genom sin man - som bl a ägnade sig åt politisk "fundraising" i sin hemstat - kände Mrs Lantos personligen sådana senatorer som Frank Church, Pat Moynihan m. fl. I denna krets ingick också president Carters inrikespolitiska rådgivare, Stuart Eisenstat.

Mrs Lantos, som gjorde ett mycket sympatiskt intryck, hade alltid trott att Wallenberg var död sedan 1946. Till stor överraskning hade hon emellertid genom en artikel i ett decembernummer av den ansedda New York (ej New Yorker) tagit del av Simon Wiesenthals uttalanden (här närslutet) att Wallenberg skulle ha varit i livet så sent som 1975 (i ett mental hospital i Irkutsk).

Mrs. Lantos hade därvid - från sin avlägsna vrå på den amerikanska västkusten - börjat intressera sig för, studera och samla material i fallet Wallenberg i fast beslutsamhet att efter fattig förmåga i någon mån söka gottgöra sin och familjens tacksamhetsskuld till honom.

./.

Av den lilla dossier i ärendet - här närsluten - som hon överlämnade framgår dels att hon berikat sitt vetande genom artiklar i den ryska dissident-tidskriften Kontinent (Väst-Berlin), dels genom material från Amnesty International, dels ock att hon (el ^{dottern} Katrina) genom skrivelser både till ambassadören Goldberg (Belgrad) och Alexander Solchenitsyn m fl sökt pledera för en "reopening" av fallet Wallenberg, t o m genom ett eventuellt inkopplande av president Carter. Eisenstat och familjs kongressvänner var också "im Bilde". Man hade också invigt redaktören Kåre Nyblom i de aktuella planerna. (Sveriges Radio)

Fru Lantos hade under dagen kommit flygande från San Francisco enkom för att inhämta State Departments synpunkter på sitt agerande och sina planer, dels för att informera ambassaden om läget. På State Department hade hon tydligen kommit fram dels till Sovjet-desken (Henderson) dels till Mänskliga Rättighets-kontoret. (Marc Schneider och Cliff Brody). Jag fick en klar uppfattning om att man där icke anser sig kunna reagera eller ha någon klar uppfattning rörande en fråga som det väl i första hand ankom på svenska regeringen att aktualisera.

Jag försäkrade fru Lantos att Raul Wallenberg ingalunda representerade ett fall som var bortglömt av den svenska regeringen, som fortlöpande prövade tänkbara infallsvinklar på detta svåra problem, därtill understödd av en enig svensk opinion. Ambassaden hade givetvis mycket uppskattat fru Lantos intresse och engagement för Wallenbergs öde, icke minst de känslor av genuin tacksamhet som dikterade hennes handlande. Raul Wallenberg var emellertid också en hjälte i Sverige, som det svenska folket kände starkt för, och ansvaret att fortsättningsvis driva frågan tillkom helt naturligt svenska regeringen.

Jag skulle informera ambassadören om vårt samtal och det intresse för Wallenberg som visats och på olika sätt tagit sig uttryck från en ungersk familj i San Francisco. - ~~ambassaden~~

Bengt Borglund

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

Atgård: (se regler på blankettkopia)

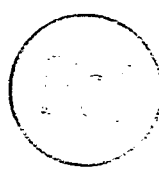
1978-03-29 depr Lundvik/kh
Washington

a a p

P L Eu^T

SVENSK TEL AVIV 1978-03-29

CABINET STOCKHOLM
LUNDAVIK FRAAN WILKENS
RE WALLENBERG.

1. JAG HAR SETT SATELLITKARTAN OEVER WRANGELOEN. DEN AER TROLIGEN EN CIA-PRODUKTION OCH NYCKET DETALJERAD. SHIFRIN HAR FAATT DEN AV SAIDENBERG. SHIFRIN FOERESLAAR VI SOEKER ANSKAFFA DEN FRAAN ANTINGEN SAIDENBERG ELLER CONGRESSMAN ROBERT DORNAN (JFR MED SENASTE HANDBREVET INSAEND ARTIKEL UR "SPOTLIGHT"), VARS ADRESSER FOELJER UNDER P. 2.

2. MR. MARK SAIDENBERG
PO BOX 43601
LOS ANGELES
CAL. 90043
TELEFON: 213-6515429

REP. ROBERT K DORNAN
CANNON HOUSE OFFICE BUILDING
WASHINGTON D.C. 20515

(DORNANS SEKRETERARE LAER HETA LINDA LOVE.)

DOELLING

1978-03-29

Politiska avdelningen
Enhet I
depr Lundvik, kh

aa
R

1978-03-30

a + b t pint. G. Danielsson, RPS

exp. 78-03-30

amb:en Wien

exp. 78-03-30

STRÄNGT FÖRTROLIG

Simon Wiesenthal om Raoul Wallenberg

Under ett timslångt samtal med Simon Wiesenthal i Wien den 15 mars om Raoul Wallenberg framkom följande:

1. Mosjinski var Wiesenthal efter sitt besök i Israel vid årsskiftet böjd att avfärda som otillförlitlig. Han hade inte själv träffat Mosjinski, som vid denna tid befann sig på besök i Canada, men han hade ingående diskuterat saken med den israeliska polisen. Denna saknade all tilltro till Mosjinskis dramatiska historier om sitt förflutna, som starkt varierade och ofta stod i strid med varandra. Bl.a. hade Mosjinski anmält sig som vittne till rättegången mot Pieter Menten i Nederländerna. De holländska myndigheterna hade - efter kontakt med Tel Aviv - beslutat att ej fästa avseende vid hans utsagor.

Wiesenthal höll för möjligt att Mosjinski på sin tid stått i KGB:s tjänst men det hade i så fall varit på låg nivå och utan nämnvärd tillgång till hemliga uppgifter. Sina historier hade Mosjinski kunnat sammanställa på grundval av pressuppgifter och skvaller i den rysk-judiska kolonien i Israel.

2. Wiesenthal konstaterade att det i hans arbete var utomordentligt viktigt att noga pröva alla vittnesutsagor och endast agera på grundval av bestyrkta sådana, framför allt förstahandsvittnesmål. Som det senaste helt säkra vittnesmålet om Wallenberg betraktade han Dr. Melzers redogörelse från Vorkuta 1948. Därefter fanns endast

Spa

andra- och tredjehandsuppgifter. Förutom Vladimir-uppgifterna pekade några indicier mot Irkutsk-trakten vid mitten av 1950-talet. Den nuvarande österrikiske militärattachén i Paris, general Butlar, hade under sin fängelsevistelse i Sovjetunionen hört talas om ett isoleringsläger där för särskilt viktiga fångar. En uppgift om att Wallenberg hade setts 1953 i ett läger i mellersta Sibirien hade nyligen lämnats av en tysk vetenskapsman enligt närslutna brev. Skribentens planer att via ortodoxa kyrkomän i Sovjetunionen söka ytterligare uppgifter om Wallenberg tycktes förefalla Wiesenthal en smula orealistiska, men kanske ville vi på svensk sida fundera på saken.

3. Det var för Wiesenthal liksom för många andra judar en hederssak att inte sky några ansträngningar för att få klarhet i Raoul Wallenbergs öde. "Wallenberg hat bei mir Vorrang vor allem anderen Sachen". Wallenberg var därför ett stående tema i alla Wiesenthals samtal med emigranter från Sovjetunionen. Han hänvände sig också skriftligen till personer som kunde tänkas vara i stånd att hjälpa med upplysningar eller genom sitt inflytande. Som exempel överlämnade han närslutna brev till senator Jackson och generalen från spanska inbördeskriget El Campesino. Den förre hade svarat att han ingenting kunde göra, den senare hade ännu ej svarat. I dokumentationscentralens årliga rapport intogs alltid ett avsnitt om Wallenberg. Den nyligen utkomna rapporten för 1977 närslutes i utdrag. En bekant i Israel, som svarade för de ryskspråkiga sändningarna i israeliska radion, såg till att så ofta som möjligt flicka in namnet Wallenberg i utsändningarna. Solzjenitsyn hade också kontaktats av Wiesenthal.

4. Wiesenthal är, såsom framgår av ovanstående, väl insatt i Wallenberg-materialet. Han uttryckte intresse för fortsatt kontakt med UD och lovade meddela om några nya spår skulle dyka upp. Det finns all anledning att ta fasta på detta och samarbeta med Wiesenthal.

Jan Lundvik

Jan Lundvik

EINGELANGT

18. JAN. 1978

Erledigt: _____

Ant. Dahlen
erhält ex. 29.3

R

Georg Stein
D.2093 Stelle - Buchwedel
Ashauserstr. 7. Ruf: 2394
Vorwahl in B.R.D. 04174

den. 14.1.1978

Sehr verehrter lieber

Herr Dr. Wiesenthal !

Wie ich Ihnen schon gestern andeutete sind mir bei meinen Besuchen in der USSR einige Angaben zum Fall Raoul Wallenberg gemacht worden, mit denen ich damals wenig anfangen konnte, zumal es mir nicht gelang Angehörige des schwedischen Diplomaten anzusprechen.

Das erste mal sprach mich im November 1972 in Samarkand sowj. Mittelasien, eine junge Hotelangestellte des "Usbekistana" auf den W. an. Sie sprach sehr gut deutsch, später konnte ich erfahren das Sie eine Jüdin war. Sie erzählte mir das Ihr Onkel der aus Lemberg stammte namens Veith Olschrow mit einem jungen schwedischen Mann, namens Roul oder Raoul in einem Gefängnis in Moskau (das auf dem früheren Kasinogelände der zaristischen Garde lag), zusammen war. Im Jahre 1947 oder 1949 sei dieses Gefängnis aufgelöst worden, seine Insassen wären dann nach dem Wolgaraum (Samara // Gorkij) verlegt worden. Zum letzten mal hätte Olschrow den R.W. 1953 in Mittelsibirien gesehen. Nach Stalins Tod ist O. dann begnadigt worden. Er lebt heute zusammen mit seiner Nichte Rebecka Iljitsch in Samarkand. Wallenberg lebe -
-----Sie bat mich die Familie des R.W. in Schweden zu verständigen
Die Sache kam mir damals merkwürdig vor und ich habe sie mit dem mich begleitenden Erzpriester Viktor Trujevitch - Uliza Soldatenka 81 7 000 76 Taschkent besprochen. Dieser konnte dann in den nächsten Tagen feststellen, das die junge Dame durchaus zuverlässig sei, nichts mit der Behörde für die " Innere Miliz " zu tun hätte und das deren Angaben durchaus stimmen könnten. Er stellte auch weiter fest, das mich die junge Dame deshalb angesprochen hätte, weil ich nicht mit Intourist, sondern allein als Gast des Metropoliten Ireneus von Usbekistan und als Gast des Großmufti von Taschkent, in Begleitung eines Dolmetschers der R.O.K. und des Moskauer Patriarchates das Land bereiste und der mich begleitende Erzpriester, Ihr persönlich als integer bekannt war. Sie hat wörtlich erklärt, das Sie jahrelang auf eine solche Möglichkeit gelauert hätte.

Meine Gastgeber geben mir dann weiter bekannt, das der Chef - Dolmetscher des Aussen - Amtes der R.O.K. in Moskau, Herr Paul Alexander Koutepow über diese Sache mehr wisse.

Dieser gab mir folgende Anhaltspunkte:

1. Der Fall Wallenberg sei der ROK gut bekannt. Er selber sei von 1953 bis 1956 mehrmals, als Häftling der Miliz für die Innere und äussere Sicherheit der USSR, mit Wallenberg zusammen getroffen, dieser lebe bestimmt noch aber -----
er Paul A. Koutepow sei nicht lebensmüde, sondern habe heute nach langen Jahren der Haft, in den stalinistischen Lagern, eine gut besoldete Stellung erobert und sei nicht in der Lage hier etwas zu tun. Raoul Wallenberg ist ein Sicherheitsrisiko für die Sowjet - Union und würde nie mehr auftauchen aus Gründen der Staatsraison.
2. Wallenberg hat mehrmals versucht über Priester der ROK im sibirischen Raum, Briefe oder Nachrichten nach Stockholm zu senden. Alle diese Versuche sind gescheitert. Einmal an der hysterischen Angst der angesprochenen Personen, die diese Briefe sofort den Sicherheitsbehörden überstellten, zum Anderen daran, dass bereits versandte Briefe abgefangen wurden.
3. Wenn mir meine Freundschaft zu den kirchlichen Institutionen der ROK etwas bedeuten, möge ich die Sache schnell vergessen, sie könne mir nur selber Ärger einbringen.

Soweit das Konkrete. Nun etwas zu den beiden benannten Personen, dem Erzpriester Trujewitch und dem Paul A. Koutepow.

1. Trujewitch

Viktor Trujewitch, ist in Rußland geboren ca. 50 Jahre alt. Er kam als Kind während der Deutschen Besatzungszeit ins Reichsgebiet und ging 1950 über die Belgisch Orthodoxe Kirche nach franz. Marokko als junger Priester. Er lebte dort bis 1965 dann kam er zurück nach Rußland, weil seine Eltern unversorgt waren. Er wurde dann nach Taschkent versetzt Er ist mit einer Französin verheiratet und hat eine Tochter ca. 18 Jahre alt. Da seine Eltern tot sind, würde er gerne wieder nach Paris zurückgehen, er erhält dafür aber keine Ausreiseerlaubnis.

Ich kann mich des Eindrucks nicht erwehren, das er selber die junge Dame veranlaßt hat, mich anzusprechen, vielleicht hofft er auf diese Art und Weise nach Frankreich zurück zu kehren.

2. Fürst Paul Alexander Koutepow

geb. 1922 als Sohn des Fürsten General Alexander Koutepow letztem Kommandeur des Zaristischen Garderegiment 1 in Petersburg, Chef der Weißrussischen Emigranten Organisation in Baden - Baden. (der Vater wurde 1932 in Paris ermordet) erzogen in Baden - Baden und in der Kadettenanstalt in Belgrad Jugoslawien, bei Ausbruch des Krieges 1941 Ober Lt. der königl. Jugosl. Armee. Dann Kommandeur der Partisanen - Verbände in Hochmazedonien und im griechisch albanischen Grenzgebiet am Orid - See.

geriet 1944/45 durch bis heute ungeklärten Ursachen, in sowj. Hände und wurde nach 3 jähriger Haft im Lubjanka - Gefängnis in Moskau, als äusserst gefährlich eingestuft, in ein Lager nach Mittel - Sibirien gebracht. War dort zeitweise mit Generalstabsoffizieren des OKH zusammen u. Anderen mit dem Sohn von Gen. Feld Marschall Keitel.

Nach dem Tode Stalins aus der Haft entlassen schlug er sich sehr mühsam mit Übersetzungsarbeiten in Moskau durch, er heiratete eine geb. Baronin v. Kleist aus Riga, hat 2 Söhne.

Seit 1967 arbeitet er im Aussenamt der ROK Moskau Ryleeva 18/2. Koutepow gilt auch heute noch als ein " gefährliches Sicherheitsrisiko der USSR". Er erhält keine Erlaubnis westl. Länder zu besuchen. Er hat auch keinen Pass, wenn er im Auftrage der ROK Ostblockländer besucht, wird ihm ein zeitlich eingeschränkter Pass ausgestellt, den er sofort wieder abgeben muß, wenn er die Reise beendet hat.

Der Traum seines Lebens ist mit seiner Familie nach Westeuropa auszureisen.

Koutepow ist einer der exellentesten Kenner innerer Verhältnisse der USSR.

Nach meiner Rückkehr aus Mittelasien versuchte ich, das königl. Schwedische Generalkonsulat in Hamburg zu unterrichten, man legte den Hörer auf. Nachdem mir so begegnet wurde, schrieb ich nach Stockholm, erhielt aber nie eine Antwort. Bis ich vor 14 Tagen zufällig den Artikel im Spiegel laß. Dort hat es wenig Sinn etwas einzuleiten, es würde nur als Sensation behandelt und das geht nicht, um der in Rußland lebenden Personen willen. Die Sache muß weiter intern behandelt werden. Wenn das nicht geschieht, verschüttet man alle Möglichkeiten in Rußland. Diesen Fall kann und muß man lösen, aber verdeckt operierend

Dazu gäbe es folgende Möglichkeiten.

1. Koutepow reist oft im Auftrage der ROK nach Bulgarien, Ungarn und Rumänien. Die Termine solcher Reisen könnte man wieder geschickt operierend über die Gemeinde der Orthodoxen Kirche in Wien, vielleicht über den Metropolitene Ireneus herausbekommen. Man sollte sich mit Koutepow in Budapest treffen, zufällig ohne Aufsehen und später versuchen zumindest ihn und seine Frau nach Wien zu bekommen.

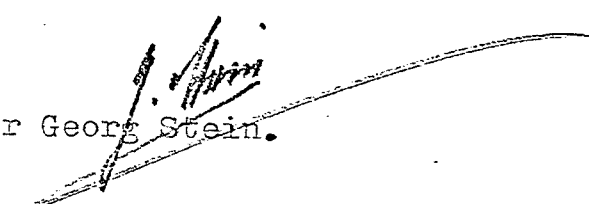
2. Viktor Trujewitch besucht einmal im Jahr zusammen mit dem Erzbischof von Taschkent das Patriarchat in Istanbul und das Russenkloster St. Pantaleimonon auf dem Berge Athos in Griechenland. Wann er dorthin pilgert, kann man bestimmt über die Regierung der Mönchsrepublik Athos, vielleicht auch über den Proephistatos der Republik, dem Großabt von Grande Lawra erfahren. Auch hier müßte man orthodoxe Mittelsleute einschalten, vielleicht die Kirchen in Belgien und Paris. Man sollte ihn dort treffen. ---
----- auf dem Athos.

Lieber verehrter Herr Wiesenthal wenn Sie hier mithelfen wollen, biete ich Ihnen meine Unterstützung an. Wir sollten uns vielleicht einmal treffen und darüber reden.

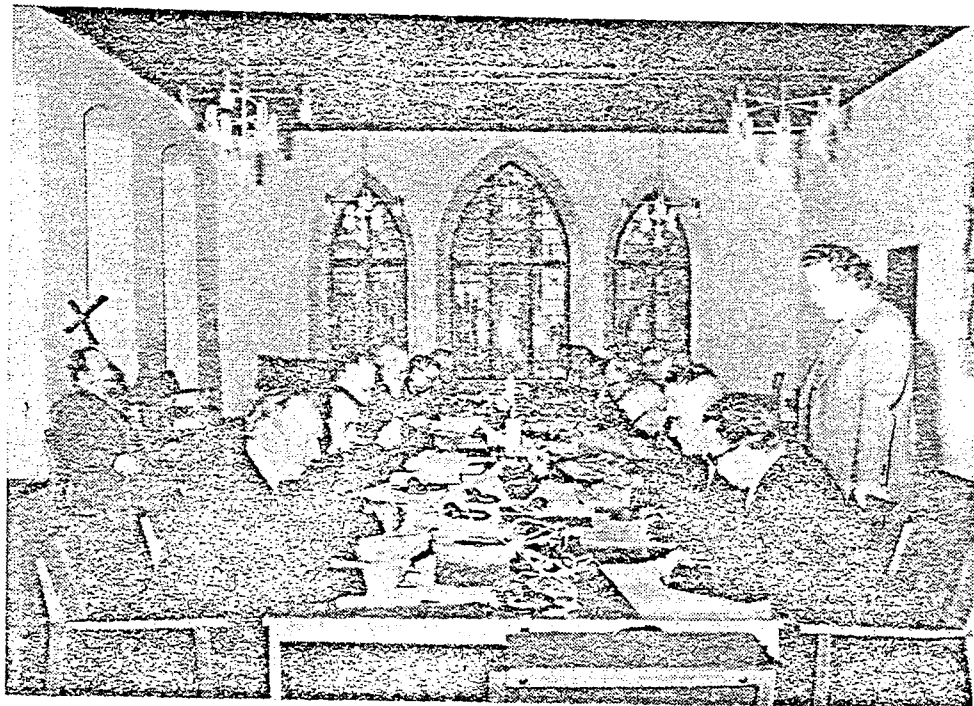
Ich schlage weiter vor, daß Sie die Familie Wallenberg in Schweden über diesen Brief informieren, ich stehe einem Vertreter dieses Hauses gerne hier in Stelle, zu einem Gespräch zur Verfügung. ich höre gerne von Ihnen

und verbleibe

mit freundlichem Gruß

Ihr Georg Stein.

X Paul Alexander Koutepow in Erfurt 1976

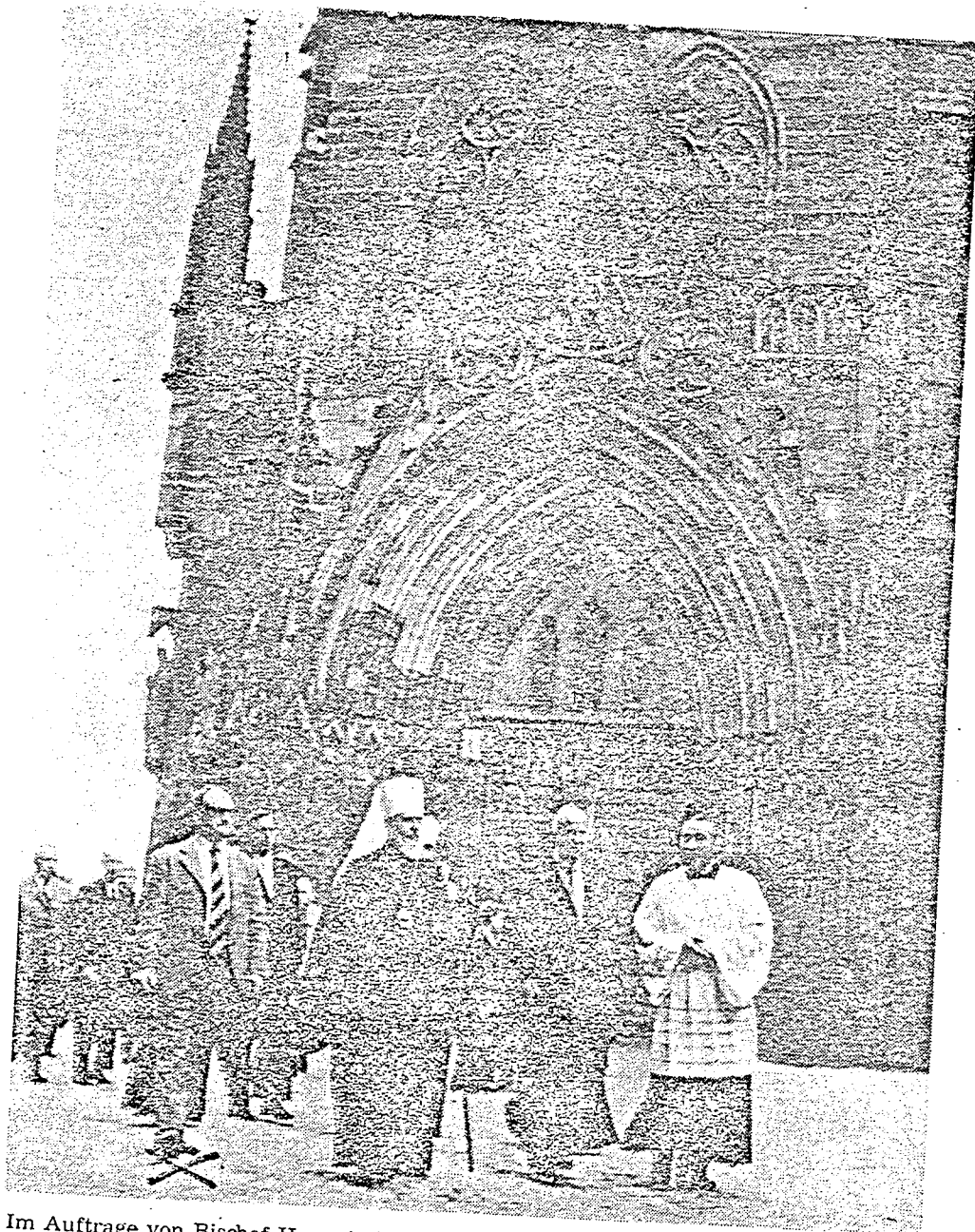
Blick in den Konferenzsaal des Augustiner-Klosters. Die Gesprächspartner der Russischen Orthodoxen Kirche (links) und der Evangelischen Kirche (rechts) diskutieren die am Vormittag gehaltenen Vorträge

Eins von den vielen Wundern geschieht, die der Herr in Galiläa und an anderen Orten Seines irdischen Wirkens getan hat. Seine Wunder offenbarten der Welt Christi Macht und Größe, Seine vom Vater gewollte Sendung zur Rettung der Menschheit und Seine göttliche Würde. „Die Erde übergab dem einziehenden Könige gleichsam ihre Schlüssel, und die Natur öffnete alle ihre verborgenen Schätze, um die Anwesenheit des Königs der Geister würdig zu ehren.“⁴

Seine Herrschaft über die Natur mit ihren Kräften und Elementen offenbarte der Heiland als König der ganzen Welt in den Wundern, die freilich nicht das eigentliche Ziel Seiner Sendung waren. Man brachte zu Christus „alle Kranken, von verschiedenen Krankheiten und Anfällen Befallene, Besessene, Mondsüchtige und Gelähmte“ (Matth. 4, 24), und Er heilte „jede Krankheit und jede Schwäche im Volk“ (Matth. 4, 23). So hat sich der Herr vor allem als der Heiler der Menschheit von den physischen und geistigen Schwächen offenbart, als der Befreier von der Macht des Teufels und von der Versklavung unter die Sünde. Christus Selbst behielt den Sieg über den Teufel, der Ihn in der Wüste versuchte (Matth. 4, 10 bis 11). Wie oft hat Er böse Geister ausgetrieben und die unglücklich Leidenden von ihren Fesseln befreit. In der Mehrzahl der Fälle waren Besessenheit durch eine

⁴ G. Zite, Wahrheit und Größe des Christentums, 2. Aufl., St. Petersburg 1876, S. 64–65.

X Paul Alexander Koutepow vor dem Erfurter Dom 1976

Im Auftrage von Bischof Hugo Aufderbeck begrüßte Dechant Franz-Josef Wokittel die Theologen der Russischen Orthodoxen und der Evangelischen Kirche vor dem Erfurter Dom. Im Vordergrund die Delegationsleiter Metropolit Philaret von Kiew und Galizien (links) und Bischof Dr. Werner Krusche, Magdeburg.

1010 WIEN I, RUDOLFSPLATZ 7/III — TELEFON 63 90 932, 63 98 05

BANKVERBINDUNG:
CREDITANSTALT BANKVEREIN WIEN
KONTO NR. 47-32608
DRESDNER BANK, FRANKFURT
KONTO NR. 9807937

The honourable
Senator Henry JACKSON
Senate Building
WASHINGTON D.C.
USA

WIEN, February 12, 1975
SW/Le

Dear Mr. Jackson :

You have the reputation of being a man of justice and that is why I am addressing you in a matter which is occupying not only myself but millions of people.

During the time of the Nazi holocaust, when the machinery of extermination was constantly feed in Auschwitz with innocent people who were brought hourly in railway carriages from different countries, there were only a few courageous men who tried - within their possibilities - to help to save people from being deported and exterminated.

In 1944 there was a brave young man like the one who was the third Secretary of the Swedish Embassy in Budapest. He was an architect by profession and could hardly be considered a diplomat. His name was Roaul Wallenberg and he was a member of a well-known Swedish family. He often did more for persecuted people than his Superior would have allowed him to do. His conscience drove him to help people in misery which he witnessed every day.

Books and articles were written about the brave activities of Wallenberg. He saved people by giving them Swedish passports, by lodging them in houses which were protected by the Swedish flag, by arguing with Nazi functionaries. Sometimes he succeeded in bringing Swedish passports the last minute to people and getting them out of a carriage ready to deport them to Auschwitz. These are only a few examples for his activity. The number of people rescued by Wallenberg amounts to about 25.000. After the war there was erected a monument for Wallenberg in Budapest which is still there.

In January 1945, when the Red Army liberated Budapest, Wallenberg went to the Soviet Commander of Budapest and asked him for the permission to see Marshal Malinowski staying in Debrecen at that time. He had the intention to ask Marshal Malinowski to provide him with food for his protégés lodged in the Swedish houses. The Town-Commander gave him a car and

two soldiers to accompany him. And this was the last thing heard of Wallenberg. From this journey he never returned. The members of the Swedish Embassy returned to Sweden without Wallenberg.

The Swedish Government started investigations. Numerous diplomatic notes remitted again and again by the Swedish Ambassador in Moscow have been without success. The Soviets were always denying that Wallenberg was in the Soviet Union. They promised to undertake investigations and were always stating that Wallenberg was not in the Soviet Union.

When Chruschtschew visited Sweden in 1956, he was given a petition with 1 million signatures concerning Wallenberg. The political value of his visit was overshadowed by the action in favour of Wallenberg.

Three months later Gromyko, at that time Vice Foreign Minister, handed over a note to the Swedish Ambassador saying that the Soviets finally succeeded in finding out that Roaul Wallenberg died in July 1947 in consequence of a heart-attack in the prison Lubianka. At that time Wallenberg was 32 years old.

Abakumow, the responsible person for all prisons (Beria's substitute) had been shot in 1953; the doctor who had made the statement of Wallenberg's death in prison had also died meanwhile; Wallenberg's corpse had been burnt. Gromyko asked to express deep regret to the family of Wallenberg in the name of the Soviet Government.

In the meantime, different people who had been in Soviet prisons or camps returned to their countries. French, Swiss, and Austrian citizens declared officially that they have been together with Wallenberg in different prisons, especially in the prison Wladimir near Moscow at a later date (after his official death), where they communicated by means of knocking on the wall.

These declarations compelled the Swedish Government anew to ask the Soviets, but they only reaffirmed their first version.

In 1961, during a medical Congress in Moscow, the famous Swedish Professor Mrs. Nana Svarz had a conversation with the President of the Congress, Professor Myasnikow, whom she already knew having met him before on other Congresses. She asked him whether he knew something about the fate of Wallenberg. Myasnikow answered that Wallenberg was in a Lunatic Asylum. Professor Svarz left Moscow before the end of the Congress, mobilized the family of Wallenberg and also the Swedish Government, but it took months until the Soviets were ready to allow a confrontation between Mrs. Svarz and Professor Myasnikow in the presence of the Swedish Ambassador and a functionary of the Foreign Minister of the Soviet Union. Myasnikow stated without lifting his head:

"I am sorry, you have misunderstood what I said, as we spoke German."

Mrs. Svarz could only reply then: "We have been discussing in the past very difficult medical problems in German but there never occurred any misunderstanding." Myasnikow did not give any answer; the confrontation was at an end. Several months later Myasnikow died.

For the Swedish Government as well as for the Soviet Government the case was closed. Sweden as a small country did not want to complicate relations with the big neighbour. But Swedish public opinion again and again brought up the case of Wallenberg.

In 1970 Wallenberg's mother, now 84 years old, turned to me and begged me to find out about her son's tragic fate. After all, Wallenberg became a victim because of his activities in favour of persecuted human beings. We tried to find out about Wallenberg, speaking to emigrants from the Soviet Union, who had been in camps also. We came upon one such witness who testified at the Committee of the Judiciary US Senate on February 2, 1973, that he had seen Wallenberg in 1962 on Wrangel Island.

Last year I succeeded in finding an eye witness, who could prove that he spoke with Wallenberg during the summer of 1948. This is a former Soviet medical doctor, who had examined Wallenberg. An official of the Swedish Ministry for Interior Affairs has interrogated this witness, after we had informed him, and has controlled his documents. Also, other witnesses reported to Wallenberg's family, who confirmed Wallenberg's stay in another prison in Irkutsk in 1967.

In Solschenizyn's opinion, who knows very well how things are in Soviet camps, there is a possibility that Wallenberg is still alive.

In October 1974, the Soviet Minister of Justice Perebilow was in Stockholm. Wallenberg's mother gave him a letter describing the whole story of her son. This letter has been published in the Swedish newspapers. No answer came from the Soviets.

By all the facts I mentioned in this - certainly too long - letter the statement of the Soviets that Wallenberg died in July 1947 has become unworthy of belief.

Today, Wallenberg would be 60 years old and possibly he is still alive. For Wallenberg's family, for millions of Swedish citizens and thousands of survivors of Soviet barbarism, the case of Wallenberg has become a trauma. To know that we can do nothing to clarify the fate of a man who was innocent, and became the victim of his good actions, is almost intolerable.

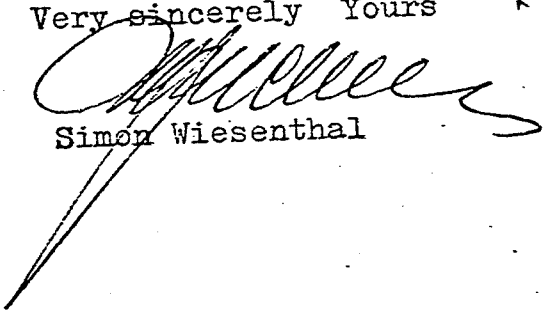
I am sure that you, when reading this letter, have the same feelings as all of us, that all that has happened is an enormous injustice.

Dear Senator Jackson, do you see any possibility of considering this tragic situation, tragic for the family and for the survivors of the Nazi holocaust, to make the Soviets reexamine the case of Wallenberg ?

The old mother once said to me: "The uncertainty that my son is perhaps alive, that he is suffering or is staying in a Lunatic Asylum, or starving in a prison, or compelled to do hard labour, is much worse than if I knew with certainty that he is dead."

Everybody can understand the feelings of this mother.

Very sincerely Yours

Simon Wiesenthal

M. le Général

El Campesino

PARIS

c/o M. Charles Ronsac,

OPERA MUNDI

le 21. février 1978

SW/si

Cher M. le Général!

Il y a longtemps que j'essaye d'obtenir votre adresse. Enfin j'ai demandé à mon ami Charles Ronsac, de l'agence Opera Mundi, et il a consenti à vous remettre cette lettre.

Je connais l'histoire de vos souffrances en Union Soviétique; comme je m'occupe depuis longtemps du sort d'une certaine personne, dans ce pays, je me permets de vous contacter sur ce sujet.

Il s'agit du diplomate suédois Raoul Wallenberg, qui à la fin de 1944 a été arrêté par les Soviets à Budapest, après avoir sauvé 25 000 juifs hongrois de la déportation à Auschwitz, en leur munissant de passeports suédois (Wallenberg était secrétaire de l'ambassade suédoise à Budapest).

Jusqu'en 1956, les Soviets ont nié toute connaissance du sort de Wallenberg. En cette année, lors d'une visite de Khrustchev à Stockholm, il a été annoncé que Wallenberg était mort dans la prison de Lyubanka en juillet 1947. Mais alors on a réussi à trouver un nombre de témoins qui ont vu Wallenberg des années après la date officielle de sa mort dans différentes régions de l'URSS ou bien ont échangé des signes avec lui en prison (Vladimir). Les dernières informations se rapportent à une institution psychiatrique à Irkoutsk, mais bien sur il est difficile de les vérifier.

Voici donc les questions que je me permets à vous poser:

1) Pendant votre séjour en URSS, avez-vous jamais entendu parler de

Wallenberg?

2) Pourriez-vous me donner des noms et des adresses de personnes qui pourraient avoir des informations à ce sujet?

Je vous remercie d'avance et vous demande, cher M. le Général, de vouloir agréer l'expression de mes sentiments les plus distingués.

Simon Wiesenthal

DOKUMENTATIONSZENTRUM

DES BUNDES
JÜDISCHER VERFOLGTER DES NAZIREGIMES

1010 WIEN I, SALZTORGASSE 6/4/II/5 — TELEFON 63 91 31, 63 98 05

BANKVERBINDUNG:
CREDITANSTALT BANKVEREIN WIEN
KONTO NR. 47-32608
DRESDNER BANK, FRANKFURT
KONTO NR. 9807937

Vienna, January 31, 1978

Dear Friends of the Documentation Center,

Following is our annual report on activities in 1977

BULLETIN OF INFORMATION NO. 18

1. NAZI CRIMES IN JESENICE AND BEGUNJE (YUGOSLAVIA)

Since February 1973 we have been looking for the former Gestapo-Chief of Jesenice, Clement Druschke, whom witnesses accuse to have committed crimes in Jesenice and Begunje.

The Central War Crimes Prosecutor's Office in Ludwigsburg, West Germany, was unable to find anything about Druschke in the documents it had about Jesenice. Likewise unknown was Druschke's current address. It took three years to find reliable witnesses; their testimonies, together with documents found in the town museum of Jesenice, have given us now a clearer picture of the activities of Druschke and his associates. But still, by the beginning of 1977, the authorities had no trace of Druschke.

Therefore we began to look for him ourselves, in West Germany. We finally found him in Heidelberg, where he owns a restaurant. Immediately we sent a witness to Heidelberg, who had been tortured by Druschke personally, and who therefore knew him all too well. The witness had no difficulty picking Druschke out of a line-up arranged by the local authorities.

We also gave the prosecutor in Heidelberg a list with the names and addresses of witnesses who personally had been victims of Druschke. They accuse him of arranging the deportation of more than 200 Slovenes to concentration camps in Germany. Only a handful survived. Together with his deputies Filip Zwick and Heinz Lincke, he executed 45 people from the village of Hrusica. Of this crime, his subordinates made photographs, which were found after the war.

Druschke vanished from Yugoslavia after the collapse of the Third Reich. The Documentation Center has given evidence against Austrian accomplices of Druschke to the Prosecutor's Office in Vienna. We also found that Druschke's deputy Filip Zwick committed suicide after the war in the Austrian province of Carinthia. At the moment, about 80 witnesses against Druschke are being questioned by the authorities in Yugoslavia.

2. NAZI CRIMES IN RIGA — EDUARD ROSCHMANN

It took thirty years for death to close this file.

In 1947, survivors of the Riga Ghetto established in London a committee for the investigation of crimes committed in the Baltic countries. The Documentation Center got in contact with this committee and received from it a long list of criminals who had killed Jews in the Baltic countries. On this list, there was the Austrian Eduard Roschmann, from Graz. As Graz was in the then British Occupation Zone of Austria, we notified the British authorities as well as the Austrian police. It was likely that Roschmann, about whose whereabouts nothing was known, would hide near his family. And in fact, he was located in Graz and arrested. At the same time, a number

of trials against Nazi criminals were held before a U.S. military court in Dachau, and this court asked for Roschmann as a witness, and possibly for indictment. Two British soldiers escorted Roschmann on his way to Dachau, but he managed to escape from the train near Salzburg, from where he made his way to Italy, and, with the help of the Odessa organization, on to Argentina. There, with funds provided by the Odessa, he started a commercial enterprise, and finally married his German secretary, although still being married in Graz.

We learned that Roschmann's first wife had brought charge against him for bigamy. He came back to Germany, and we were on his trail, when suddenly he vanished again. The second marriage was annulled; the second wife remained in Germany. From then on, we continued to receive information about Roschmann — who now lived under the name of Federico Wegener — from Brasil, Bolivia, Paraguay, and also from Argentina. Every time, we contacted the local authorities, but Roschmann and his Nazi friends had good contacts, so that he was always warned in time, and it seemed that the case would remain open forever.

Then, in 1973, the British author Frederic Forsyth visited Simon Wiesenthal in Vienna, to show him the synopsis of a book he intended to write on the Odessa. Wiesenthal agreed to help by putting the Documentation Center's files at Forsyth's disposal, but stipulated that a real criminal, one who was still on our wanted list, be made the villain of the book. So the name of Roschmann became known all over the world, as the book was published in 17 languages, and the film, which was released soon afterwards, became a big success. Thousands of South American readers and moviegoers, as well as American tourists, spoke to Germans living in South America about Roschmann; we received information continuously, most of which turned out to be false, but in any case it made life for Roschmann very uncomfortable, as he had to keep on the move constantly to prevent the hunters from catching up with him. His Nazi friends abandoned him, as they feared being caught together with him when he would finally be tracked down.

Finally, Argentine police arrested him in July 1977, but released him after three days. Roschmann fled to Paraguay, where, apparently on account of the strain, he suffered a heart attack; ten days later, he died in a hospital.

Our office, being suspicious of the circumstances, managed to get the fingerprints of the dead Federico Wegener from Paraguay, and compared them to those of Roschmann, which had been taken in Graz in 1947. They were identical, and we could close the file.

13. PROCEEDINGS AGAINST SS-OBERFÜHRER (MAJOR-GENERAL) HORST BENDER, CHIEF LEGAL ADVISER OF HEINRICH HIMMLER

On April 30, 1973, the Head of the Documentation Center, Simon Wiesenthal, filed a formal complaint with the Public Prosecutor in Stuttgart, West Germany, against the lawyer Horst Bender, who had been the chief legal adviser of the Reichsführer (Supreme Commander) SS, Heinrich Himmler.

The subject of this complaint, which was supported by the former Deputy Prosecutor at the Nuremberg Trials, Robert M. W. Kempner, was a note written by Bender after a briefing he had given Himmler in October 1942. The note had been declared genuine by Bender himself in an earlier trial; it shows that Bender had advised his chief to decree that the killing of Jews for purely "political" reasons would remain unpunished.

The Stuttgart Public Prosecutor started proceedings against Bender for being an accessory to murder. These proceedings were quashed in 1976. A protest of the Documentation Center against the quashing led to further inquiries, which yielded another note of Bender's, in which he demanded that the participants in the July 20, 1944, rebellion against Hitler be summarily sentenced to death.

Nevertheless, the proceedings were quashed again on April 4, 1977, although the Prosecutor's Office could not deny that "certain doubts remained".

14. NAZI CRIMES IN HUNGARY — DR. ZOLTAN PAPP

For a long time the Documentation Center has been aware of the fact that a number of persons, who after the war were convicted in Hungary for crimes in the Nazi era, had escaped from Hungarian prisons during the revolution of 1956. Some of them posed in the West as anti-communist "freedom fighters". Now we have located such a "hero" in Holland, where he had found a job with the Dutch Railroad Company; he had just applied for naturalization as a Dutch citizen.

His name is Dr. Zoltan Papp. He was the commander of the Ghetto in Papa, Hungary, where, together with the Germans, he organized the deportation of Jews to Auschwitz. In 1956, a Hungarian court sentenced him to 8 years in prison; like many others, he escaped in 1956.

The Documentation Center obtained the minutes of the trial and the sentence from Hungary and sent them to the Dutch police and the management of the Railroad Company. Papp denied the charges; as he had been in a Hungarian prison for 5 years, the Dutch authorities saw no reason to start proceedings against him.

But in the meantime, Papp has been implicated in a number of other crimes. In this connection, we are looking for witnesses about events in Neusatz (Novisad) and Subotica, both Yugoslavia. It is now thought that Papp also operated in these places, although after the war, nothing was known about it in Hungary.

5. NAZI CRIMES IN PLUNGE (LITHUANIA)

For the last 14 years we have been looking for Arnoldas Pabresha, who was responsible for the murder of 1300 Jews in Plunge. All clues have pointed to Australia, to where Pabresha emigrated in 1949. In the course of 1977, our friends in Australia have followed a number of leads, but without success.

In the meantime, we have received information that Pabresha emigrated from Australia to North America, under his new false name, which we do not know. A Lithuanian claims to have seen him in the U.S. The U.S. Immigration and Naturalization Services (INS) has nothing at all about an Arnoldas Pabresha.

We still hope to find this man, who was given permission by the Nazis to kill the Jews of his home town, Plunge — with many of whom he had been in school or in the local athletic clubs — in the U.S. We appeal to all readers of this bulletin who have contacts to former Lithuanians, to try to find out something about Pabresha. As always, we will keep whatever information we receive in strict confidence.

6. NAZI CRIMES IN GRONINGEN, THE NETHERLANDS

On May 4, 1943, a German police court in Groningen sentenced eight Dutchmen to death, among them Walter van Rossum, a student still under age. As a rule, such sentences had to be confirmed by the Chief of Police and of the SS for the Netherlands. However, the judge in this case, an SS-Sturmbannführer (Major) named Dr. Wendt, did not wait for this confirmation, but ordered the execution to be carried out right away.

The Documentation Center has found Dr. Wendt in Hamburg and submitted the evidence of the case to the Central Prosecutors Office for Nazi Crimes in Ludwigsburg, West Germany. In turn, we were informed that proceedings against Dr. Wendt had already been started in 1967 by the Regional Court in Hamburg, but had been quashed a short time later.

The new evidence submitted by the Documentation Center was sent to the court in Hamburg for a reinvestigation.

7. THE WALLENBERG CASE

For several years we have occupied ourselves with the case of Raoul Wallenberg. Wallenberg was a Swedish diplomat in Budapest, who saved the lives of 25,000 Hungarian Jews from the Nazi occupants. When the Soviets reached Budapest, Wallenberg immediately drove to Marshall Malinowski, to obtain food for the Jews he had saved, and whom he had lodged in houses under the Swedish flag. From this trip, Wallenberg never came back.

Until 1955, the Soviets flatly denied knowing anything about him; in that year, they issued an official statement that Wallenberg had died in the Moscow Lubyanka prison on June 17, 1947.

But since then, a number of former prisoners from Soviet camps — some of whom had been arrested after the time of Wallenberg's official "death" — reported that they had seen him at various times in different camps and prisons. According to these reports, he was seen in a psychiatric clinic in 1961, and then on the island of Wrangel in 1963.

At the request of Wallenberg's family, our office has concerned itself with this case; we have found a witness who, as a doctor, examined Wallenberg in a prison in the Vorkuta region, and who is positively sure that this was one full year after Wallenberg's purported "death".

In 1977, we received new information. A former KGB agent who now lives in Israel told the Wallenberg family that the former diplomat had been in a psychiatric clinic in Irkutsk in 1973. On a recent visit to Israel, Simon Wiesenthal tried to contact the man, but he had gone on a long vacation to Canada. The inquiries are going on.

We consider it a matter of honor for the Jewish people to help solve the mystery around this outstanding man.

We therefore request the readers of our bulletin to ask their acquaintances who have come from the Soviet Union if they know anything about Wallenberg's fate, and to relay all such information to us.

8. THE ITALIAN SS

The fact that there have been Italian SS units is little known even among historians of the Nazi era. A friend of the Documentation Center, the Italian journalist Riziotti Lazzarro, is assembling a file about the Italian SS. Our office has helped by putting our files at his disposal and by contacting several other organizations on his behalf. We hereby also request all readers of this newsletter to make any informations they might have about the Italian SS available to us.

9. NAZI CRIMES IN LUBLIN

We received a confidential tip that a former member of the Gestapo in Lublin, Poland, Ludwig Jantz, born 1917 in Odessa, is living today in Limburg, West Germany, under the name of Lutz Klemm. After some investigations, the case was referred to the Public Prosecutor in Limburg.

10. NAZI CRIMES IN LATVIA — ROBERT KARLIS SILJAKOV

As long ago as 1964, the Documentation Center, via the Central Prosecutor's Office in Ludwigsburg, brought a charge against Siljakovs at the Prosecutor's Office in Hannover, West Germany; the charge included testimonies showing that Siljakovs had been involved in a number of crimes in Latvia. He is now a resident of the Federal Republic of Germany.

The investigation never got far, so that, in 1976, the Association of Democratic Resistance Fighters brought a new charge against Siljakovs at the Mannheim Prosecutor's Office. After so many years, a new investigation is now under way.

11. NAZI CRIMES IN BELGIUM — ROBERT JAN VERBELEN

Verbelen, a Belgian Nazi collaborator, who was twice sentenced to death in absentia by a Belgian court for the murder of resistance fighters, became, after the war, an Austrian citizen. In 1964, Verbelen was arrested in Austria, after the Documentation Center had brought charges against him; an Austrian court later acquitted him, as he had steadfastly denied all accusations. Although the Supreme Court later threw the acquittal out and ordered a new trial, none has been held against Verbelen since.

In 1977, Verbelen, who has joined a number of neo-Nazi groups in Austria, among them the "Aktion Neue Rechte" (New Right), gave a speech at a meeting in Krems, Lower Austria, in which he stated that he was sorry not to have killed more resistance fighters. This was reported to us, and we wrote to the prosecutor who had acted in the trial against Verbelen, pointing out that this statement amounted to a confession. We have now been notified by the Austrian Ministry of Justice that new proceedings against Verbelen have been started.

12. NAZI CRIMES IN LEMBERG (LVOV), UKRAINE

A court in Sarrebrück, West Germany, has charged Friedrich Heinen with murder in an indeterminate number of cases. The trial is already under way; in the course of the preliminary investigations, Simon Wiesenthal was heard at a witness, and is scheduled to appear before the court in the beginning of 1978. The verdict against Heinen, who in Lemberg was known as a ruthless sadist, is expected for later this year.

13. DR. JOSEF MENGELE —DOCTOR IN THE AUSCHWITZ CONCENTRATION CAMP

Dr. Josef Mengele, as a doctor in Auschwitz, through 1943 and 1944 selected close to half a million people to be sent to the gas chambers. He also conducted the most beastly experiments with prisoners.

Mengele is living in Paraguay, where he is protected by the local Junta, which is dominated by ethnic Germans. Mengele is Number One on our wanted list. Although his observation in Paraguay and the monitoring of his occasional trips abroad has cost us a lot of money, we have continued our activities against this arch-criminal through 1977 and intend to do so in the future. In October, 1977, we contacted the Brazilian and the German authorities, after we had received information about a trip abroad Mengele was planning. Unfortunately, Mengele cancelled the trip at the last minute.

From time to time, the Documentation Center gets in touch with the important media, to keep public interest in the Mengele case alive. Articles in Time Magazine, Paris-Match, and the Vienna magazine Profil found a large echo.

The Paraguayan authorities had always denied that Mengele had been granted citizenship; so we published a copy of his naturalization certificate. Consequently, a Paraguayan Senator sent a letter to Junta President Alfredo Stroessner, demanding that Mengele lose his citizenship; no reaction has yet been reported.

14. NAZI CRIMES IN THE CAMP OF NOVAKY, CZECHOSLOVAKIA

We have information that the Camp Commander in Novaky was a Mikulas Polhora. We have found the only surviving inmate of the camp, who could testify about the Camp Commander; he now lives in Bratislava, Czechoslovakia. It is typical for the situation in that country that this witness did not want to correspond with us directly, but asked us to make an official request for his testimony through the Czechoslovakian Embassy in Vienna. We did that, and although a year has passed since, we were unable to get an answer so far.

This incident is of special interest in view of the anti-fascist stance taken by Czechoslovakia and other East Bloc countries.

15. NAZI CRIMES IN LEMBERG — PIETER MENTEN

Pieter Menten, a multi-millionaire, was charged with having been involved in the killing of Jews in the Lemberg area.

In this Dutch case, which received worldwide attention, the Documentation Center was only marginally involved; we furnished the prosecution with an original SS document about an investigation ordered by Himmler into the relation between Menten and the SS. This document showed the special position Menten had as an interpreter for the "Einsatzkommando (operational squad) Lemberg". We also found a witness in Canada, but in the meantime the trial had been finished, with Menten receiving a fifteen-year-sentence.

We are still convinced that Menten played an important part in the so-called "Lemberg professors' murders", a part which should be further investigated, if only for historical reasons.

16. CRIMES IN ROME — HERBERT KAPPLER

Herbert Kappler, Police (Gestapo) Chief of Rome, ordered the execution of 336 Jews and anti-fascists in the Fosse (caves) Ardeatine in retaliation for a partisan attack. He was sentenced to life imprisonment by an Italian court.

In September, 1977, Kappler escaped from a prison hospital in Rome, with active help from his wife and several associates. He is currently in Lüneburg, West Germany; as a German citizen, he cannot be extradited to Italy, and in Germany, his crime has come under the statute of limitations.

Our office made a number of statements concerning Kappler's escape and the role played in it by Nazis and neo-Nazis; these statements found a very good echo in the Italian press. Consequently, we were attacked by newspapers in Germany and in Austria.

Nationalist circles have increased their activity for the liberation of Walter Reder from prison in Italy; he was responsible for the massacre of the civilian population of the village of Marzabotto (Italy). There is no chance of Reder being pardoned by an Italian president; Italian law would require the consent of the victims' families.

17. **FRIEDRICH PETER**

In the course of 1977, there were three trials following the suit brought by Friedrich Peter, the Chairman of the Austrian "Liberal Party", against Simon Wiesenthal. The court was presented with evidence that not only the 1. SS Infantry Brigade, to which Peter belonged, but specifically his own company, took part in massacres of the civilian population.

Friedrich Peter stated as a witness that he knew nothing about that, had seen nothing and heard nothing.

A motion was made to have an expert from Germany, the Director of the Institute of Contemporary History in Munich, Krausnik, testify about the activity of the 1. SS Infantry Brigade. Moreover, additional documents have been found to corroborate the existing evidence against the Brigade.

The newspaper of the "Liberal Party" was sued by Wiesenthal, because it had claimed that Wiesenthal's attacks against Peter were based on forged documents; the paper was convicted.

At the end of the year, Friedrich Peter received from the Austrian President the highest Austrian decoration.

18. **NAZI CRIMES IN POLAND — ERICH KOCH**

The Documentation Center has informed the public about a peculiar lack of activity on the part of the neo-Nazis.

For years, neo-Nazi groups have been clamoring loudly for the release of Hitler's deputy, Rudolf Hess, from the prison in Berlin-Spandau, of Walter Reder in Rome and the so-called "Three from Breda" in Holland, Aus Der Fuenten, Kotalla and Fischer. However, their propaganda never mentions another prisoner, although he is 82 years old, and the conditions of his imprisonment are probably much harsher than those of the others. He was sentenced to death in Poland 23 years ago, and since then is waiting for the sentence to be carried out; it was never formally converted into life imprisonment.

This curious inactivity has puzzled some newspapermen for a long time. The solution is this: The former "Gauleiter" (governor) of the Ukraine, Erich Koch, after his arrest has furnished the Polish authorities with information about other criminals; for years, he has provided the Polish propaganda machine with details about Nazi criminals living in the West. This has been reported by defected Polish secret service men. From this moment, the neo-Nazis, who, according to their own statements, are fighting for the release of all "war prisoners" on humanitarian grounds, have lost interest in Erich Koch.

By presenting this case to the public, we wanted to exemplify the neo-Nazis' concept of "humanitarianism".

19. **NAZI CRIMES IN YUGOSLAVIA**

Following the discovery of the Gestapo-Chief of Jesenice, Clement Druschke, the inquiries have been extended to his former associates, among them a number of Slovenes. According to testimonies, four of those Slovenes, who participated in Druschke's crimes, have emigrated to the U.S. or Canada. They are:

Martin METELKO, b. Feb. 9, 1909 in Barthmund

Viktor DOMINUS, b. Apr. 21, 1913 in Kovor

Rihard TYRDY, b. Feb. 18, 1910 in Novo Mesto

Jozef KERIN, b. Nov. 22, 1907 in Senose Krsko

So far, the U. S. Immigration and Naturalization Service (INS) has been unable to locate any of them.

20. **FRANK WALUS — CHICAGO**

A few years ago we were informed that Frank Walus, now a resident of Chicago, had been, during the war, a Gestapo agent and purportedly been involved in crimes against Jews in Poland.

We contacted the U.S. Immigration and Naturalization Service (INS), which started proceedings against Walus to have his U.S. citizenship revoked and to deport him subsequently. The Israeli police meanwhile have found seven witnesses who identified Walus from pictures, and who went to Chicago to testify against him.

Walus, however, claims to have spent the time in question not in the German-occupied part of Poland, but in Germany proper. We hope that the case can be concluded in 1978.

21. HERMINE BRAUNSTEINER RYAN

Hermine Braunsteiner Ryan, who has to stand trial in Düsseldorf for crimes committed in the Majdanek concentration camp in Poland, was kept in jail for some time, but was later released on bail, with orders to report to the police twice weekly.

The "White Power" movement in the U.S. has collected money to pay a professor for International Law at the University of Cologne, Dr. Oehler, \$ 2000 for an expertise. Professor Oehler should convince the Düsseldorf court that it was not competent, Braunsteiner Ryan being a native of Austria. Of all this, we informed the German authorities.

In the meantime, Braunsteiner Ryan was taken back into custody, as she had tried to influence witnesses.

22. NAZI CRIMES IN BELGRADE

We received information about a man called Aleksej Bojtschewski, a Russian now living in Munich, who during the war was a member of the German Police in Belgrade, Yugoslavia. According to the testimony of a Russian-Orthodox priest, he shot Jews in Belgrade. We gave the information to the Central Prosecutor's Office in Ludwigsburg, West Germany, which passed it on to Munich; proceedings against Bojtschewski were started.

23. LATVIA — VIKTOR ARAJS

On July 8, 1977 began the trial against the former SS-Stürmbannführer and Police Major Viktor Arajs.

We have been connected with this case since 1948, but Arajs, who for a short time had been imprisoned in the British-occupied zone in postwar Germany, was released by the British at the beginning of the Cold War and vanished a short time later.

Two years ago, the Public Prosecutor in Stuttgart, West Germany, received a certain amount of new information, some of it from the Association of Former Political Prisoners in the German province of Schleswig-Holstein; this triggered a new search for Arajs.

The Documentation Center provided the Stuttgart authorities with a picture of the wanted man and referred them to archives in London, where there were a number of testimonies against Arajs. Finally, Arajs was arrested on July 10, 1975 in Frankfurt, where he had lived under the maiden name of his wife. He is being charged with participating in the execution of several thousand Latvian Jews, mentally insane and political prisoners in the Latvian capital of Riga in 1941 and 1942. He also participated in the extermination of German and Austrian Jews, who had been deported to Riga in 1942.

Arajs, who is now 67 years old, is "only partly able to stand trial" after a heart attack; nevertheless, the trial goes on.

24. SUPPORT FUNDS FOR NAZI CRIMINALS

For a long time, we have been trying to find out who is paying the enormous lawyer's fees in the case of Hermine Braunsteiner Ryan, as they obviously exceed the financial means of the Ryan family. The same question appeared in connection with the costs for the defense of a number of persons who are now living in the U.S., some having been granted U.S. citizenship, and who are suspected of having participated, during the war, in Nazi crimes against Jews and others.

It took us some time to find that there are two funds for such purposes in the U.S.

One is the Hermine Ryan Defense Fund, which is administered by the neo-Nazi paper Liberty Bell, which in turn belongs to the White Power organization. The second is the Patriotic Legal Fund, based in Georgia.

At a press conference at the Waldorf Astoria Hotel in May, 1977, Simon Wiesenthal presented the evidence for the existence of these funds. Congresswoman Elizabeth Holtzmann, who was present at the press conference, promised to investigate this matter further.

25. NEW INFORMATION ABOUT HANNA SENESH

On a trip to Yugoslavia, Simon Wiesenthal made contact with Professor Dr. M. Snuderl, who during and after the war was the Head of the War Crimes Office of the Yugoslav partisans. It emerged that it had been Dr. Snuderl who had made contact with Hanna Senesh after she and some other parachutists had jumped over Yugoslavia in March 1944, on their mission to go to Hungary and to organize the resistance against the Nazis there. Dr. Snuderl gave Wiesenthal copies of several pages from his wartime diary, which dealt with the Jewish parachutists, whom the Yugoslav partisans helped to get to Hungary. These pages are a valuable addition to our knowledge about Hanna Senesh, who along with others, was captured and executed by the Germans in Hungary.

26. TRAVEL TO POLAND

In a letter to the biggest Jewish organizations in America, the Documentation Center drew their attention to the fact that tourists in Warsaw hotels receive an official map of the city, containing the location and description of all monuments, museums, theaters etc.; however, this map does not include the Ghetto Monument, the Jewish Historical Institute, or the world-famous Jiddish Theater. This proves that the Polish authorities, while being interested in the money the Jewish tourists bring, do not want them or anyone else to visit the Ghetto Monument or Jewish cultural institutions. This attitude of the Polish authorities is a logical consequence of their well-known anti-Semitic and anti-Israeli policy. The Documentation Center has asked the Jewish organizations, who have been sending thousands of their members to Poland, to visit the sites of the Nazi extermination camps, to draw the necessary conclusions.

27. YOM HASHOAH — TISHA B'AV

The Israeli Prime Minister, Menachem Begin, has suggested that the Yom Hashoah, the day of remembrance for the six million Jews killed by the Nazis — should be merged with Tisha B'av, the day commemorating the destruction of the Temple in Jerusalem by the Romans. This plan has found many supporters in rabbinical circles, but drawn mostly negative reactions from Holocaust survivors.

Simon Wiesenthal wrote a long personal letter to Prime Minister Begin, in which he argued against the merger. In his answer, Mr. Begin announced that he had dropped the plan.

The main argument used by Wiesenthal was the fact that, contrary to Tisha B'av, the Yom Hashoah is also observed by non-religious Jews, and that the ceremony is always followed by a religious service anyway. A merger would also be wrong on historic grounds, as the Nazis wanted to exterminate the Jewish people, while the Romans only fought against the idea of an independent Jewish state.

28. "THE CONSPIRACY AGAINST SIMON WIESENTHAL"

This is the title of a book published in Holland by the Dutch journalist Martin van Amerongen, about the dispute between the Austrian Chancellor Bruno Kreisky and Simon Wiesenthal. Two printings of the Dutch edition were made so far, the profits of which will be given to the Dutch Wiesenthal Fund.

In Austria, "Styria-Books" has published a German-language edition of the book; consequently, Dr. Kreisky has sued the author, the publisher, and even the translator. The suit is still awaiting trial; through it, the book has received unexpected publicity.

An English edition will appear in London in spring.

29. LECTURE OF SIMON WIESENTHAL AT THE ACADEMY OF SCIENCE IN YUGOSLAVIA

By invitation of the Slovene Academy of Science in Ljubljana, Simon Wiesenthal went to Yugoslavia, where he held a lecture in front of University professors and students in the building of the Academy. The subject was "30 years after the collapse of the Third Reich, and what we have

learned from the trials against the criminals." Afterwards, in a smaller circle, there was a discussion with historians and former Resistance fighters about the situation today. There was also a very well-attended press conference, and Wiesenthal visited a number of memorial sites, where crimes had been committed during the war. He met with much cordiality, not only from partisans and former political prisoners, but also from the general population. The visit received extensive coverage in the Yugoslav media.

30. MERGER BETWEEN THE ORGANIZATIONS OF FORMER RESISTANCE FIGHTERS AND DEPORTED PEOPLE

Two big non-communist organizations have existed for a number of years side by side, but in the meantime a number of their leaders and other important personalities have died. But the further existence and the continuation of the activities of these organizations is very important in view of the present political situation.

Simon Wiesenthal, as Vice-President of the U.I.R.D., has taken the initiative to bring about a merger with the F.I.L.D.I.R., to form one strong group, with the special objective of fighting the rising wave of neo-Nazi tendencies and activities.

There has been a largely positive response to Wiesenthal's initiative in both organizations, and only a few small groups within them are still against the merger. Wiesenthal hopes that within this year, a new, strong organization will emerge from the decimated ranks of the two existing ones.

31. SOVIET-NAZI COLLABORATION

The Documentation Center has managed to obtain a hitherto unknown document: A secret protocol signed by Nazi German Foreign Minister Von Ribbentrop and Soviet Foreign Minister Molotov as an annex to the famous pact bearing their names (the pact, signed in August, 1939, provided Hitler with the respite in the East which he needed to start a war against Britain and France; just as they had agreed to in the pact, Germany and the URSS then progressed to divide up Poland among themselves).

The secret protocol, signed in Moscow one month after the outbreak of World War II, contains an agreement about cooperation against the Polish resistance. After investigating the matter further, we found that such a cooperation existed until June 22, 1941, the day of the German surprise attack on the URSS. A representative of the NKWD, the Soviet secret service, was accredited to the office of the "Generalgouverneur" Hans Frank in Krakov; there were a number of meetings between NKWD and Gestapo officials, both at the recreation home of the Gestapo in Zakopane, and at NKWD offices in Lemberg and Kiev.

This document explains why there has been no communist resistance against the Nazi occupation in Poland until the German attack on the Soviet Union.

The Documentation Center has sent a copy of the protocol to President Carter's National Security Adviser, Zbigniew Brzezinski. In his reply, Mr. Brzezinski described the find as very important; at the same time he said, it was very frustrating.

Our readers will be sent a copy of the document on request.

32. CRIMES AGAINST HUMANITY IN THE SOVIET UNION

Eight years ago, a Committee for Human Rights in the Soviet Union was founded in Brussels. Simon Wiesenthal was one of the founders; as victims of the Nazi regime, we feel we are under an obligation to fight Human Rights violations all over the world.

In 1975, Wiesenthal was invited to Copenhagen to take part in the International Sakharov-Hearing. At this Hearing, about thirty witnesses who had been in Siberian camps were heard, and a conclusion about the situation of the thousands of political prisoners in the Soviet Union was reached by the panel and published. The Copenhagen Committee remained as a permanent institution, and largely due to its activity, the dissident Vladimir Bukovski was exchanged against the Chilean communist Louis Corvalan.

The Second Sakharov Hearing took place November 24 through 27, 1977, and Simon Wiesenthal was asked to chair the event. Witnesses came not only from the Soviet Union, but from Poland, Czechoslovakia, and the German Democratic Republic; the picture they painted of the situation in their countries was a very depressing one. In the course of this Hearing, Wiesenthal made a statement that was reported by newspapers and TV stations all over the world:

"National Socialism was a crime in theory and in practice; Communism is a crime only in practice. When the world learned about the crimes of the Nazis, it was too late to help the victims. Today, it is not too late to help the thousands of innocent people who are held in the prisons and camps of the East Bloc countries."

The last day of the Hearing was partly devoted to the Jews in the Soviet Union. Wieselthal called the Soviet approach to the Jewish problem a "spiritual ethnocide"; the Soviet authorities try to make the Jews disappear as a separate national entity by depriving them — in contrast to the other ethnic groups in the USSR — of the means to express and transmit their culture: Newspapers, schools, theaters, associations etc. It is a near miracle that after sixty years of de-nationalization, there are still people in the Soviet Union who are conscious of their Judaism.

The conclusion of the Sakharov tribunal, bearing also the signature of Simon Wieselthal, was sent to the governments of all countries participating in the Belgrade Conference about the Helsinki Agreements, which was taking place at the same time.

33. CORRESPONDENCE WITH WILLY BRANDT ABOUT NEO-NAZISM IN GERMANY

The greatly increased activity of neo-Nazi groups in the Federal Republic in the last couple of years has prompted the Chairman of the German Social-Democratic Party, Willy Brandt, to send a letter to Chancellor Helmut Schmidt, in which he voiced his concern and demanded that the German law-enforcement authorities fight equally hard against right-wing and left-wing extremists.

The Documentation Center sent a letter to Mr. Brandt, mentioning a number of cases in the Federal Republic, and complaining about the very lenient treatment of neo-Nazis by the authorities, and the fact that proceedings against them — contrary to those against leftists — were often dragged out interminably. Mr. Brandt replied that he appreciated our backing of his initiative; he further suggested a meeting with Simon Wieselthal for an exchange of ideas.

Then, Mr. Brandt's office called to ask about information from our files. As Wieselthal was at this time on a lecture tour in the U.S., we will now, at the beginning of 1978, compose a report about the current state of neo-Nazi activity in West Germany, and put it at Mr. Brandt's disposal.

34. NEO-NAZI ATTACKS ON THE DOCUMENTATION CENTER AND SIMON WIESENTHAL

In 1977, neo-Nazi newspaper have stepped up their campaign against the Documentation Center, and especially against Simon Wieselthal.

Wieselthal sued one paper published by former SS, "Die Kameradschaft", in Klagenfurt, Austria. In a trial, in which the "Kameradschaft" called the Austrian Chancellor Dr. Kreisky as a witness against Wieselthal, the paper was convicted, and the incriminated issue became forfeited. Wieselthal also sued the son of the executed "Gauleiter" (Governor) Rainer, who is involved with neo-Nazi circles in Germany and Austria. The prosecutors in Vienna and Klagenfurt are engaged in this matter.

Against the German neo-Nazi activist Wolf-Dieter Rothe, who has been distributing libelous pamphlets against Wieselthal, in which he also quoted Chancellor Kreisky, Wieselthal brought a charge at the Public Prosecutor's Office in Frankfurt. The trial is set for April, 1978.

It is impossible to sue at every instance of neo-Nazi provocation in Germany and Austria; to do that, we would have to employ a full-time lawyer.

35. HERMAN KATZ, DEC'D

In June 1977, one of the staunchest supporters of our office, and as such the President of the Jewish Documentation Center in New York, Mr. Herman Katz, passed away. With him, we have lost a friend who was very deeply involved in our activity.

To honor his memory, the Documentation Center has initiated a drive to plant a grove near Safed, in the Valley of Galilee in Israel. The grove will be dedicated on May 9, 1978.

Our New York office has now been taken over by Mr. Martin Rosen, 666 Fifth Ave., 32nd floor, New York, N.Y. 10019. Mr. Rosen was the lawyer and a very close friend of the late Mr. Katz.

36. THE SIMON WIESENTHAL CENTER FOR HOLOCAUST STUDIES IN LOS ANGELES

The Yeshiva University of Los Angeles has decided to create a chair for the study of the extermination of the Jews in our century. The institute shall bear the name of Simon Wiesenthal. On December 12, 1977, a dinner, at which the project was presented to the public, drew almost 1800 guests to the Bonaventure Hotel in Los Angeles; a magnificent brochure published for this occasion included the plans for the institute and a description of its future activities.

A number of Jewish and non-Jewish personalities, among them the Mayor of Los Angeles, Tom Bradley, the Governor of California, Jerry Brown, and several senators have welcomed the creation of this Center. In addition to regular courses, there will be lectures and symposiums about the Holocaust. There will be a large auditorium and a library of more than 15,000 volumes in different languages. Several rooms will contain exhibitions about the time of suffering.

The Center will be open to all colleges and universities in North America and invite experts on Jewish history as guest lecturers. Finally there will be archives containing documents, testimonies, photographs, microfilms, tapes etc.

The institute will be housed in a boldly designed three-story building; its construction is to start shortly.

37. SIMON WIESENTHAL'S LECTURES

In 1977, Simon Wiesenthal gave a number of lectures in different European countries and in Israel, but especially in the United States and Canada.

Wiesenthal spoke in Lyon-Villeneuve (France) before the B'nai B'rith and French Resistance fighters; in Milan (Italy) at events sponsored by the Jewish Community; in Ljubljana (Yugoslavia) before the Academy of Science; and in Tel Aviv before the congress of the European B'nai B'rith.

In the course of the year, Wiesenthal made three separate trips to North America, one in February-March, one in May, and one in October-November. On the first trip, in winter, he spoke at Emory University, Emory, Ga.; Northwestern University, Evanston, Ill.; the University of Pittsburgh, Pa.; Hofstra University, Hempstead, N.Y.; McGill University and Vanier College, Montreal, Que.; Rutgers University and Princeton University, New Brunswick, N.J.; S.U.N.Y. University, Buffalo, N.Y.; the University of Missouri, Kansas City; the University of Miami, Coral Gables, Fla.; the University of Pennsylvania and Temple University, Philadelphia; and S.U.N.Y. University, Oswego, N.Y.

On the second trip, in spring, Wiesenthal received an honorary degree from the Hebrew Theological College in Skokie, Ill.; held a press conference and held a lecture before the American Jewish Committee in New York City's Waldorf Astoria Hotel; and held two more lectures, at Temple Sinai of Bergen Country, N. J., and the Herbert H. Lehman's Student Affairs Office, in the New York City Borough of Bronx.

In fall, Wiesenthal spoke before the Joint Forum Series, Philadelphia, Pa.; the B'nai B'rith Lodge in Short Hills, N.J.; Temple Beth Israel, West Hartford, Conn.; Temple Ohev Sholom, Harrisburg, Pa.; the University of Winnipeg, Man.; the University of Washington, Seattle; the University of California, Los Angeles; Weber State College, Ogden, Utah; Yeshiva University, Los Angeles, Calif.; Triton College, River Grove, Ill.; the University of Akron, Ohio; Congregation Sha'arey Zedek, Southfield, Mich.

Most of these events drew a capacity audience, and very often, the majority would be young people. After the lectures, there were always discussions, and in every place there were a press conference and TV interviews, so that the media gave Wiesenthal's lectures good coverage throughout.

38. HONORS FOR SIMON WIESENTHAL

On May 8, 1977, the Hebrew Theological College in Skokie, Ill., presented Simon Wiesenthal in a special ceremony with his second honorary degree. He had received the first such degree only two years before from the Hebrew Union College in New York.

On May 14, 1977, the American Jewish Committee presented Wiesenthal at a remembrance ceremony for the six million Jewish Holocaust victims with an award, that was handed to him by Congresswoman Elizabeth Holtzman. The ceremony was part of a special Yom Hashoah Sabbath service performed by Rabbi Marc H. Tanenbaum.

39. INTERVIEWS WITH SIMON WIESENTHAL

In the course of the year, important media from many countries interviewed Simon Wiesenthal about the problems of the Documentation Center, the neo-Nazi wave and the importance of continuing trials against Nazi criminals. An important factor was the Documentation Center, being the last non-government office of its kind. In addition to many radio and TV stations, some of the most important and respected newspapers and magazines published interviews with Simon Wiesenthal. The following are only a sample: People, Time, Paris Match, Pourquoi Pas? (Brussels), Los Angeles Times, New York Magazine.

40. CHILDREN BEHIND BARBED-WIRE

In Belgium a movie is being made about the children of different nations who have suffered in prisons and camps during the last forty years.

Simon Wiesenthal was asked by the producers to be the Honorary Chairman of the project, a request he gladly accepted. The film, which is scheduled to be finished by the end of February, 1978, is a documentary about the sufferings of children as a result of war and of racial or political persecution. It will be shown in a great many schools throughout the world. Funds for the project have come partly from the Belgian government, partly from private donors. In the spring of last year, Simon Wiesenthal was in Belgium to preside over a fundraising dinner for the film, at which numerous personalities from cultural and business circles were present. The money raised at this occasion enabled the producers to start shooting.

The director of the film, Mme Lydia Chagoll, has already a number of successful documentaries to her credit; now, even before the completion of "Children Behind Barbed-Wire", she has received for it the major Belgian film award, the "Prix André Calvens".

★ ★

We would like to thank our friends for their financial and moral support in 1977. We hope to continue our work with their help in the future.

Simon Wiesenthal

Ärende

Datum

1978-03-29

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu^I

Adress

Svensk

WASHINGTON

Text

Dnr.....Bergquist från Lundvik re Wallenberg i anslutning till tidigare telegramväxling.

Ambassadören Dölling, Tel Aviv, har den 29 mars 1978 meddelat följande:
(v.g. se bifogad

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET

Kopier till:

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

SVENSK TEL AVIV 1978-03-29

CABINET STOCKHOLM
LUNDVIK FRAAN WILKENS
RE WALLENBERG.

1. JAG HAR SETT SATELLITKARTAN OEVER WRANGELOEN. DEN AER TROLIGEN EN CIA-PRODUKTION OCH MYCKET DETALJERAD. SHIFRIN HAR FAATT DEN AV SAIDENBERG. SHIFRIN FOERESLAAR VI SOEKER ANSKAFFA DEN FRAAN ANTINGEN SAIDENBERG ELLER CONGRESSMAN ROBERT DORNAN (JFR MED SENASTE HANDBREVET INSAEND ARTIKEL UR "SPOTLIGHT"), VARS ADRESSER FOELJER UNDER P. 2.

2. MR. MARK SAIDENBERG
PO BOX 48601
LOS ANGELES
CAL. 90048
TELEFON: 213-6515429

REP. ROBERT K DORNAN
CANNON HOUSE OFFICE BUILDING
WASHINGTON D.C. 20515

(DORNANS SEKRETERARE LAER HETA LINDA LOVE.)

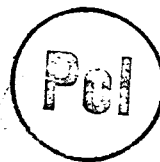
DOELLING

Politiska avdelningen
Enhet I
depr Lundvik/kh

1978-03-29

Der	Avd	Grupp	Mål
29	P	2	Eu ^I

Generalkonsul Giron
HAMBURG

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg

Broder,

Under ett besök i Wien nyligen hade jag ett samtal med Simon Wiesenthal om Raoul Wallenberg. Wiesenthal gav mig därvid närlutna kopia av ett brev från en viss Georg Stein, som i egenskap av vetenskapsman haft tillfälle att göra åtskilliga resor i Sovjetunionen.

Som Du ser påstår Stein att han sökt sätta sig i förbindelse med såväl generalkonsulatet som departementet. Härav kan vi inte finna några spår.

Vi är emellertid angelägna att få direktkontakt med Stein i ärendet, och jag får därför be Dig att sätta Dig i förbindelse med honom. Förutom uppgifter om honom själv och anledningen till hans resor i Sovjetunionen är vi intresserade av en utförlig redogörelse för samtalet i Samarkand och för vad Kutepov sagt om Wallenberg. Alla namn han kan dra sig till minnes - såsom den i brevet nämnde Keitel junior är också av intresse. Skulle det behövas är jag beredd att resa ner för att tala med honom.

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsändt med

sv korir

utl korir

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

Sign

30/3/78

Politiska avdelningen
Enhet I
depr Lundvik/kh

1978-03-29

Dnr	Avd	Grupp	Mål
29	P	2	Eu ^I

Generalkonsul Giron
HAMBURG

Pel

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg

Broder,

Under ett besök i Wien nyligen hade jag ett samtal med Simon Wiesenthal om Raoul Wallenberg. Wiesenthal gav mig därvid närlutna kopia av ett brev från en viss Georg Stein, som i egenskap av vetenskapsman haft tillfälle att göra åtskilliga resor i Sovjetunionen.

Som Du ser påstår Stein att han sökt sätta sig i förbindelse med såväl generalkonsulatet som departementet. Härav kan vi inte finna några spår.

Vi är emellertid angelägna att få direktkontakt med Stein i ärendet, och jag får därför be Dig att sätta Dig i förbindelse med honom. Förutom uppgifter om honom själv och anledningen till hans resor i Sovjetunionen är vi intresserade av en utförlig redogörelse för samtalet i Samarkand och för vad Kutepov sagt om Wallenberg. Alla namn han kan dra sig till minnes - såsom den i brevet nämnde Keitel junior är också av intresse. Skulle det behövas är jag beredd att resa ner för att tala med honom.

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsänd med

☒

sv kurir

☐

utl kurir

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

Sign

EINGELANGT

13. JAN. 1978

Erladigt: _____

Georg Stein

D.2093 Stelle - Buchwedel

Ashauserstr. 7. Ruf: 2394

Vorwahl in B.R.D. 04174

den. 14.1.1978

Sehr verehrter lieber

Herr Dr. Wiesenthal !

Wie ich Ihnen schon gestern andeutete sind mir bei meinen Besuchen in der USSR einige Angaben zum Fall Raoul Wallenberg gemacht worden, mit denen ich damals wenig anfangen konnte, zumal es mir nicht gelang Angehörige des schwedischen Diplomaten anzusprechen.

Das erste mal sprach mich im November 1972 in Samarkand sowj. Mittelasiens, eine junge Hotelangestellte des "Usbekistana" auf den W. an. Sie sprach sehr gut deutsch, später konnte ich erfahren das Sie eine Jüdin war. Sie erzählte mir das Ihr Onkel der aus Lemberg stammte namens Veith Olschrow mit einem jungen schwedischen Mann, namens Roul oder Raoul in einem Gefängnis in Moskau (das auf dem früheren Kasinogelände der zaristischen Garde lag), zusammen war. Im Jahre 1947 oder 1949 sei dieses Gefängnis aufgelöst worden, seine Insassen wären dann nach dem Wolgaraum (Samara // Gorkij) verlegt worden. Zum letzten mal hätte Olschrow den R.W. 1953 in Mittelsibirien gesehen. Nach Stalins Tod ist O. dann begnadigt worden. Er lebt heute zusammen mit seiner Nichte Rebecka Iljitsch in Samarkand. Wallenberg lebe. -----Sie bat mich die Familie des R.W. in Schweden zu verständigen. Die Sache kam mir damals merkwürdig vor und ich habe sie mit dem mich begleitenden Erzpriester Viktor Trujevitch - Uliza Soldatenka 81 7 000 76 Taschkent besprochen. Dieser konnte dann in den nächsten Tagen feststellen, das die junge Dame durchaus zuverlässig sei, nichts mit der Behörde für die " Innere Miliz " zu tun hätte und das deren Angaben durchaus stimmen könnten. Er stellte auch weiter fest, das mich die junge Dame deshalb angesprochen hätte, weil ich nicht mit Intourist, sondern allein als Gast des Metropoliten Ireneus von Usbekistan und als Gast des Großmufti von Taschkent, in Begleitung eines Dolmetschers der R.O.K. und des Moskauer Patriarchates das Land bereiste und der mich begleitende Erzpriester, Ihr persönlich als integer bekannt war. Sie hat wörtlich erklärt, das Sie jahrelang auf eine solche Möglichkeit gelauert hätte.

Meine Gastgeber geben mir dann weiter bekannt, das der Chef - Dolmetscher des Aussen - Amtes der R.O.K. in Moskau, Herr Paul Alexander Koutepow über diese Sache mehr wisse.

Dieser gab mir folgende Anhaltspunkte:

1. Der Fall Wallenberg sei der ROK gut bekannt. Er selber sei von 1953 bis 1956 mehrmals, als Häftling der Miliz für die Innere und äussere Sicherheit der USSR, mit Wallenberg zusammen getroffen, dieser lebe bestimmt noch aber -----
er Paul A. Koutepow sei nicht lebensmüde, sondern habe heute nach langen Jahren der Haft, in den stalinistischen Lagern, eine gut besoldete Stellung erobert und sei nicht in der Lage hier etwas zu tun. Raoul Wallenberg ist ein Sicherheitsrisiko für die Sowjet - Union und würde nie mehr auftauchen aus Gründen der Staatsraison.
2. Wallenberg hat mehrmals versucht über Priester der ROK im sibirischen Raum, Briefe oder Nachrichten nach Stockholm zu senden. Alle diese Versuche sind gescheitert. Einmal an der hysterischen Angst der angesprochenen Personen, die diese Briefe sofort den Sicherheitsbehörden überstellten, zum Anderen daran, dass bereits versandte Briefe abgefangen wurden.
3. Wenn mir meine Freundschaft zu den kirchlichen Institutionen der ROK etwas bedeuten, möge ich die Sache schnell vergessen, sie könne mir nur selber Ärger einbringen.

Soweit das Konkrete. Nun etwas zu den beiden benannten Personen, dem Erzpriester Trujewich und dem Paul A. Koutepow.

1. Trujewitch

Viktor Trujewich, ist in Rußland geboren ca. 50 Jahre alt. Er kam als Kind während der Deutschen Besatzungszeit ins Reichsgebiet und ging 1950 über die Belgisch Orthodoxe Kirche nach franz. Marokko als junger Priester. Er lebte dort bis 1965 dann kam er zurück nach Rußland, weil seine Eltern unversorgt waren. Er wurde dann nach Taschkent versetzt Er ist mit einer Französin verheiratet und hat eine Tochter ca. 18 Jahre alt. Da seine Eltern tot sind, würde er gerne wieder nach Paris zurückgehen, er erhält dafür aber keine Ausreiseerlaubnis.

Ich kann mich des Eindrucks nicht erwehren, das er selber die junge Dame veranlaßt hat, mich anzusprechen, vielleicht hofft er auf diese Art und Weise nach Frankreich zurück zu kehren.

2. Fürst Paul Alexander Koutepow

geb. 1922 als Sohn des Fürsten General Alexander Koutepow letztem Kommandeur des Zaristischen Garderegiment 1 in Petersburg, Chef der Weißrussischen Emigranten Organisation in Baden - Baden. (der Vater wurde 1932 in Paris ermordet) erzogen in Baden - Baden und in der Kadettenanstalt in Belgrad Jugoslawien, bei Ausbruch des Krieges 1941 Ober Lt. der königl. Jugosl. Armee. Dann Kommandeur der Partisanen - Verbände in Hochmazedonien und im griechisch albanischen Grenzgebiet am Orid - See.

geriet 1944/45 durch bis heute ungeklärten Ursachen, in sowj. Hände und wurde nach 3 jähriger Haft im Lubjanka - Gefängnis in Moskau, als äusserst gefährlich eingestuft, in ein Lager nach Mittel - Sibirien gebracht. War dort zeitweise mit Generalstabsoffizieren des OKH zusammen u. Anderen mit dem Sohn von Gen. Feld Marschall Keitel.

Nach dem Tode Stalins aus der Haft entlassen schlug er sich sehr mühsam mit Übersetzungsarbeiten in Moskau durch, er heiratete eine geb. Baronin v. Kleist aus Riga, hat 2 Söhne. Seit 1967 arbeitet er im Aussenamt der ROK Moskau Ryleeva 18/2 Koutepow gilt auch heute noch als ein " gefährliches Sicherheitsrisiko der USSR". Er erhält keine Erlaubnis westl. Länder zu besuchen. Er hat auch keinen Pass, wenn er im Auftrage der ROK Ostblockländer besucht, wird ihm ein zeitlich eingeschränkter Pass ausgestellt, den er sofort wieder abgeben muß, wenn er die Reise beendet hat.

Der Traum seines Lebens ist mit seiner Familie nach Westeuropa auszureisen.

Koutepow ist einer der exellentesten Kenner innerer Verhältnisse der USSR.

Nach meiner Rückkehr aus Mittelasien versuchte ich, das königl. Schwedische Generalkonsulat in Hamburg zu unterrichten, man legte den Hörer auf. Nachdem mir so begegnet wurde, schrieb ich nach Stockholm, erhielt aber nie eine Antwort. Bis ich vor 14 Tagen zufällig den Artikel im Spiegel laß. Dort hat es wenig Sinn etwas einzuleiten, es würde nur als Sensation behandelt und das geht nicht, um der in Rußland lebenden Personen willen. Die Sache muß weiter intern behandelt werden. Wenn das nicht geschieht, verschüttet man alle Möglichkeiten in Rußland. Diesen Fall kann und muß man lösen, aber verdeckt operierend

Dazu gäbe es folgende Möglichkeiten.

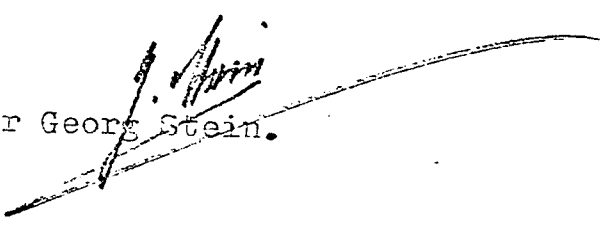
1. Koutepow reist oft im Auftrage der ROK nach Bulgarien, Ungarn und Rumänien. Die Termine solcher Reisen könnte man wieder geschickt operierend über die Gemeinde der Orthodoxen Kirche in Wien, vielleicht über den Metropolitene Ireneus herausbekommen. Man sollte sich mit Koutepow in Budapest treffen, zufällig ohne Aufsehen und später versuchen zumindest ihn und seine Frau nach Wien zu bekommen.
2. Viktor Trujewitch besucht einmal im Jahr zusammen mit dem Erzbischof von Taschkent das Patriarchat in Istanbul und das Russenkloster St. Pantaleimonon auf dem Berge Athos in Griechenland. Wann er dorthin pilgert, kann man bestimmt über die Regierung der Mönchsrepublik Athos, vielleicht auch über den Proephistatos der Republik, dem Großabt von Grande Lawra erfahren. Auch hier müßte man orthodoxe Mittelsleute einschalten, vielleicht die Kirchen in Belgien und Paris. Man sollte ihn dort treffen. ---
----- auf dem Athos.

Lieber verehrter Herr Wiesenthal wenn Sie hier mithelfen wollen, biete ich Ihnen meine Unterstützung an. Wir sollten uns vielleicht einmal treffen und darüber reden.

Ich schlage weiter vor, daß Sie die Familie Wallenberg in Schweden über diesen Brief informieren, ich stehe einem Vertreter dieses Hauses gerne hier in Stelle, zu einem Gespräch zur Verfügung. ich höre gerne von Ihnen

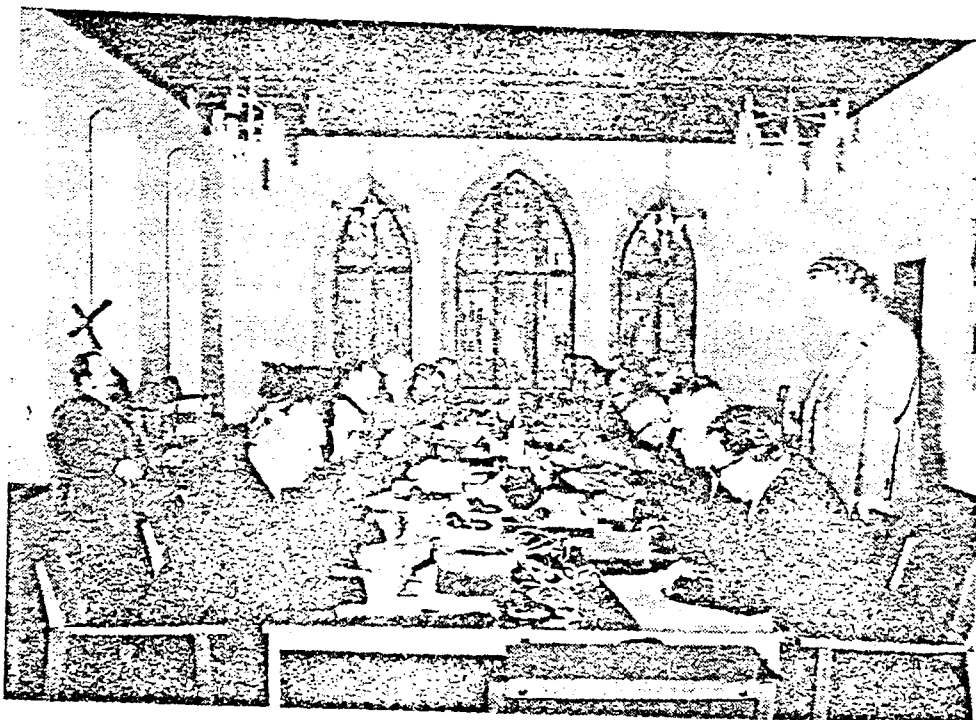
und verbleibe

mit freundlichem Gruß

Ihr Georg Stein.

X Paul Alexander Koutepow in Erfurt

1976

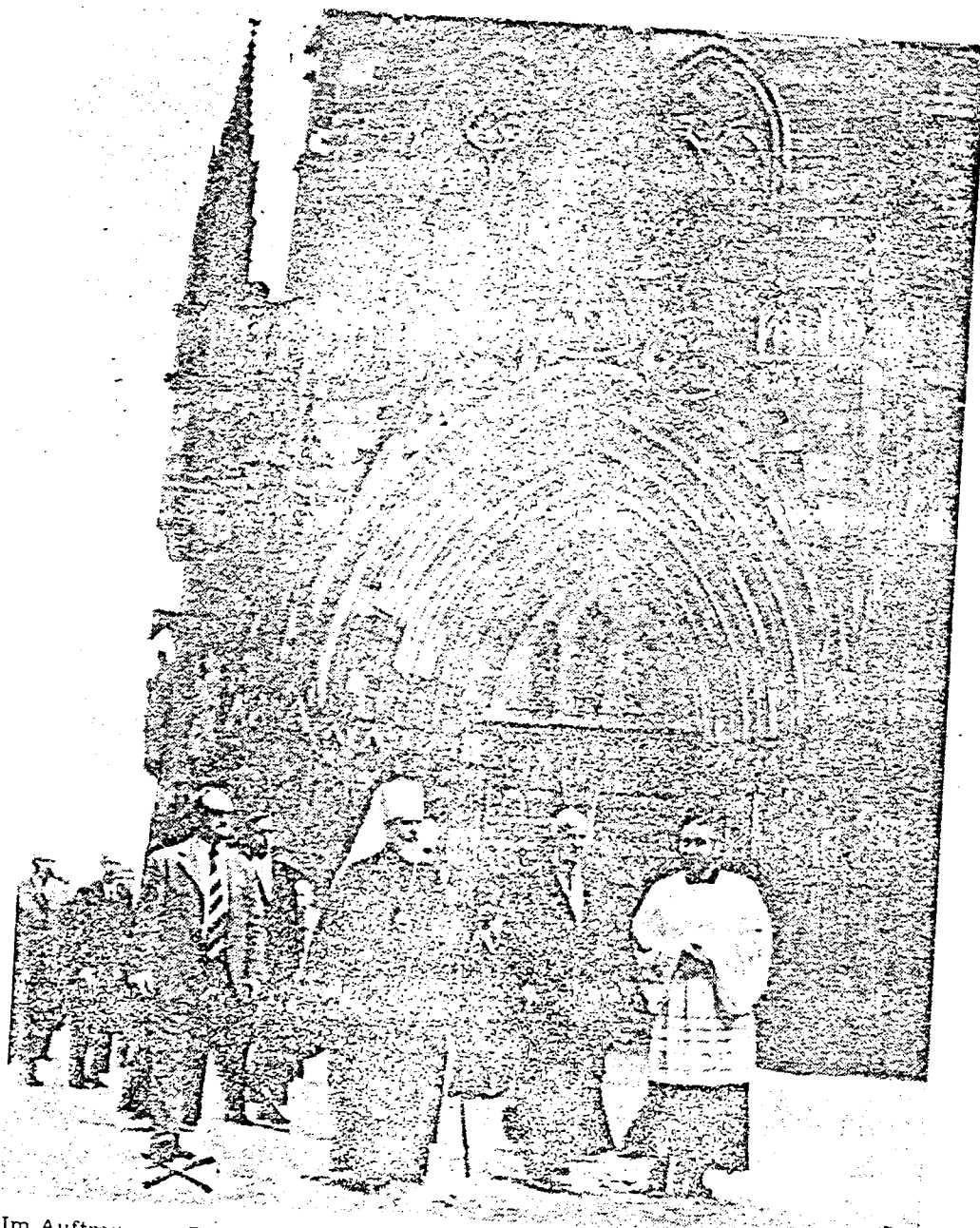
Blick in den Konferenzsaal des Augustiner-Klosters. Die Gesprächspartner der Russischen Orthodoxen Kirche (links) und der Evangelischen Kirche (rechts) diskutieren die am Vormittag gehaltenen Vorträge

Eins von den vielen Wundern geschieht, die der Herr in Galiläa und an anderen Orten Seines irdischen Wirkens getan hat. Seine Wunder offenbarten der Welt Christi Macht und Größe, Seine vom Vater gewollte Sendung zur Rettung der Menschheit und Seine göttliche Würde. „Die Erde übergab dem einziehenden Könige gleichsam ihre Schlüssel, und die Natur öffnete alle ihre verborgenen Schätze, um die Anwesenheit des Königs der Geister würdig zu ehren.“⁴

Seine Herrschaft über die Natur mit ihren Kräften und Elementen offenbarte der Heiland als König der ganzen Welt in den Wundern, die freilich nicht das eigentliche Ziel Seiner Sendung waren. Man brachte zu Christus „alle Kranken, von verschiedenen Krankheiten und Anfällen Befallene, Besessene, Mondsüchtige und Gelähmte“ (Matth. 4, 24), und Er heilte „jede Krankheit und jede Schwäche im Volk“ (Matth. 4, 23). So hat sich der Herr vor allem als der Heiler der Menschheit von den physischen und geistigen Schwächen offenbart, als der Befreier von der Macht des Teufels und von der Versklavung unter die Sünde. Christus Selbst behielt den Sieg über den Teufel, der Ihn in der Wüste versuchte (Matth. 4, 10 bis 11). Wie oft hat Er böse Geister ausgetrieben und die unglücklich Leidenden von ihren Fesseln befreit. In der Mehrzahl der Fälle waren Besessenheit durch eine

⁴ G. Zite, Wahrheit und Größe des Christentums, 2. Aufl., St. Petersburg 1876, S. 64–65.

X Paul Alexander Koutepow vor dem Erfurter Dom 1976

Im Auftrage von Bischof Hugo Aufderbeck begrüßte Dechant Franz-Josef Wokittel die Theologen der Russischen Orthodoxen und der Evangelischen Kirche vor dem Erfurter Dom. Im Vordergrund die Delegationsleiter Metropolit Philaret von Kiew und Galizien (links) und Bischof Dr. Werner Krusche, Magdeburg.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr kabs
Pelch
Pol 1

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

aa p

P

Z

Eu

SVENSK WASHINGTON 1978-03-30

Pol

CABINET STOCKHOLM

FÖR LUNDVIK, POL 1, ANG WALLENBERG.

P R I M O. DÅ VI I ENLIGHET MED TIDIGARE INSTRUKTION (JFR MITT HBR 1978-02-02) BEGÄRT DE UPPLYSNINGAR SOM CIA-KARTAN KAN INNEHÅLLA VIA STATE DEPARTMENT, FÅR VI VÄL FÖRST AVVAKTA SVARET DÄRIFRÅN. OM VI SKULLE FÅ NEJ FRÅN STATE KAN VI JU VÄNDA OSS TILL SAIDENBURG ELLER HELLRE TILL DORNANS KONTOR. OK?

S E C U N D O. VI HAR TILL STATE ANMÄLT ÖNSKAN KOMMA I KONTAKT MED RABOT. R SKREV JU DEN ARTIKEL, SOM INSÄNDES MED HBR 1977-07-11, MEN NYT LÄMNAR I LIKHET MED ALLA TIDNINGAR (OCH SOM BERGGQUIST SADE HIRDMAN I TELEFON) ALDRIG UT ADRESS OCH TELEFON TILL MEDARBETARE. OM STATE INTE HAR NÅGRA INVÄNDNINGAR - VILKET VI PRO FORMA FRÅGAT OM - AVSER VI LÅTA GK I SF TA KONTAKT MED KHOKHLOV.

T E R T I O. VI ÄR - DÄRAV VÅRA FRÅGOR - YTTERLIGT ANGELÄGNA I DETTA ÄRENDE, INTE MINST MED TANKE PÅ DESS HISTORIA, HA PRECISA INSTRUKTIONER. MISSFÖRSTÅNDEN ÄR JU LEGIO.

Q U A R T O. TACKSAM VI DELGES DÖLLINGS I TEXTEN NÄMNDA HANDBREV.

WACHTMEISTER

Åberopande Edert brev angående Raoul Wallenbergs öde ber jag få erinra om att svenska regeringen under årens lopp vidtagit en stor mängd åtgärder för att få klarhet i vad som hänt Wallenberg sedan han i januari 1945 tillfångatogs av de sovjetiska trupperna i Budapest. Varje spår och ledtråd har noga följts upp. Landets stats- och utrikesministrar har ett flertal gånger tagit upp ämnet med Sovjetunionens ledare. Såväl i riksdagen som genom officiella publikationer har denna verksamhet successivt offentligt redovisats. Som svar på fråga i svenska riksdagen fastslog utrikesminister Karin Söder den 27 februari 1978 att svenska regeringen alltjämt med största noggrannhet låter utreda alla nya uppgifter som kan framkomma om Wallenbergs öde, däribland de uppgifter som på sistone cirkulerat i världspressen.

Bröder, (Förste Hovmarskalken B von der Esch)

Tröst är förstås till begravande
av bror i Wallenberg-fallet.

Vår tillgång

den 7.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr kabs Polch Pel 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) a a f

P	Z	Eu
---	---	----

SVENSK WASHINGTON 1973-03-31

CABINET STOCKHOLM

POL 1. FÖR LUNDVIK FRÅN BERGQUIST ANG WALLEMBERG.

STATE DEPARTMENT HAR NU STÄLLT I UTSIKT SVARA PÅ VÅR FÖRFRÅGAN NÄSTA VECKA. INTERINISTISKT OCH STARKT FÖRENKLAT LÄR ENELLERTID SVARET GÅ UT PÅ ATT DET INTE FINNS BEVIS FÖR ATT DET NÅGONSIN FUNNITS NÅGOT LÄGER PÅ WRANGELÖN OCH ATT DET I VART FALL INTE FUNNITS NÅGOT SEDAN 1960. VI ÅTERKOMMER SÄLEDES I NÄSTA VECKA.

WACHTMEISTER

SVERIGES AMBASSAD
WASHINGTON

1978-03-29

1978-04-04

Pol I, dr Lundvik, uk
a+b t fru Maj von Dardel f kdm
Auravägen 25
182 62 Djursholm

Kanslirådet Lundvik
Utrikesdepartementet

exp. 28-04-04 Uu.

252

1978-03-31		
P	2	Em

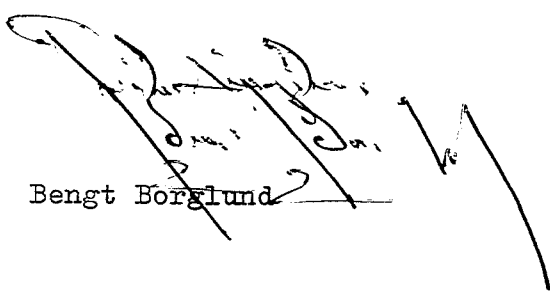
Raoul Wallenberg uppmärksammas i TV
(1 bil)

Broder,

./.

Som Du finner av närslutna skrivelse jämte bilaga, som nått oss via generalkonsulatet i New York, sänder en av de amerikanska TV-kanalerna söndagen den 16 april en programpunkt som är ägnad minnet av Raoul Wallenberg.

Härvid talar rabbi Charles W. Steckel vid en av de judiska församlingarna i Kalifornien över ämnet "Commitment to Good in time of great Evil, A tribute to Raoul Wallenberg, A Christian friend and martyr".

Bengt Borglund

Dr. Otto Schorrman

Foothill Jewish Community Center

OF TEMPLE BETH ISRAEL

212 NORTH LIMA

SIERRA MADRE, CALIFORNIA

ELgin 5-9081

Pasadena, 3-17-1978.

Your Excellency:

On Sunday, April 16, 1978,
at 10⁰⁰ a.m., on Channel 2, T.V.,
Los Angeles time, I will speak on:
Commitment to Good in Time of Great
Evil, a tribute to Raoul Wallenberg,
a Christian friend and martyr.

I thought you would be inter-
ested in knowing it.

Sincerely,

Rabbi Charles D. Steckel
195 S. Wilcox Ave.

Pasadena, Ca, 91106

TEL. 796-3980

ABBI
W. STECKEL
1154

OFFICERS
DON HONOWITZ
PRESIDENT
S. LASSER
VICE PRESIDENT
J. PINE
VICE PRESIDENT
A. AUGUSZTINY
SECRETARY
EN. SKLAR
TREASURER
LD. D. BARTON
CONTROLLER

BOARD OF TRUSTEES
G. ATLAS
E. CLY
Y. CARIS
ACE COHN
KRIEGER
J. PINE
ESS
TREICHER
R. WEISSMAN

ADVISORY COUNCIL
AT PRESIDENTS
V. FRIEDMAN
AM. GLESBY
ELL
LAPSON
LAPSON
TERHOOD PRESIDENT
SE. SEIDNER
S CLUB PRESIDENT

Avsändningsort Pol I, depr Lundvik/kh

Ärende

Datum

1978-03-31

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu^I

Adress

Svensk

WASHINGTON

Text

Dnr.....

Från Lundvik re Wallenberg.

PRIMO. Problemet beträffande kartan är att Shifrin visat den för en journalist från Veckojournalen som arbetar på en artikel om Wallenberg och Moshinskispåret. Artikeln kan föranleda frågor om bl.a. kartan, och det vore då bra att kunna säga att vi har den.

SECUNDO. Handbrevet med artikeln ur "Spotlight" kurirsändes. Vi vore som sagt tacksamma få artikel nr 2.

Cabinet

⊕
10590B UDSTH S
212461 SVNSK D

fel 1

aa
R

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIER ENL. ANT.)
INCOM UD

3 APR 78 11 30

ENR	107A	51
P	2	Eu

I

SVENSK HAMBURG

1978-04-03

CABINET

Raoul Wallenberg?

P 2 EVI

Pol

även

är en del av

Pol

NR 51

FOER LUNDA ABEROPANDE HBR 1978-03-29

R 18

HAR FAATT TELEFONKONTAKT MED VEDERBOERANDE OCH SKALL TRAEFFA
HONOM TORS DAG EFTERMIDDAG DENNA VECKA TIDIGARE GAAR INTE
ENAER JAG IDAG AVRESER KONSULSMOETE BONN

GIRON

SVENSK HAMBURG KL 1130

⊕
10590B UDSTH S
212461 SVNSK D

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

aa

P

P

L

Seu

SVENSK PARIS 1978-04-04

CABINET STOCKHOLM

FÖR POL I RE RAOUL WALLENBERG.

VID SAMTAL SOM BRUNO BEIJER HAFT MED DEN ÖSTERRIKISKE MILITÄRATTACHEN I PARIS, ÖVERSTE HANS BUTTLAR-ELBERBERG, ✓ HAR DENNE LÄMNAT FÖLJANDE UPPGIFTER OM RAOUL WALLENBERG OCH OM SIN EGEN VISTELSE I RYSKA FÄNGLÄGER.

1. BUTTLAR-ELBERBERG ARRESTEPADES I WIEN AV SOVJETISKA OCKUPATIONSTRUPPER DEN 14 APRIL 1945, OCH FÖRDES STRAX DÄREFTER TILL ETT UPPSAMLINGSLÄGER I TJECKOSLOVAKIEN. DET VAR I DETTA LÄGER - INHYST I ETT SLOTT I CZEKLIS MELLAN 30 OCH 40 KM ÖSTER OM BRATISLAVA - SOM HAN SÄGER SIG HA KOMMIT I KONTAKT MED RAOUL WALLENBERG.

BUTTLAR PÅSTÅR SIG BESTÄMT HA TRÄFFAT WALLENBERG, MEN SAKNAR NÄRMARE MINNESBILDER AV DENNE ELLER AV ONSTÄNDIGHETERNA I LÄGRET. " ALLTING VAR SÅ KAOTISKT. "

VID ETT TILLFÄLLE UNDER SAMTALET TRODDE SIG BUTTLAR MINNAS DEN SVENSKA DIPLOMATEN SOM EN PERSON I FYRTIO-FEMÅRSÅLDERN " MIT SCHNURRBART ", VID ANDRA TILLFÄLLEN VAR HAN OSÄKER PÅ DENNA BESKRIVNING. HURUVIDA WALLENBERG ÅTFÖLJDES AV ELLER BEFANN SIG I SÄLLSKAP AV NÅGRA ANNAN MEDFÄNGE KUNDE BUTTLAR INTE MINNAS. BUTTLAR ANGAV TVÅ PERSONER - DEN ENE AVLIDEN, DEN ANDRE FÖRSVUNNEN - VILKA EVENTUELLT SKULLE KUNNA LÄMNA YTTERLIGARE UPPGIFTER OM WALLENBERG. DET RÖR SIG DELS OM DEN ÖSTERRIKISKE BARONEN MASSBURG VILKEN ENLIGT BUTTLARS FÖRMENANDE REDAN SKRIFTLIGEN REDOGJORT FÖR SIN LÄGERVISTELSE TILLSÅ VÄL RÖDA KORSET SOM SVENSKA MYNDIGHETER, DELS OM EN ENGELSK

908

C

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

- 2 -
✓

FLYGOFFICER, HAROLD REGINALD BARRET, VILKEN INTE AVHÖRTS SEDAN VÅREN 1945 OCH VILKEN DÖDSFÖRKLARATS AV DE ENGELSKA MYNDIGHETERNA.

2. BUTTLAR SJÄLV LÄMNADE CZEKLIS-LÄGRET DEN 13 JUNI 1945, DÅ HAN FLÖGS TILL MOSKVA FÖR FORTSATTA FÖRHÖR. EFTER NÅGRA MÅNADERS VISTELSE I FÄNGELSER I MOSKVA-TRAKTEN, DÖMDES HAN TILL TIO ÅRS ARBETSLÄGER VILKA AVTJÄNADES FRAMFÖR ALLT I VORKUTA-OMRÅDET.

NEDAN FÖLJER EN KORT SAMMANFATTNING AV ÖSTERRIKARENS RYSKA FÄNGELSEPERIOD.

- DEN 13 JUNI INTOGS HAN I LJUBLANSKAJA-FÄNGELSET FÖR FÖRHÖR. UNDER SIN MÅNADSLÅNGA VISTELSE I DETTA FÄNGELSE UPPGAV HAN SIG HA VISTATS I ENSAMCELL UTAN KONTAKT MED ANDRA PERSONER ÄN FÖRHÖRSLEDARE.

- I MITTEN AV JULI 1945 FÖRFLYTTADES BUTTLAR TILL LEFORTOVSKAJA, DÄR HAN VISTADES I YTTERLIGARE EN MÅNAD. CELL DELADES MED EN PÄRISISK EXILRYSS VID NAMN SJUVVALOV, YTTERLIGARE EN RYSS- NAMN OBEKANT - SOM VARIT BOSATT I BULGARIEN, SAMT EN RYSK MILITÄRATTACHE STATIONERAD I STOCKHOLM, VILKEN UNDER MOSKVA-BESÖK ARRESTERATS OCH TAGITS DIREKT FRÅN FLYGFÄLT TILL FÄNGELSE. VAR I FÄNGELSET CELLEN LÅG KUNDE BUTTLAR INTE UPPGE. HANS HUVUDSAKLIGA MINNE VORE ATT FÖNSTRET VETTE ÅT EN FABRIK DÄR FLYGPLANSMOTORER PROVKÖRDES.

- I AUGUSTI 1945 FÖRDES BUTTLAR TILL BUTIRSKAJA-FÄNGELSET DÄR HAN VISTADES FRAM TILL MARS 1946.

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 3 -

- DÄREFTER FÖRDES HAN VIA ETT GENOMGÅNGSLÄGER I KRASNYI PREST TILL ISHAVSREGIONEN DÄR HAN VISTADES I TVÅ ARBETSLÄGER, DELS INTA DELS OCK ABAS.

- I JUNI 1953 ÖVERFÖRDES BUTTLAR TILL ALEXANDROWSKI CENTRAL CA 150 KM NORDVÄST OM IRKUTSK DÄR HAN FÖRBLEV FRAM TILL BEFRIELSEN DEN 25 JUNI 1955.

I INGETDERA AV OVANNÄMNDÄ LÄGER SÄGER SIG BUTTLAR HA TRÄFAT PÅ ELLER HÖRT TALAS OM NÅGON MEDFÅNGE AV SKANDINAVISK HÄRKOMST.

3. SLUTLIGEN NÅGRA ANTECKNINGAR OM BUTTLARS PERSON SÅSOM DET FRAMGICK UNDER SAMTALETS GÅNG. BUTTLAR HÄRSTAMMAR FRÅN EN ÖSTERRIKISK ADELSFAMILJ. HAN INLEDDE EN KARRIÄR SOM YRKESMILITÄR, EN KARRIÄR SOM AVSLUTADES I OCH MED ANSCHLUSS DÅ HAN TOG AVSKED MED LÖJTNANTS GRAD. KRIGSÅREN GENOMLEVDE BUTTLAR SOM CIVILIST, MED ANKNYTNING, SÄGER HAN, TILL DIE ÖSTEREICHISCHE WIEDERSTANDBEWEGUNG. HAN FÄNGSLADES AV GESTAPO I BÖRJAN AV 1945 OCH FRISLÄPPTES STRAX INNAN WIEN FÖLL TILL DE ALLIERADE.

ANLEDNINGEN TILL ATT BUTTLAR HAMNADE I RYSK FÅNGENSKAP VORE ATT HAN DELTOG I EN MEDBORGARKOMMITTE VILKEN SÖKTE PÅTALA DE RYSKA OCKUPATIONSTRUPPERNAS ÖVERGREPP MOT CIVILBEFOLKNINGEN.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

- 4 -

4. SOM FRAMGÅR AV OVANSTÅENDE REDOGÖRELSE HAR BUTTLARS
 EVENTUELLA KONTAKT MED RAOUL WALLENGEEEEEEEE WALLENBERG
 ÄGT RUM UNDER TIDSPERIODEN APRIL-JUNI 1945. DETALJERNA
 HÄROMKRING LIKSOM BUTTLARS RYSKA FÄNGELSEPERIOD I
 ÖVRIGT - EN UPPLEVELSE SOM SYNES HA TAGIT HONOM HÅRT -
 ÄR LÖSA I KONTURERNA, OCH BUTTLAR TYCKTES ENDAST MED
 SVÄRIGHET KUNNA ELLER VILJA MINNAS DE NÄRMARE OMSTÄN-
 DIGHETERNA KRING DENNA TID AV SITT LIV.=

HÄGGLÖF+

Kopia till:

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)
Pol 1, dr Lundvik, gh
Washington

22.1.78

P	2	201
---	---	-----

SVENSK WASHINGTON

1978-04-04

CABINET STOCKHOLM

B R Å D S K A N D E FÖR LUNDVIK ANF. WALLENBERG.

PRIMO. JACK ANDERSONS - DEN BERYKTADE KOLUMNISTENS - KONTOR HAR NU HÖRT AV SIG TILL AMBASSADEN FÖR ATT TALA OM FALLET W. DET ÄR MRS LANTOS VARIT I KONTAKT MED VEDERBÖRANDE. DE VILL HA UNDERLAG FÖR EN KOLUMN. TACKSAM PRECISA INSTRUKTIONER OM VAD VI KAN SVARA ANDERSSON. HÄRVID BÖR VÄL BEAKTAS ATT ANDERSONS KOLUMN ÄR SYNNERLIGEN VITT SPRIDD OCH OAVSETT OM VI SÄGER NÅGOT ELLER EJ KAN HAN VÄNTAS TA UPP ÄMNET.

SECUNDO. MRS LANTOS HAR SAMTIDIGT I BREV TILL AMBASSADÖREN ÅTERKOMMIT I SAKEN OCH FRAGAT UNGEFÄR OM VI ANSER ATT STATE DEPARTMENT KUNNA VARA HJÄLPSAMMA I ÄREN- x)
DET. VI HADE PRELIMINÄRT - VI AVVAKTAR GIVETVIS AMBASSADÖRENS ÅTERKOMST - TÄNKT UTTRYCKA I SXARET VÅRA ALLMÄNNA HUMANITÄRA PRINCIPER, VÅRT INTRESSE FÖR AFFÄREN MEN BETONA ÄRENDETS VÄSENTLIGEN BILATERALA KARAKTÄR SVERIGE-SOVJET. RISKEN FINNS GIVETVIS ATT OCKSÅ DETTA KAN KOMMA UT OCH TROTS SIN POLITISKA SJÄLVKLARHET FRAMSTÄLLAS I FÖR OSS OFÖRDELAKTIGT LJUS.

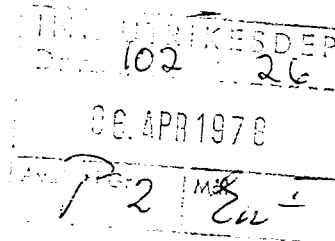
WA BORGLUND

x) Department på något sätt skulle kunna vara hjälpsamma i ärendet

KUNGL. SVENSKA
GENERALKONSULATET

Berlin

aa
P

Fallet Raoul Wallenberg

1978-03-30 Nr 26 HP 1.

Överlämnas av generalkonsulatet.

i Berlin till Utrikesdepartementet.

Claes König
Claes König

(Registered mail)

Postfach 330226
(Delbrückstr. 38)
1 Berlin 33
West-Berlin
Germany

מאמר זה נשלח ביום 23.3.78

His Excellency
Professor Henry Kissinger
2527 Waterside Drive, N.W.
Washington D.C. 20008
U.S.A.

You are one of the very few people in the world who can help to free Saint Wallenberg- or his mortal remains; he saved some 100 000 Jews from Eichmann/Auschwitz; it is the moral responsibility of the Jews/Israel, Sweden and Germany to pay the USSR the "right price"; This would be one of your greatest deeds before God.

Dear Professor Kissinger,

Before God only our good deeds on this earth count... One day we all have to face his judgement! Saint Wallenberg is/was one of the greatest people in this century! His good deeds have probably only been equalled by the Swiss diplomat Mr. Charles Lutz who deservedly reached the age of 80 and many honours were bestowed on him!

I am only a VERY SMALL person!!! However I beseech to help Saint Wallenberg and get him-or his mortal remains- out of the USSR!!! You have very great influence and all the doors are open to you... As you had unfortunately to flee from Germany you know best what it means to save 100 000 Jews from Eichmann/Auschwitz!!!

It is the moral responsibility of the Jewish people/Israel, Sweden and "Germany"/and people who live in both parts, to get Mr. Raoul Wallenberg alive or his mortal remains out of the USSR. This would be also some kind of "reparations".... Of course the face of the Soviet Union should be saved as far as possible... Modern scientific methods can ensure that in case Mr. Raoul Wallenberg is no longer alive that the "true" mortal remains will be brought to Sweden or Jerusalem; the mortal remains of Herzl and Jabutinski were also buried in Israel many years after their death!!! Surely you know the story of Joseph who did not want to be buried in Egypt...

What could be done?!?! Well, as a "small person" I can only suggest-others must decide. Moral pressure should be applied. President Carter could help too as he champions human rights. A committee of important people could be appointed which would apply moral pressure. Amnesty International is also interested... Mr. W. Churchill and Mr. Wiesel as well as Mr. Helmut Kohl support "the cause"... Mr. R. Wallenberg singly or all those "who helped" could be proposed for the Nobel Peace Prize- as you know only living people can be proposed so a group, some of whom are still alive for 100% would be fair and more practical... The list could be obtained from Yad Vashem in Jerusalem, P.O.B. 3477. As far as I can understand from the newspapers

you have proposed President Sadat for 1978. The just award of the Nobel Peace Prize would give Saint Wallenberg a certain immunity as in the case of Mr. Sacharow; it would also apply tremendous moral pressure.... together with moral pressure "practical steps" could be applied: a large sum of money could be offered/paid, a spy could be exchanged or like the "exchange" which took place Bukowski/Korvalan... some other political or economic concession could/must be made to the USSR. As you know much better... the Russians are wonderful chess players and realists=one will have to pay the "right price" and they will do free Saint Wallenberg!!! This is in the eyes of God the only course to be taken!!! God who created the universe could make good such "losses" avert miners`strike... the fall of the \$, help Israel find a fair and lasting peace, her agricultural products would probably no longer be poisoned and in West-Germany also strikes and unemployment could be reduced etc.... When one "talks" of Helsinki and Belgrade etc. surely a man who saved some 100 000 people at very great personal risk deserves to be placed at the very top of those who are going to be helped!!! Every day many people are dying etc. Is it worth it to help after so much was tried and after 30+ years?!?! Well in the eyes of God he is a Saint and thus Mr. Raoul Wallenberg must be helped. The Hungarians have just got their "crown" back from the USA and efforts are being constantly made to help free the convicted war criminal and "Vice-Führer" R. Hess from Spandau where some visits are allowed and conditions are by FAR BETTER than those under which Saint Wallenberg is living. So I beseech you DO HELP!!!! If you succeed in getting Saint Wallenberg out of the USSR it would be probably your greatest deed in the eyes of God...!!! Even if you do not succeed it would be a very noble act and who knows perhaps you will be rewarded by God and once again be Foreign Secretary of the USA.

Copies of this letter will be sent next week to Mr. W. Churchill, Mr. S. Wiesenthal, Mr. Dinitz, the Swedish consulate in Berlin, the USA consulate in Berlin and last but certainly not least to Mrs. Maj von Dardel, Auravägen 25, S 182 62 Djursholm, Sweden. Enclosed herewith are among other "material" my letters to: Mrs. Maj von Dardel of 6.2.78, the Swedish Prime Minister Mr. Thorbjörn Fälldin, of 10.3.78 (answer), Mr. M. Dayan, of 12.1.78 and his aide Mr. Nurock, of 20.2.78 (answer), Mr. Burg- the Israeli Minister of the Interior when he visited Berlin a few days ago, of 17.3.78, Der Spiegel article of 26.12.77 pages 76/7, Encyclopaedia Judaica, volume 16, pages 255/6, volume 8 pages 907/8 & 1103/4, about help accorded to R. Hess= Berliner Morgenpost of 24.11.77 page 2 and Die Welt of 12.12.77 page 2. and articles about Mr. Charles Lutz who was forced by the Russian military to leave Budapest at the end of the II World War; did Mr. Raoul Wallenberg "disobey"?!?!

Last but not least... today is Purim when we have been delivered from Haman Haagagi in the reign of the Persian king Ahasuerus by God who helped Esther and Mordecai; we still "smash" Haman today... all religious Jews do... we should not forget Saint Wallenberg who delivered/saved thousands of brothers and sisters from the "modern Hamans"....

I apologize for my frankness-and for taking your time- but not for my sincerity!!!

With all good wishes to you and your family,
Yours most respectfully,

Rafael Ettisch

Rafael Ettisch (B.Sc. Economics)

✓

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:							
Kopia till: Kabs Bitr kabs Pelch Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) aa P	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1161 232 1273 313"></td> <td data-bbox="1273 232 1385 313"></td> <td data-bbox="1385 232 1481 313"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1161 313 1273 448">P</td> <td data-bbox="1273 313 1385 448">L</td> <td data-bbox="1385 313 1481 448">EuT</td> </tr> </table>				P	L	EuT
P	L	EuT						

SVENSK WASHINGTON 1978-04-06

CABINET STOCKHOLM

FÖR LUNDA, POL 1, FRÅN BERGQUIST. ANG WALLENBERG.

V
P R I M O. WOODS UPPKALLADE MIG IGÅR FÖR ATT GE SVAR PÅ DE FRÅGOR
SOM DEN 2 FEBRUARI STÄLLDES TILL STATE DEPARTMENT I SAKEN OCH SOM
REDOVISADES I HBR 1978-02-02. SVAREN, SOM ÖVERLÄMNANDES
MUNTILIGEN, VAR UNGEFÄR SOM FÖLJER.

1. STATE DEPARTMENT HAR INTE MÖJLIGHET UTTALA SIG OM MISHINSKIS
TROVÄRDIGHET UTAN "DEFER TO THE ISRAELIS".
2. "AVAILABLE EVIDENCE DOES NOT CONFIRM THE EXISTENCE OF A
CAMP ON THE ISLAND". VIDARE "WE BELIEVE THAT THERE HAS NOT
BEEN ANY AFTER 1960".
3. MAN TRÖR ATT SJIFRINS VITTNESMÅL OM WALLENBERG BASERAR SIG
PÅ "HEARSAY". MAN TRÖR INTE ATT HAN TRÄFFAT W MEN HAR INGA BEVIS.
DÄRAV UTTRYCKET "PARTIALLY INCORRECT".
4. MAN HAR INGA UPPLYSNINGAR OM DEN NÄMNDE AMERIKANSKE OFFICERENS
IDENTITET "OR WHEREABOUTS".

S E C U N D O. MAN HAR INGA INVÄNDNINGAR VI KONTAKTAR RABOT OCH
KHOKHLOV, MEN SÄGER SIG INTE VETA VAR R FINNS. I NÄSTA ANDETAG
NÄMNDE DOCK WOODS ATT NYT HÄROM DAGEN UPPGIVIT - VILKET VI INTE
UPPMÄRKSAMMAT - ATT R FÖRHANDLAR MED COLOMBIA UNIVERSITY OM
ANSTÄLLNING. VI SKALL FORSKA I DETTA OCH EFTER AMBASSADÖRENS
ÅTERKOMST LÅTA NETTELBRANDT TA KONTAKT MED KHOKHLOV.

T E R T I O. SKALL VI SÖKA FÅ SATELLITKARTAN FRÅN DORNANS KONTOR?

Ula

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

SID 2

Q U A R T O. NÄR KAN SVAR FÖRVÄNTAS VÄRT

BORGLUND

SVENSK WASHINGTON

+++++

UTRIKESDEPARTEMENTET MP	Arende:				
Kopia till: Kabs Polch Bitr kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 29 P		P	2	Sci-

Svensk Peking

1978-04-07-

Cabinet Stockholm

Leifland.

Lundvik från

B r å d s k a n d e

Med hänsyn till känsligheten och Jack Anderssons ställning får svar vänta till min återkomst tisdag då vi kan ringa Borglund.

Berg

PM

P2 En

⊕

10590B UDSTH S
212461 SVNSK D

ORIGINAL TELEGRAM
(KODER ENL. ANT.)
EN 10

7 APR 78 11 42

DNR 107:R		SS
P	2	En

ag
p

Pol

212461 SVNSK D

1978-04-06

P2 En

CABINET

Wallerberg
med anbudsmän

NR 53 FOER LUNDAVIK/POL ANSLUTNING VAART GK 51 78-04-03 R 18
PROMEMORIA OM MITT SAMTAL MED E VEDERBOERANDE EXPEDIERAS HAER-
IFRAAN SAA ATT DEN BOER VARA DIG TILLHANDA TISDAG
GIRON

⊕

10590B UDSTH S
212461 SVNSK D

Pol I

*ag
P*

FÖRTROLIG

UTRIKESDEPARTEMENTET

Dnr 85 152

- 7 APR 1978

Avd	Gr	Kol
P	2	Em

Re. Wallenberg: skriftväxling med Fru A. Lantos

tel. 288 A 1978-03-10

tel. 320 U 1978-03-17

(2 bil)

Under återopande av ovancerade telegram och i anslutning till meddelande i särskild form får jag närslutet i fotokopia överlämna dels en skrivelse 1978-03-17 från beskickningschefen till Fru A. Lantos, Hillsborough, Kalifornien, dels ett från henne inkommet svarsbrev 1978-03-29 jämte bilaga.

./2

Borglund

Bengt Borglund

BORGLUND/kh.

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
Washington, D.C.,	March 17,	1978	
	P 2	Eu	

Mrs. Anette Lantos
1230 Southdown Road
Hillsborough, Calif. 94010

ang. Raoul Wallenberg

Dear Mrs. Lantos:

From the dossier you were kind enough to give to Mr. Borglund, I know that you have seen the article about Mr. Simon Wiesenthal's long-time interest in the Wallenberg case in the December issue of "New York".

I am now in a position to inform you that the Swedish press on March 8th contained the following notices:

"On Wednesday the Ministry for Foreign Affairs expressed the view that little credibility can be given to the Jewish witness, who has stated that Raoul Wallenberg, as late as 1975 should have been in a Soviet mental hospital. The testimony of the witness has been investigated by Mr. Wiesenthal, the well-known researcher of Jewish questions, and he considers it implausible. The Swedish Foreign Ministry, which also has been in contact with the witness, makes the same appraisal. Raoul Wallenberg is not identical with the person about whom the Jewish witness is talking.

The Ministry for Foreign Affairs is continuing its investigations."

The immediate background to this press report is an interview with Simon Wiesenthal in the Swedish Daily "Arbetet" in Malmö on March 7. I am well aware that you do not read Swedish, but with all good intentions I am enclosing a copy.

With best wishes,

W Wachtmeister

Encl.(1)

March 29, 1978

APR

15/361

1230 Southdowen Road

Hillsborough, California 94010

P 2 Eu

Dear Ambassador Wachtmeister,

Thank you very much for your kind communication of March 17.

It seems to me whether Raul Wallenberg is alive or dead the matter of his fate has not definitively been cleared up to his mother's and his friends satisfaction.

I would appreciate it if you could let me know if you feel it might be appropriate for the U.S. State Dept. to give support to the Swedish Ministry for Foreign Affairs in its continuing investigations of the Wallenberg case.

When Raul Wallenberg saved the life of thousands of persecuted and forgotten

for Jews he didn't ask for their citizenship before he helped them - now it seems to me Paul Wallenberg has become a universal representative of those handful of extraordinary men and women who when hate and evil engulfed the civilized world found the light and strength within himself to say 'nay' to this power. To us, in our family, Wallenberg has always been a symbol, of our ultimate faith, in the victory of good over evil.

At a time when most people of the world turned their back to the suffering of the Jewish people, Wallenberg put his life on the line to save them. Today when most people, while talking about human rights, have in fact forgotten the tragic fate of Paul Wallenberg, we would like to do something at least to honor his memory.

Respectfully, Mrs. Annette Santos.

DOKUMENTATIONSZENTRUM

DES BUNDES
JÜDISCHER VERFOLGTER DES NAZIREGIMES

1010 WIEN I, SALZTORGASSE 6/4/II/5 — TELEFON 63 91 31, 63 93 05

BANKVERBINDUNG:
CREDITANSTALT BANKVEREIN WIEN
KONTO NR. 47-32 608
DRESDNER BANK, FRANKFURT
KONTO NR. 9807937

*Paragraph by Wiesenthal
on third + fourth page.*

Vienna, January 31, 1978

Dear Friends of the Documentation Center,

Following is our annual report on activities in 1977

BULLETIN OF INFORMATION NO. 18

1. NAZI CRIMES IN JESENICE AND BEGUNJE (YUGOSLAVIA)

Since February 1973 we have been looking for the former Gestapo-Chief of Jesenice, Clement Druschke, whom witnesses accuse to have committed crimes in Jesenice and Begunje.

The Central War Crimes Prosecutor's Office in Ludwigsburg, West Germany, was unable to find anything about Druschke in the documents it had about Jesenice. Likewise unknown was Druschke's current address. It took three years to find reliable witnesses; their testimonies, together with documents found in the town museum of Jesenice, have given us now a clearer picture of the activities of Druschke and his associates. But still, by the beginning of 1977, the authorities had no trace of Druschke.

Therefore we began to look for him ourselves, in West Germany. We finally found him in Heidelberg, where he owns a restaurant. Immediately we sent a witness to Heidelberg, who had been tortured by Druschke personally, and who therefore knew him all too well. The witness had no difficulty picking Druschke out of a line-up arranged by the local authorities.

We also gave the prosecutor in Heidelberg a list with the names and addresses of witnesses who personally had been victims of Druschke. They accuse him of arranging the deportation of more than 200 Slovenes to concentration camps in Germany. Only a handful survived. Together with his deputies Filip Zwick and Heinz Linke, he executed 45 people from the village of Hrusica. Of this crime, his subordinates made photographs, which were found after the war.

Druschke vanished from Yugoslavia after the collapse of the Third Reich. The Documentation Center has given evidence against Austrian accomplices of Druschke to the Prosecutor's Office in Vienna. We also found that Druschke's deputy Filip Zwick committed suicide after the war in the Austrian province of Carinthia.

At the moment, about 80 witnesses against Druschke are being questioned by the authorities in Yugoslavia.

2. NAZI CRIMES IN RIGA — EDUARD ROSCHMANN

It took thirty years for death to close this file.

In 1947, survivors of the Riga Ghetto established in London a committee for the investigation of crimes committed in the Baltic countries. The Documentation Center got in contact with this committee and received from it a long list of criminals who had killed Jews in the Baltic countries. On this list, there was the Austrian Eduard Roschmann, from Graz. As Graz was in the then British Occupation Zone of Austria, we notified the British authorities as well as the Austrian police. It was likely that Roschmann, about whose whereabouts nothing was known, would hide near his family. And in fact, he was located in Graz and arrested. At the same time, a number

of trials against Nazi criminals were held before a U.S. military court in Dachau, and this court asked for Roschmann as a witness, and possibly for indictment. Two British soldiers escorted Roschmann on his way to Dachau, but he managed to escape from the train near Salzburg, from where he made his way to Italy, and, with the help of the Odessa organization, on to Argentina. There, with funds provided by the Odessa, he started a commercial enterprise, and finally married his German secretary, although still being married in Graz.

We learned that Roschmann's first wife had brought charge against him for bigamy. He came back to Germany, and we were on his trail, when suddenly he vanished again. The second marriage was annulled, the second wife remained in Germany. From then on, we continued to receive information about Roschmann — who now lived under the name of Federico Wegener — from Brasil, Bolivia, Paraguay, and also from Argentina. Every time, we contacted the local authorities, but Roschmann and his Nazi friends had good contacts, so that he was always warned in time, and it seemed that the case would remain open forever.

Then, in 1973, the British author Frederic Forsyth visited Simon Wiesenthal in Vienna, to show him the synopsis of a book he intended to write on the Odessa. Wiesenthal agreed to help by putting the Documentation Center's files at Forsyth's disposal, but stipulated that a real criminal, one who was still on our wanted list, be made the villain of the book. So the name of Roschmann became known all over the world, as the book was published in 17 languages, and the film, which was released soon afterwards, became a big success. Thousands of South American readers and moviegoers, as well as American tourists, spoke to Germans living in South America about Roschmann; we received information continuously, most of which turned out to be false, but in any case it made life for Roschmann very uncomfortable, as he had to keep on the move constantly to prevent the hunters from catching up with him. His Nazi friends abandoned him, as they feared being caught together with him when he would finally be tracked down.

Finally, Argentine police arrested him in July 1977, but released him after three days. Roschmann fled to Paraguay, where, apparently on account of the strain, he suffered a heart attack; ten days later, he died in a hospital.

Our office, being suspicious of the circumstances, managed to get the fingerprints of the dead Federico Wegener from Paraguay, and compared them to those of Roschmann, which had been taken in Graz in 1947. They were identical, and we could close the file.

3. PROCEEDINGS AGAINST SS-OBERFÜHRER (MAJOR-GENERAL) HORST BENDER, CHIEF LEGAL ADVISER OF HEINRICH HIMMLER

On April 30, 1973, the Head of the Documentation Center, Simon Wiesenthal, filed a formal complaint with the Public Prosecutor in Stuttgart, West Germany, against the lawyer Horst Bender, who had been the chief legal adviser of the Reichsführer (Supreme Commander) SS, Heinrich Himmler.

The subject of this complaint, which was supported by the former Deputy Prosecutor at the Nuremberg Trials, Robert M. W. Kempner, was a note written by Bender after a briefing he had given Himmler in October 1942. The note had been declared genuine by Bender himself in an earlier trial; it shows that Bender had advised his chief to decree that the killing of Jews for purely "political" reasons would remain unpunished.

The Stuttgart Public Prosecutor started proceedings against Bender for being an accessory to murder. These proceedings were quashed in 1976. A protest of the Documentation Center against the quashing led to further inquiries, which yielded another note of Bender's, in which he demanded that the participants in the July 20, 1944, rebellion against Hitler be summarily sentenced to death.

Nevertheless, the proceedings were quashed again on April 4, 1977, although the Prosecutor's Office could not deny that "certain doubts remained".

4. NAZI CRIMES IN HUNGARY — DR. ZOLTAN PAPP

For a long time the Documentation Center has been aware of the fact that a number of persons, who after the war were convicted in Hungary for crimes in the Nazi era, had escaped from Hungarian prisons during the revolution of 1956. Some of them posed in the West as anti-communist "freedom fighters". Now we have located such a "hero" in Holland, where he had found a job with the Dutch Railroad Company; he had just applied for naturalization as a Dutch citizen.

His name is Dr. Zoltan Papp. He was the commander of the Ghetto in Papa, Hungary, where, together with the Germans, he organized the deportation of Jews to Auschwitz. In 1956, a Hungarian court sentenced him to 8 years in prison; like many others, he escaped in 1956.

The Documentation Center obtained the minutes of the trial and the sentence from Hungary and sent them to the Dutch police and the management of the Railroad Company. Papp denied the charges; as he had been in a Hungarian prison for 5 years, the Dutch authorities saw no reason to start proceedings against him.

But in the meantime, Papp has been implicated in a number of other crimes. In this connection, we are looking for witnesses about events in Neusatz (Novisad) and Subotica, both Yugoslavia. It is now thought that Papp also operated in these places, although after the war, nothing was known about it in Hungary.

5. NAZI CRIMES IN PLUNGE (LITHUANIA)

For the last 14 years we have been looking for Arnoldas Pabresha, who was responsible for the murder of 1300 Jews in Plunge. All clues have pointed to Australia, to where Pabresha emigrated in 1949. In the course of 1977, our friends in Australia have followed a number of leads, but without success.

In the meantime, we have received information that Pabresha emigrated from Australia to North America, under his new false name, which we do not know. A Lithuanian claims to have seen him in the U.S. The U.S. Immigration and Naturalization Services (INS) has nothing at all about an Arnoldas Pabresha.

We still hope to find this man, who was given permission by the Nazis to kill the Jews of his home town, Plunge — with many of whom he had been in school or in the local athletic clubs — in the U.S. We appeal to all readers of this bulletin who have contacts to former Lithuanians, to try to find out something about Pabresha. As always, we will keep whatever information we receive in strict confidence.

6. NAZI CRIMES IN GRONINGEN, THE NETHERLANDS

On May 4, 1943, a German police court in Groningen sentenced eight Dutchmen to death, among them Walter van Rossum, a student still under age. As a rule, such sentences had to be confirmed by the Chief of Police and of the SS for the Netherlands. However, the judge in this case, an SS-Sturmbannführer (Major) named Dr. Wendt, did not wait for this confirmation, but ordered the execution to be carried out right away.

The Documentation Center has found Dr. Wendt in Hamburg and submitted the evidence of the case to the Central Prosecutors Office for Nazi Crimes in Ludwigsburg, West Germany. In turn, we were informed that proceedings against Dr. Wendt had already been started in 1967 by the Regional Court in Hamburg, but had been quashed a short time later.

The new evidence submitted by the Documentation Center was sent to the court in Hamburg for a reinvestigation.

7. THE WALLENBERG CASE

For several years we have occupied ourselves with the case of Raoul Wallenberg. Wallenberg was a Swedish diplomat in Budapest, who saved the lives of 25,000 Hungarian Jews from the Nazi occupants. When the Soviets reached Budapest, Wallenberg immediately drove to Marshall Malinowski, to obtain food for the Jews he had saved, and whom he had lodged in houses under the Swedish flag. From this trip, Wallenberg never came back.

Until 1955, the Soviets flatly denied knowing anything about him; in that year, they issued an official statement that Wallenberg had died in the Moscow Lubyanka prison on June 17, 1947.

But since then, a number of former prisoners from Soviet camps — some of whom had been arrested after the time of Wallenberg's official "death" — reported that they had seen him at various times in different camps and prisons. According to these reports, he was seen in a psychiatric clinic in 1961, and then on the island of Wrangel in 1963.

At the request of Wallenberg's family, our office has concerned itself with this case; we have found a witness who, as a doctor, examined Wallenberg in a prison in the Vorkuta region, and who is positively sure that this was one full year after Wallenberg's purported "death".

In 1977, we received new information. A former KGB agent who now lives in Israel told the Wallenberg family that the former diplomat had been in a psychiatric clinic in Irkutsk in 1973. On a recent visit to Israel, Simon Wiesenthal tried to contact the man, but he had gone on a long vacation to Canada. The inquiries are going on.

We consider it a matter of honor for the Jewish people to help solve the mystery around this outstanding man.

We therefore request the readers of our bulletin to ask their acquaintances who have come from the Soviet Union if they know anything about Wallenberg's fate, and to relay all such information to us.

8. THE ITALIAN SS

The fact that there have been Italian SS units is little known even among historians of the Nazi era. A friend of the Documentation Center, the Italian journalist Rizioti Lazzarro, is assembling a file about the Italian SS. Our office has helped by putting our files at his disposal and by contacting several other organizations on his behalf. We hereby also request all readers of this newsletter to make any informations they might have about the Italian SS available to us.

9. NAZI CRIMES IN LUBLIN

We received a confidential tip that a former member of the Gestapo in Lublin, Poland, Ludwig Jantz, born 1917 in Odessa, is living today in Limburg, West Germany, under the name of Lutz Klemm. After some investigations, the case was referred to the Public Prosecutor in Limburg.

10. NAZI CRIMES IN LATVIA — ROBERT KARLIS SILJAKOV

As long ago as 1964, the Documentation Center, via the Central Prosecutor's Office in Ludwigsburg, brought a charge against Siljakovs at the Prosecutor's Office in Hannover, West Germany; the charge included testimonies showing that Siljakovs had been involved in a number of crimes in Latvia. He is now a resident of the Federal Republic of Germany.

The investigation never got far, so that, in 1976, the Association of Democratic Resistance Fighters brought a new charge against Siljakovs at the Mannheim Prosecutor's Office. After so many years, a new investigation is now under way.

11. NAZI CRIMES IN BELGIUM — ROBERT JAN VERBELEN

Verbelen, a Belgian Nazi collaborator, who was twice sentenced to death in absentia by a Belgian court for the murder of resistance fighters, became, after the war, an Austrian citizen. In 1964, Verbelen was arrested in Austria, after the Documentation Center had brought charges against him; an Austrian court later acquitted him, as he had steadfastly denied all accusations. Although the Supreme Court later threw the acquittal out and ordered a new trial, none has been held against Verbelen since.

In 1977, Verbelen, who has joined a number of neo-Nazi groups in Austria, among them the "Aktion Neue Rechte" (New Right), gave a speech at a meeting in Krems, Lower Austria, in which he stated that he was sorry not to have killed more resistance fighters. This was reported to us, and we wrote to the prosecutor who had acted in the trial against Verbelen, pointing out that this statement amounted to a confession. We have now been notified by the Austrian Ministry of Justice that new proceedings against Verbelen have been started.

12. NAZI CRIMES IN LEMBERG (LVOV), UKRAINE

A court in Sarrebruck, West Germany, has charged Friedrich Heinen with murder in an indeterminate number of cases. The trial is already under way; in the course of the preliminary investigations, Simon Wiesenthal was heard at a witness, and is scheduled to appear before the court in the beginning of 1978. The verdict against Heinen, who in Lemberg was known as a ruthless sadist, is expected for later this year.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till: Kabs Bitr kabs Polch Pol 1	Atgärd: (se regler på blankettkopia) Pol 1, depr Lundvik, gh 1978-04-18 Washington		
	P	2	En 1-1

SVENSK WASHINGTON 1978-04-11

CABINET STOCKHOLM

FÖR KABINETTSSEKRETERAREN OCH LUNDVIK, POL 1.

P R I M O. JACK MITCHELL, EN AV JACK ANDERSON'S MEDHJÄLPARE SADE VID SAMTAL MED GEORGSSON IDAG ATT JACK ANDERSON PERSONLIGEN TYCKER WALLENBERGÄRENDET ÄR SÅ PASS INTRESSANT ATT HAN AVSER FÖLJA UPP DET INGAENDE. HAN AVSER INTE ÄGNA ALLTFÖR MYCKET TID ÅT DEN HISTORISKA DELEN UTAN SNARARE KONCENTRERA SIG PÅ DE UPPGIFTER SOM KOMMIT I DAGEN PÅ SENARE ÅR. HAN HAR TALAT MED EN RAD SENATORER OM ÄRENDET OCH FÖLJER NU UPP VISSA LEDTRÄDAR. BL A KOMMER HAN ATT SAMTALA MED SIMON WIESENTHAL SOM BEFINNER SIG I NEW YORK I MORGON. MITCHELL NÄMNDE OCKSÅ ATT WALLENBERGS NAMN PLACERATS PÅ EN LISTA ÖVER FÖRSVUNNA PERSONER SOM GOLDBERG ÖVERLÄMNAT TILL RYSSARNA I BELGRAD. WALLENBERGS NAMN HADE DÅ VÄCKT EN MYCKET OVANLIG REAKTION ENLIGT VAD GOLDBERG SAGT JACK ANDERSON. GEORGSSON TALADE MED MITCHELL I MYCKET ALLMÄNNA ORDALAG OCH LÄSTE UPP UTRIKESMINISTERNS INTERPELLATIONSSVAR TILL WÄSTBERG, DÄR UTTALANDET OM EVENTUELLT FRISLÄPPANDE AV VISSA HANDLINGAR NOTERADES MED INTRESSE AV MITCHELL.

S E C U N D O. ENLIGT GEORGSSONS UPPFATTNING LATER SIG MITCHELL NÖJA FÖR ÖGONBLICKET. HAN KAN DOCK GIVETVIS ÅTERKOMMA OM DET FORTSATTA FORSKANDET GER ANLEDNING KONTAKT MED OSS.

WACHTMEISTER

Avsändningsort

Pol 1, depr Lundvik, gh

Ärende

Wallenberg

Datum

1978-04-07

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk WASHINGTON

Text

Från Pol 1.

Re Wallenberg.

Med hänsyn känsligheten och Jack Andersons ställning får svar vänta till kabinettssekreterarens återkomst på tisdag då vi kan ringa.

Cabinet

1978-04-06

Departementsrådet J. Lundvik

Utrikesdepartementet

ag
P

Pol

30
10.4 78
P 2 Eu I

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg

Hbr Lundvik - Giron 1978-03-29
(1 bil jämte 2 underbil.)

Broder,

./. Härmed får jag insända en promemoria om samtal idag med Georg Stein. Åtminstone ytligt att döma förefaller väl inte hans utsagor föra själva saken så värst långt vidare utöver vad som redan framgått av hans brev till Simon Wiesenthal 1978-01-14. Jag tror knappast att han kan ge mer men är naturligtvis beredd att förmedla ev. kompletterande frågor. Jag utgår ifrån att jag blir informerad om Edert ställningstagande till Steins i promemorian redovisade förslag så att jag i min tur kan informera honom.

Herrskapet Stein bodde i en modern men modest villa i Stelles utkant. Hur han fick medel att försörja sig och sin familj kan jag inte avgöra - han ägnade sig av allt att döma helt åt sina icke ointressanta intellektuella förehavanden, vilka kanske ger honom vad han behöver. Kanske var det hans från trakten härstammande, ganska robusta hustru, som svarade för uppehållet.

Såvitt jag kan förstå, borde det vara rådligt att förtroligt fråga Auswärtiges Amt i Bonn om Steins person och aktiviteter. Han förefaller helt seriös även om han utgör en kuriös blandning av "vetenskapsman" och "kleiner Landwirt aus Stelle". För det bisarra inslaget svarade egentligen fru Stein, som inte dolde sin gränslösa beundran för sin mans intellektuella egenskaper, som lett till att hennes enkla person fått resa runt i det stora och hemlighetsfulla Ryssland som en aktad och firad person i sin mans följe.

Marc GIRON

GENERALKONSULATET I HAMBURG

PROMEMORIA

1978-04-06

STRÄNGT FÖRTROLIG

Samtal med Georg Stein ang. Raoul Wallenberg
(2 bil)

Enligt instruktion hade jag idag ett samtal med Georg Stein om Raoul Wallenberg. Steins adress och telefon hade angetts som följer:

Georg Stein
D-2093 Stelle-Buchwedel
Ashauserstrasse 7

Telefon: (04174) 23 94.

När jag ringde för att få kontakt och överenskomma om ett sammanträffande kunde jag konstatera att Stein var mycket svår att förstå; när jag idag enligt överenskommelse for ut till honom - Stelle ligger ca 25 km sydost Hamburg - hade jag med mig min fru baserat på förhållandet att fyra öron kan förstå och höra bättre än två, något som visade sig välbetänkt även ur den synpunkten, att vi också möttes av fru Stein, som visade sig vara en synnerligen talträngd person som gärna talade för sin mans räkning. Härvidlag gjorde hon emellertid en icke obetydlig nytta enär Georg Stein visade sig vara harmynt - därav svårigheten att förstå honom när han talar.

Beträffande Georg Steins person framkom vid samtalet följande. Han är född i Königsberg, Ostpreussen, och nu ca 55 år gammal. Hans far, en Dr. Robert Stein, sades ha spelat en stor roll i Königsberg fram till 1933. Om hans "roll" då upphörde p.g.a. judiskt påbrå eller anti-nazistiska sympatier kan jag inte avgöra, men förmodligen det sistnämnda, ty Georg Stein sade sig ha varit soldat i Wehrmacht och i rysk fångenskap fram till 1949, vilket i varje fall hade räddat honom från att drabbas av det öde, som han sade hade blivit den i Königsberg kvarvarande Stein-familjens i övrigt, nämligen att bli arkebuserade av SS-trupper tre dagar innan ryssarna erövrade staden. Att han nu var bosatt i Stelle berodde på att hans fru var därifrån. Stein antydde också att han under kriget haft kontakter med den underjordiska rörelsen, som sökte störta Hitler, särskilt borgmästare Gördeler.

En beröringspunkt med den underjordiska rörelsen hade varit, att Stein sommaren 1944 deltagit i en överläggning med oppositionella, inkl. militärer, som kände till att SS-trupperna rövade bort konst- och kulturföremål från ockuperade områden, vilket de närvarande hade brännmärkt som en fläck på den tyska vapenskölden, som förr eller

senare måste utplånas. Stein blev så småningom den ende överlevande från detta möte och kände av allt att döma en kallelse att förverkliga vad som sålunda sagts. Utan någon akademisk eller vetenskaplig utbildning men med ett lidelsefullt intresse för historia gick Stein till verket. För vad han här uppnådde kan bäst hänvisas till bifogade två fotokopior av klipp ur dels "Saarbrücker Zeitung" 1973-05-28 och dels "Bild-Zeitung" 1973-08-04. Av dessa artiklar framgår också, att Auswärtiges Amt i Bonn måste känna till Stein och borde kunna uttala sig om honom och hans verksamhet (S. påstod att han - som icke talade men väl något förstod ryska - vid två tillfällen suttit i förhandling med Gromyko personligen om villkoren för återlämnande av skatterna till klostret Petschory vid Pleskow). Sammanlagt hade Stein gjort sju resor till Sovjetunionen i samband med aktionen att återlämna denna klosterskatt, inklusive resan till Samarkand 1972, som tydligen var ordnad som ett bevis på den ryska ortodoxa kyrkans uppskattning av hans ansträngningar, samt resan i maj/juni 1973, då klosterskatten officiellt överlämnades och han själv fick motta en utmärkelse av patriarken Pimen i Moskva. Just denna Steins aktion var därmed definitivt avslutad; återstod det ursprungliga projektet för Steins aktivitet, nämligen att uppspara och återställa den av Waffen-SS från Puschkin (Tsarskoje Selo) bortrövade bärnstenssalen, men det föreföll, att Stein därvidlag ännu så länge inte lyckats skaffa sig några grundade hållpunkter. Han hade emellertid satt stort värde på att i sammanhanget ha fått ett brev från en officerssammanlutning, där man uppmanade honom att göra allt vad som stod i hans förmåga för att genomföra även "bärnstenssals-projektet".

Detta om Stein själv och anledningen till hans resor i Sovjetunionen. Beträffande samtalet i Samarkand och vad Koutepow sagt om Wallenberg kunde Stein inte tillägga någonting utöver vad som står skrivet i hans brev till Simon Wiesenthal. Ej heller kunde han nämna några nya namn av intresse eller lämna några kommentarer i övrigt till angivna personer, t.ex. Keitel J:r (han trodde denne alltjämt levde). På den direkta frågan om han trodde att Wallenberg var i livet, kunde han endast hänvisa till vad han nämnt i brevet till Wiesenthal plus en spekulation att om W. var i livet han sannolikt hölls fången i Irkutsk-området (denna spekulation hade han, såvitt jag förstod, fått från Trujewitch eller Koutepow).

När Stein i december 1972 återkommit från Samarkand-resan hade han ringt till generalkonsulatet och enligt egen utsago frågat "om det fanns någon herr Wallenberg". På detta hade receptionisten svarat att "einen Herr Wallenberg gibts hier nicht". Att det ej blev mera resultat vid detta tillfälle måste nog tillskrivas Steins något ogenomtänkta sätt att formulera sin fråga i förening med att han, som sagt, kan vara ytterligt svår att förstå p.g.a. tallytet. Eftersom det inte blev någon kontakt med generalkonsulatet skrev han då ett brev till utrikesdepartementet i Stockholm med begäran att detta skulle vidarebefordras till "familjen Wallenberg". Någon reaktion hörde han emellertid aldrig av, och sade sig då, att ärendet förmodligen inte

erbjöd intresse. I slutet av december i år hade han så observerat artikeln i "Der Spiegel" om Wallenberg (nr 53 1977-12-26), vilket hade föranlett honom att skriva till sin vän Simon Wiesenthal, med vilken han hade "ett mycket gott förtroendeförhållande" och vilken "han hade kunnat hjälpa mycket".

Om Stein sålunda inte kunde sprida mer ljus över själva Wallenberg-ärendet än vad han skrivit i sitt brev till Wiesenthal, hade han däremot en plan för hur man borde gå tillväga för att "framtinga" ett besked av ryssarna; hans - och fruns - presentation av denna plan upptog större delen av de två timmar, som min fru och jag tillbringade hos dem. Planen var följande.

De tyska trupperna hade 1941 lagt beslag på och till "riket" transporterat det sovjetiska kommunistiska partiets centralarkiv i Smolensk. Detta arkiv, som täckte partiverksamheten inom hela västra Sovjetunionen och som bestod av 16 000 "Akten" (eller kanske t.o.m. mer) var enligt Stein "von ungeheurem Wert" för dagens makthavare i Moskva (Brezjnev, Suslov, särskilt nämnda). Efter kriget hade en del av detta arkiv av amerikanarna förts till National Archives i Washington; återstoden befann sig i Förbundsrepubliken. Förutom detta arkiv fanns också i väst annat förkrigs-arkivmaterial av intresse för Moskva, t.ex. stadsarkiven från Reval, Vitebsk och Mogilev.

Vad svenska regeringen nu borde göra, var att kontakta regeringarna i Bonn och Washington och få deras medgivande att få säga till Moskva: Ge oss Wallenberg (som vi utgår ifrån är i livet). I utbyte är vi på grundval av vår traditionella status som neutral stat beredda att "förmedla" så att Ni får tillbaka de åsyftade arkiven (i första hand partiarkivet men med påspädning av även de andra i mån av behov). Ett sådant tillvägagångssätt var enligt Stein det enda, som kunde bita på ryssarna m.h.t. deras fastlåsta position i Wallenberg-ärendet. Om ryssarna skulle förkasta förslaget, betydde detta inte, att man å svensk sida skulle vara förhindrad att fortsätta sina ansträngningar.

Stein uppgav att hans första kontakt med Simon Wiesenthal daterade sig från 1965. Den hade varit skriftlig och det framkom kanske ej helt klart varför den kommit till stånd, men Steins jakt på av SS bortrövade konstskatter har uppenbarligen ett samband med Wiesenthals verksamhet eftersom bägge har intresse av namnlistor på nazister, som gjort sig skyldiga till brott av olika slag. Det var Wiesenthal som berättat för Stein om partiarkivet från Smolensk och som introducerat Stein hos National Archives i Washington. Som ett resultat av detta hade Stein i sin bostad på 36 mm-filmband ca 2 å 3000 bilder av sidor ur detta arkiv; när jag frågade honom hur det kom sig att han genom Wiesenthal kunnat få detta bildmaterial sig tillsänt, svarade han att "National Archives wird von deutschen Juden geleitet".

På en apparat Agfa Gaevert COPEX L 35 visade Stein oss prover av detta bildmaterial, som han sade sig beredd att ställa till förfogande för undersökning av svensk expertis (då helst rysk-kunnig) därest så skulle önskas, antingen så att sådan expertis kom till Stelle eller att han själv reste till Stockholm med materialet (Anm. I detta fall måste man nog från svensk sida vara beredd bestrida hans reskostnader). Han underströk att snabbhet var av nöden ty det fanns ständigt massmedia-representanter, som försökte få upp spår i dessa frågor, och man måste alltid befara publicering, som kunde förstöra mycket eller allt.

På min fråga hur det kom sig att ryssarna, om nu detta arkiv-materia, för dem erbjöd "einen ungeheueren Wert", inte i förhandlingar med sina gamla allierade tidigare återkrävt detta, fick jag intet egentligt klart svar.

Jag får slutligen redovisa, att Stein sade sig sedan flera år tillbaka (1969?) stå i nära kontakt med en journalist i Paris, Antony Terry, European Editor, The Sunday Times, 37 Rue de Ponthieu, Paris 8^e. Denne hade tydligen frågan om av nazisterna bortrövade konstskatter som ett slags "hobby" och intresserade sig därför för Steins aktiviteter; de hade "funnit varandra" och Terry tjänade tydligen som impulsgivare. Enligt Stein var Terry dock 100% tystlåten och någon olämplig publicitet behövde ej befaras från dennes håll.

Marc GIRON

Die kulturelle Tat eines deutschen Landwirts

Ostpreußen sorgte dafür, daß Bundesregierung Schatz an russisch-orthodoxe Kirche zurückgab

Nach jahrelangen Verhandlungen zwischen dem Auswärtigen Amt in Bonn und der russisch-orthodoxen Kirche ist jetzt im russischen Kloster Pskow-Petschorowo vom Generalkonsul der Bundesrepublik Deutschland in Leningrad, Alfred Blumefeld, ein Kirchenschatz von unschätzbarem Wert an die russische Kirche zurückgegeben worden. Die in zwölf Kisten verpackten sakralen Gold- und Silbergeräte, edelstein- und perlenbesetzten Bischofsgewänder, Kirchenkronen und Ikonen — insgesamt etwa 620 einzelne Kunstwerke aus der Zeit zwischen 1500 und 1910 — waren im März 1944 von der SS aus dem Kloster gestohlen worden und danach in die Bundesrepublik Deutschland gelangt.

Es begann mit dem „Bernstein-Zimmer“. Der Landwirt Georg Stein aus Stelle (Kreis Harburg) hatte die Bundesregierung bewogen, den im Ikonen-Museum in Reddinghausen eingelagerten Kirchenschatz zurückzugeben. „Nur durch Zufall“ war der 50jährige auf die russischen Kunstgegenstände in deutschem Besitz gestoßen. Der in Ostpreußen geborene Stein — „Historiker aus Leidenschaft“ — hatte vor einigen Jahren versucht, etwas über den Verbleib des „Bernstein-Zimmers“ zu erfahren, das Friedrich-Wilhelm I. an den Zaren Peter den Großen verschenkt hatte. Es war von der Wehrmacht aus dem Schloß in Puschkin gestohlen worden und seitdem verschollen. Bei der Suche nach den riesigen, aus

Bernstein geschnittenen Reliefs fand Stein in den Akten des Auswärtigen Amtes in Bonn die ersten Hinweise auf den verschollenen Klosterschatz.

Der Landwirt aus Stelle setzte sich in den Orientexpress und fuhr nach Griechenland. Auf dem Berg Athos vermutete er eine „Oberinstanz“ der russisch-orthodoxen Kirche und hoffte auf Informationen über den Kunstraub. Wie erwartet, traf Stein in einem der 40 Klöster der Mönchsrepublik einige Geistliche aus Pskow-Petschory, die sich noch an die letzten Kriegstage erinnerten. Der Abt des Klosters des heiligen Pantelleimon, Prior Gavril, schrieb ihm eine Vollmacht im Namen der russisch-orthodoxen Kirche, alles zu unternehmen, um den Klosterschatz aus der Bundesrepublik Deutschland an seine Besitzer in Rußland zurückzugeben.

Vom Patriarchen eingeladen

Kurz darauf kam für Georg Stein, wie er berichtet, eine „Riesenüberraschung“. Von seinem griechischen Amtsbruder informiert, schrieb ihm der „Patriarch von Moskau und ganz Rußland“, Pimen, und bat um seinen Besuch. Stein reiste und wurde herzlich empfangen. Zwei Besuche, zu denen russische Juristen und Kunsthistoriker hinzugezogen wurden, folgten. Nur die Bundesregierung schaltete — nach Auffassung Steins — zunächst „ganz auf stur“.

Wenn zum russischen Pfingstfest am 16. Juni in einem feierlichen Gottesdienst die Kunstschatze in dem Felsenkloster — 900 Kilometer westlich von Moskau — wieder zur sakralen Weihe getragen werden, ist auch Stein, so hofft er, dabei.

d p a

4.8.1973

Ein Orden für den Mann, der den

Von WERNER WALL

Hamburg/Stelle, 4. August
Ein kleiner Landwirt aus Stelle vor Hamburgs Toren hat ein großes Hobby: Er sucht alte Schätze. Den schönsten hat er kürzlich aufgestöbert: den Schatz des Klosters Petschory bei Pleskov in der Sowjetunion. Er sorgte dafür, daß das Kloster sein Eigentum zurückbekam. Dafür wurde Bauer Georg Stein (50) mit dem höchsten Orden ausgezeichnet, den die Russisch-Orthodoxe Kirche zu vergeben hat:

Der Landwirt aus Stelle wurde in Mc

dem Stern des Wladimir-Ordens.

Georg Stein, verheiratet, Vater von vier Kindern, hatte viel über wertvolle Altertümer und Kunstschätze gelesen, plötzlich packte ihn das Jagdfever. Er suchte selbst nach solchen „Antiquitäten“.

Eigentlich hatte er Anfang des Jahres nach einem Bernstein-Zimmer geforscht, das Friedrich Wil-

helm I. dem russischen Zaren Peter dem Großen 1711 geschenkt hatte. Dieses war, wie der Klosterschatz von Petschory, während des Zweiten Weltkrieges von der SS geraubt worden.

Zufällig stieß er bei seiner Suche im Recklinghäuser Ikonenmuseum auf den Klosterschatz. Er bestaunt u. a. aus sakralen Gefäßen, die fast alle 600 Jahre alt sind. Außerdem

Klosterschatz rettete

skau empfangen

gehören dazu: 10 Kirchenkronen (die älteste ist von 1560), mehrere Gold- und Silbergefäße und eine Holzschele aus dem neunten Jahrhundert. Die 632 Einzelteile sind Millionen wert.

Nach mehreren Eingaben beim Auswärtigen Amt in Bonn erreichte Georg Stein schließlich, daß der Schatz an das russische Kloster zurückgegeben wurde.

Der deutsche Generalkonsul in Moskau, Blumenfeld, überreichte ihn am 25. Mai 1973.

Am 12. Juni wurde Georg Stein, der sich so für die Kirche in Rußland eingesetzt hatte, offiziell vom Oberhaupt der Orthodoxen Kirche, Patriarch Pimen, empfangen. Ihm wurde als erstem Westeuropäer der „Stern des Wladimir-Ordens“ verliehen. Damit wird der kleine Bauer Georg Stein in die Geschichte der Russisch-Orthodoxen Kirche eingehen.

Georg Stein (Mitte) bekam in Moskau den höchsten Orden, den die orthodoxe Kirche vergibt. Seine Frau und seine Kinder reisten mit in die UdSSR!

Avsändningsort
Kabs Leifland, IB

Ärende

Wallenberg

Datum

1978-04-12

Avd

P

Grupp

21.

Mål

Eui^T

Adress

Svensk

HANOI

Text

För Thyberg.

Följande från Washington.

Cit Primo. Jack Mitchell, med oss. Slutcit.

Cabinet

fr

P R I M O. JACK MITCHELL, EN AV JACK ANDERSON'S MEDHJÄLPARE SADE VID SAMTAL MED GEORGSSON IDAG ATT JACK ANDERSON PERSONLIGEN TYCKER WALLENBERGÄRENDET ÄR SÅ PASS INTRESSANT ATT HAN AVSER FÖLJA UPP DET INGÅENDE. HAN AVSER INTE ÄGNA ALLTFÖR MYCKET TID ÅT DEN HISTORISKA DELEN UTAN SNARARE KONCENTRERA SIG PÅ DE UPPGIFTER SOM KOMMIT I DAGEN PÅ SENARE ÅR. HAN HAR TALAT MED EN RAD SENATORER OM ÄRENDET OCH FÖLJER NU UPP VISSA LEDTRÄDAR. BL A KOMMER HAN ATT SAMTALA MED SIMON WIESENTHAL SOM BEFINNER SIG I NEW YORK I MORGON. MITCHELL NÄMNDE OCKSÅ ATT WALLENBERGS NAMN PLACERATS PÅ EN LISTA ÖVER FÖRSVUNNA PERSONER SOM GOLDBERG ÖVERLÄMNAT TILL RYSSARNA I BELGRAD. WALLENBERGS NAMN HADE LÅ VÄCKT EN MYCKET OVANLIG REAKTION ENLIGT VAD GOLDBERG SAGT JACK ANDERSON. GEORGSSON TALADE MED MITCHELL I MYCKET ALLMÄNNA ORDALAG OCH LÄSTE UPP UTRIKESMINISTERNS INTERPELLATIONSSVAR TILL WÄSTBERG, DÄR UTTALANDET OM EVENTUELLT FRISLÄPPANDE AV VISSA HANDLINGAR NOTERADES MED INTRESSE AV MITCHELL.

S E C U N D O. ENLIGT GEORGSSONS UPPFATTNING LÄTER SIG MITCHELL NÖJA FÖR ÖGONBLICKET. HAN KAN DOCK GIVETVIS ÅTERKOMMA OM DET FORTSATTA FORSKANDET GER ANLEDNING KONTAKT MED OSS. //

WACHTMEISTER

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Bitr kabs Polch Pol 1	Atgård: (se regler på blankettkopia) 1978-04-18 kabs Leifland, IB Washington	P 2 Ull

SVENSK WASHINGTON 1978-04-13

CABINET STOCKHOLM

FÖR KABINETTSSEKRETERAREN OCH LUNDAVIK, POL 1, ANG WALLENBERG-AFFÄREN. TELEFONSAMTAL LUNDAVIK-BORGLUND ÅBEROPAS.

P R I M O. NEDAN UNDER SECUNDO ÅTERGES VÅRT UTKAST TILL SVAR TILL MRS LANTOS.

SECUNDO.

I HAVE RECEIVED YOUR THOUGHTFUL LETTER OF MARCH 29, WHICH I HAVE READ WITH ATTENTION.

AS YOU ARE WELL AWARE, SWEDEN HAS A LONG TRADITION IN FURTHERING HUMANITARIAN PRINCIPLES AND HUMAN RIGHTS, VALUES FOR WHICH RAOUL WALLENBERG EMINENTLY STOOD. HIS TRAGIC CASE HAS DURING THE COURSE OF MORE THAN THREE DECADES BEEN SUBJECT TO CONTINUOUS CONCERN FOR AND EFFORTS BY THE SWEDISH GOVERNMENT AND THE SWEDISH AUTHORITIES. TWO OFFICIAL WHITE PAPERS DEALING AT LENGTH WITH THE CASE HAVE BEEN ISSUED BY THE GOVERNMENT. AS LATE AS FEBRUARY 27 OF THIS YEAR, THE SWEDISH MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS REAFFIRMED IN THE RIKSDAG (PARLIAMENT) THAT THE GOVERNMENT WOULD HAVE ANY NEW INFORMATION ABOUT RAOUL WALLENBERG INVESTIGATED WITH THE UTMOST CARE.

IN 1957 THE SOVIET GOVERNMENT OFFICIALLY NOTIFIED THE SWEDISH GOVERNMENT THAT MR WALLENBERG HAD DIED IN THE LJUBLANKA PRISON IN MOSCOW ON JUNE 17, 1947. NEVERTHELESS THE SWEDISH GOVERNMENT HAS NOT CONSIDERED THE MATTER CLOSED. SO FAR, HOWEVER, NONE OF THE TESTIMONIES TO THE EFFECT THAT WALLENBERG WOULD STILL BE ALIVE IN THE SOVIET UNION HAS GIVEN SUBSTANCE TO THE BELIEF THAT SUCH WOULD BE THE CASE.

RAOUL WALLENBERG WAS A SWEDISH OFFICIAL AND A SUBJECT OF SWEDEN. IN ITS LONG HISTORY THE WALLENBERG CASE HAS ALSO PRIMARILY BEEN A BILATERAL ISSUE BETWEEN SWEDEN AND THE

Ull

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

SOVIET UNION. IN ITS DEALINGS WITH THE VARIOUS ASPECTS OF THIS DIFFICULT CASE, THE AUTHORITIES OF OUR COUNTRY HAS MET WITH SYMPATHY AND INTEREST ALSO FROM OTHER COUNTRIES. THUS, EVER SINCE THE DISAPPEARANCE OF RAOUL WALLENBERG AND THE INITIATION OF THE SWEDISH INVESTIGATIONS, WE HAVE ENJOYED AND APPRECIATED THE COOPERATION AND UNDERSTANDING OF THE U.S. STATE DEPARTMENT.

T E R T I O. MRS LANTOS HAR ÄVEN TILLSKRIVIT SENATOR PELL I ÄRENDET. DETTA BREV, SOM PELL HAR LÄTIT MIG SE, HAR FÖLJANDE LYDELSE:

I WOULD GREATLY APPRECIATE IF YOU COULD LOOK OVER THESE ARTICLES. THEY CONTAIN IN A NUTSHELL THE WALLENBERG CASE.

AT A TIME WHEN THE WHOLE WORLD TURNED ITS BACK ON THE JEWISH PEOPLE, WALLENBERG PUT HIS LIFE ON THE LINE FOR THEM. TODAY THE WORLD SEEMS TO HAVE FORGOTTEN WALLENBERG, BUT I HOPE YOU WILL HELP US TO DO SOMETHING FOR HIM.

THE QUESTIONS TO ASK AMBASSADOR WACHTMEISTER ARE THESE:

1. WHAT WOULD BE THE POSSIBILITY OF THE SWEDISH GOVERNMENT RENEWING A DIALOGUE WITH THE SOVIET UNION IN ORDER TO CLEAR UP THE FATE - WHAT EXACTLY HAPPENED - TO RAOUL WALLENBERG?
2. WHAT INFORMATION DO THEY HAVE ABOUT HIM PRESENTLY?
3. WOULD THEY OBJECT IF SOME HIGH-LEVEL AMERICANS WOULD ALSO INQUIRE INTO THIS MATTER.

I WILL BE MOST GRATEFUL TO HEAR AMBASSADOR WACHTMEISTER'S ANSWERS TO THESE QUESTIONS.

UNDER QUARTO ÅTERGES VÅRT UTKAST TILL MITT BREV TILL PELL.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)		

HÄRVID BÖR BEAKTAS ATT PELL'S BREV OCH MITT TILL MRS LANTOS INTE GÄRNA KAN VARA IDENTISKA ENS I RESONEMANGEN, DÅ JU BREVEN K A N KOMMA I JACK ANDERSONS HÄNDER. PELL KAN JU VARA NÅGOT PRECISARE ÄN JAG.

Q U A R T O.

WITH REFERENCE TO MRS LANTOS' LETTER TO YOU I WOULD SUGGEST THAT YOU ANSWER ALONG THE FOLLOWING LINES.

THROUGH MY FRIENDSHIP WITH AMBASSADOR WACHTMEISTER, I AM RATHER FAMILIAR WITH THE WALLENBERG ISSUE. EVER SINCE 1945 WHEN WALLENBERG WAS TAKEN INTO CUSTODY BY THE SOVIET MILITARY FORCES IN BUDAPEST, HIS FATE HAS BEEN A SUBJECT FOR CONTROVERSY BETWEEN SWEDEN AND THE SOVIET UNION. THE RUSSIANS LONG DENIED HAVING ANY KNOWLEDGE ABOUT WALLENBERG'S WHEREABOUTS. THE SWEDISH GOVERNMENT UNDERTOOK AN EXTREMELY THOROUGH INVESTIGATION INVOLVING FOLLOW-UP OF HUNDREDS OF TESTIMONIES FROM HOME-COMING PRISONERS OF WAR AND OTHER PEOPLE CLAIMING TO HAVE MET OR HEARD ABOUT RAOUL WALLENBERG. AS A RESULT OF THESE INVESTIGATIONS THE SWEDISH GOVERNMENT COULD PRESENT THE SOVIETS WITH OVERWHELMING EVIDENCE THAT WALLENBERG HAD BEEN HELD IN DIFFERENT, SPECIFIED SOVIET PRISONS. FINALLY, IN 1957 THE SOVIET GOVERNMENT OFFICIALLY INFORMED SWEDEN THAT THEIR INVESTIGATIONS HAD LEAD TO THE CONCLUSION THAT WALLENBERG HAD DIED IN LJUBLANKA PRISON IN MOSCOW ON JUNE 17, 1947.

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS NEVER ACCEPTED THIS NOTIFICATION AS A FINAL CONCLUSION OF THE CASE, IN VIEW OF FURTHER PERSISTENT TESTIMONIES TO THE EFFECT THAT WALLENBERG WOULD STILL BE ALIVE IN THE SOVIET UNION. SO FAR, HOWEVER, NONE OF THESE TESTIMONIES, IN SPITE OF THOROUGH INVESTIGATION, HAS GIVEN SUBSTANCE TO THEIR BELIEF THAT WALLENBERG SHOULD STILL BE ALIVE.

ON THE DIPLOMATIC LEVEL THE WALLENBERG CASE IS PRIMARILY A BILATERAL MATTER BETWEEN SWEDEN AND THE SOVIET UNION.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)		

I AM NOT CONVINCED THAT AN INTERVENTION OF A THIRD PARTY WOULD BE HELPFUL IN A MATTER OF THIS NATURE. THIS DOES NOT, HOWEVER, EXCLUDE THAT A THIRD GOVERNMENT CAN - AS SEEMS TO HAVE BEEN THE CASE IN THS PAST - BE HELPFUL IN IDENTIFYING WITNESSES AND IN SIMILAR BASICALLY TECHNICAL PROCEDURES.

WACHTMEISTER

Ärende

Raoul Wallenberg

Datum

1978-04-18

Avd

Grupp

Mål

Adress

Svensk
WASHINGTON

Ex t: Lundvik

Re Wallenberg.

Primo. Nedan under secundo återges vårt förslag till svar till Mrs Lantos. Vi överlåter åt Er att avgöra huruvida Ni möjligen bör checka med State att sista meningen är OK.

Under tertio vårt förslag till brev från senator Pell till Mrs Lantos.

I den mån Ni skulle vilja på någon punkt ändra ordalydelsen i våra textförslag, är vi tacksamma Ni dessförinnan underställer frågan för oss.

Secundo. Brev till Mrs Lantos:

I have received your thoughtful letter of March 29, which I have read with attention.

The tragic case of Raoul Wallenberg has for more than three decades been a continuous concern for the Swedish Government. Two official white books dealing at length with the case have been issued by the Government, the first one published in 1957, the second one in 1965. In addition har regeringens ansträngningar att skapa klarhet i detta fall redovisats i en rad pressmeddelanden, svar i riksdagen osv.

In 1957 the Soviet Government officially notified the Swedish Government that "den slutsatsen bör dragas att Wallenberg avled i juli 1947". Som belägg härför citerades en den 17 juli 1947 handskriven rapport från fängelseläkaren vid Ljubljanskaja-fängelset, enligt vilken "fången Walenberg i natt plötsligt avled i cellen, förmodligen till följd av en uppkommen myokardinfarkt". However, the Swedish Government did not consider the matter closed. As late as February 27, 1978, the Swedish Minister for Foreign Affairs, Mrs K. Söder, reaffirmed in the Riksdag (Parliament) that the Government would have any new information about Raoul Wallenberg investigated

Ärende

Datum

Dnr

Avd

Grupp

M&I

Adress

Text

with the utmost care.

Raoul Wallenberg was a Swedish official and a Swedish citizen. In its long history the Wallenberg case has been a bilateral issue between Sweden and the Soviet Union. In its dealings with the various aspects of this case, the Swedish Government has met with sympathy and interest also from other countries. Thus, ever since the disappearance of Raoul Wallenberg we have enjoyed and appreciated the cooperation and understanding of the U.S. State Department.

Tertio. Utkast till brev till Pell:

With reference to Mrs Lantos' letter to you I would suggest that you answer along the following lines.

Through my friendship with ambassador Wachtmeister, I am rather familiar with the Wallenberg issue.

Early 1945 Wallenberg was taken into custody by the Soviet military forces in Budapest. The Soviet Government long denied any knowledge about Wallenberg's whereabouts. The Swedish Government undertook an extremely thorough investigation involving questioning hundreds of home-coming prisoners of war and other people claiming to have met or heard about Raoul Wallenberg. As a result of these investigations the Swedish Government could present the Soviets with overwhelming evidence that Wallenberg had in fact been held in different, specified Soviet prisons. Finally, in 1957 the Soviet Government officially informed Sweden that Wallenberg had been taken prisoner by Soviet military forces in Budapest and brought to the USSR. The Soviet Government further said that their investigations had led to the conclusion that Wallenberg had died in Ljublanka prison in Moscow in July 1947.

The Swedish Government has never accepted this notification as a final conclusion of the case.

Arende

Datum

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

Text

On the diplomatic level the Wallenberg case is a bilateral matter between Sweden and the Soviet Union. I am not convinced that an intervention of a third party would be helpful in a matter of this nature. This does not, however, exclude that a third government can - as seems to have been the case in the past - be helpful in identifying witnesses and in similar basically technical procedures.

Cabinet

Ärende	Datum		
	1978-04-18		
Wallenberg	Avd	Grupp	M&I
	P	2	Eu I

Adress Svensk WASHINGTON

Text

re Wallenberg. Från Lundvik.

P R I M O. Vi har med intresse noterat uppgiften att Goldberg överlämnat en lista med bl a Wallenbergs namn till ryssarna. Vi är angelägna att få veta

alfa) exakt hur ärendet togs upp med ryssarna

beta) vad som menas med "en ovanlig reaktion"

gamma) vad som eventuellt hänt sedan dess.

S E C U N D O . Kontakt bör helst tas med Goldberg direkt. Tacksamma hållas löpande orienterade.

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

aa
f

P	Z	Eu ^T
---	---	-----------------

VSVENSK WASHINGTON 1978-04-19

CABINET STOCKHOLM

FÖR LUNDAVIK RE WALLENBERG.

ARTHUR GOLDBERG TOG EMOT MIG IDAG I STATE DEPARTMENT.

HAN HADE VID NÅGRA TILLFÄLLEN I BELGRAD TILLSTÄLLT SIN SOVJETISKE ESK-KOLLEGA LISTOR ÖVER FAMILJEÅTERFÖRENINGSFALL, DÄREMOT EJ ÖVER "FÖRSVUNNA PERSONER" SOM MITCHELL VÅRT CHIFFER 196 ANTYTT. LISTORNA HADE SOM REGEL ÅTERSÄNTS MED PÅSKRIFTEN "REJECTED" PÅ KUVERTET. HAN VISADE MIG ETT SÅDANT KUVERT. GOLDBERG ERINRADE SIG INTE ATT WALLENBERG FÖREKOM PÅ NÅGON LISHA VILKET HAN BORDE HA KOMMIT IHÅG EFTERSOM HAN ÄR BEKANT MED FALLET WALLENBERG. HAN SKULLE NU UNDERSÖKA OCH I FÖREKOMMANDE FALL MEDDELA MIG. DÄREMOT HADE HAN FÅTT HÄNVÄNDELSE OM WALLENBERG BL A FRÅN MRS LANTOS SOM HAN PERSONLIGEN KÄNDE. DESSA HÄNVÄNDELSE HADE BESVARATS MED EN STANDARD-FORMULERING ATT HAN SKULLE HA ÄRENDET I ÅTANKE FÖR MÖJLIG ÅTGÄRD ELLER DYLIKT. VAD SOM KUNDE HA ÅSYFTATS MED UTTRYCKET "OVANLIG REAKTION" VAR HONOM GÄTFULLT.

WACHTMEISTER

SVERIGES AMBASSAD
WASHINGTON

1978-05-10
Pol 1, kr Hirdman, gh
ex t fru Maj von Dardel

1978-04-14

P 2

Departementsrådet Lundvik

Utrikesdepartementet

291

INKOM UD		
19 APR 1978		
Avd	Gr.	Mst
P	2	En

The Raoul Wallenberg Humanitarian Award

Broder,

I enlighet med innehållet i tel 220 U 1978-02-27 meddelade vi i början av mars arrangörerna i Boston att jag gärna vore beredd att, om man så önskade, representera ambassaden vid högtidligheten den 11 maj i samband med utdelandet av årets Humanitarian Award till Raoul Wallenbergs minne.

Snart sju veckor har nu gått utan att vi har vidare hört ifrån den judiska organisationen i ärendet. Vi har inte velat underlåta att meddela Dig hur ärendet ligger till.

Bengt Berglund

Ambassadör O Dahlén

✓ 1978-04-19

1978-04-19
Dahlén, MT
1 ex Ch Pol 1
exp 78-04-19/MT

STRÄNGT FÖRTROLIG

Fallet Raoul Wallenberg

Enligt löfte har jag försökt att få fram uppgifter om Paul Alexandrov Koutepov från några av mina vänner. Man bekräftar den bakgrund som anges i Georg Steins brev.

Betr hans ställning i ortodoxa patriarkatets utrikesavdelning i Moskva bedöms denna som mycket stark. Han är allmänt respekterad som person. Han är stabil och ger inget intryck av att vara under någon stark psykisk press. Beskrivs som en trevlig person och mycket god historieberättare.

Mina sagesmän hade inget intryck av att det var några restriktioner när det gäller vilka utlänningar han ska tolka. En av dem hade nyligen varit tillsammans med honom, då han var tolk för ett besök från Vatikanen i Moskva.

En av dem jag kontaktade hade ett relativt bestämt minne av att han också tolkat vid ett möte i Genève. På denna punkt var dock vederbörande något svävande när jag pressade honom. Hos denne sagesman förelåg inget som helst behov av att framställa Koutepovs ställning i vare sig fördelaktig eller ofördelaktig dager.

Jag frågade om Koutepov kunde anses som psykiskt välbalanserad och fick genomgående svaret ja. Jag frågade om sannolikheten av att myndigheterna hade honom under någon skarp kontroll. På detta svarade man att med Koutepovs bakgrund så fanns det en viss sannolikhet för detta men det var säkert inte någon starkare kontroll av honom. Ingen av mina sagesmän tog upp frågan om Koutepovs ev önskan att lämna Sovjet. Ifråga om Erzpriest Viktor Trujewitch har jag för närvarande inte kunnat få fram några uppgifter.

Betr Georg Stein har en av mina goda vänner lovat att relativt snart undersöka om några av hans vänner känner till honom.

Olle Dahlén

CABINET STHLM 1978-04-19

Avgående telegram

SVENSK MOSKVA

Fr. 780419 Dnr	Avd Grupp mál
1207	
Fr.	D 2 En I (P)

✓ 209. FRAAN PRESSBYRAAN. RE FALLET WALLENBERG.

HAER FOELJER ARTIKEL KVAELLSPOSTEN 17 APRIL:

” SVENSK MASSMEDIA GRIPER IN . SVENSKA FLYGARE
RISKERAR LIVET. UTRIKESDEPARTEMENTET TALAR ALLVAR MED
RYSKA DIPLOMATER. AERKEBISKOPEN LOVAR STOEDJA HJAELPAKTIONEN.
ALLT I SYFTE ATT HJAELPA DEN RYSKE FLYKTINGEN AGAPOV SAA
ATT HAN I SVERIGE KAN AATERFOERENAS MED SIN FRU, DOTTER OCH
MOR.

SVENSKA MASSMEDIA UTOM KVAELLSPOSTEN OCH NAAGON VECKOTIDNING
TIGER STILL. BARA NAAGON ENSTAKA RIKSDAGSMAN TAR FOERSYNT UPP
FRAAGAN. UTRIKESDEPARTEMENTET RUVAR PAA SINA HEMLIGA
HANDLINGAR. AERKEBISKOPEN OCH ANDRA KYRKLIGA POTENTATER
VILL INTE DESAVUERA REGERINGEN. DET HANDLAR OM RAOUL WALLENBERG,
KANSKE DEN ENDE VERKLIGE SVENSKA HJAELTEN I MODERN TID.

MAN BLIR BEKLAEMD AV DENNA KOMPAKTA TYSTNAD INFOER
WALLENBERGS OEDE. MAN BLIR ARG NAER MAN LAESER ATT
UTLANDET AER MERA INTRESSERAT AV WALLENBERGS OEDE AEN
DET ETABLERADE SVENSKA SAMHAELLET. MAN FOERFAERAS AV
LIKGILTIGHETEN FOER ETT MAENNISKOOEDE SOM MER AEN
NAAGOT ANNAT BIDRAGIT TILL ATT SPRIDA GLANS OEVER
DER SVENSKA NAMNET.

VARFOER DENNA RAEDSLA? KUNGAPARET OCH UTRIKESMINISTER KARIN
SOEDER BESOEKER I SOMMAR SOVJET. EN RIKSDAGSMAN ANSER ATT DE
INTE SKALL BESOEKA STADEN IRKUTSK I SIBIRIEN. DAER ENLIGT
UPPGIFTER WALLENBERG VISTADES ELLER ALLTJAEMT VISTADES
I NAAGOT MENTALSJUKHUS , ISOLERINGSCELL. HAN ANSER OCKSAA
ATT KARIN SOEDER SKALL SLAA NAEVEN I BORDET I MOSKVA OCH
KRAEVA SANNINGEN OM RAOUL WALLENBERGS OEDE.

INGEN TROR ATT KARIN SOEDER ELLER NAAGON ANNAN SVENSK
POLITIKER VILL TA UPP DENNA BRAENNHETA POTATIS. I STALLET
LUGNAR MAN SITT DAALIGA SAMVETE MED ATT TALA HOEGT FOER
FAMILJEN AGAPOV.

SLUTKLAEMMEN BOER AENDAA BLI: GAERNA AGAPOVA, MEN OCKSAA
RAOUL WALLENBERG’?

CABINET

CABINET STHLM KL.. 11. 20

L ROMERT/BH

1978-04-20
ex t
depr Lundvik, Pol 1
exp 78-04-20/MT

STRÄNGT FÖRTROLIG

Fallet Raoul Wallenberg

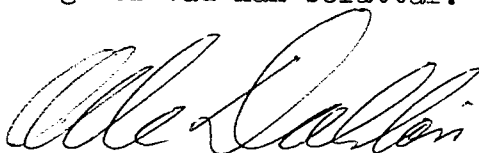
En kontaktman till mig har fått fram en del uppgifter om Georg Stein. Min källa har fått dem via en kollega som han beskriver som en högt placerad person med mycket gott omdöme. Källan har direkt förhört sig med en av sina vänner på platsen, som han i sin tur bedömer som helt tillförlitlig. Själv bedömer jag min kontaktman som en mycket tillförlitlig person. Hans omdöme om sin källa accepterar jag utan vidare.

Stein är född i Ostpreussen. Han var krigsfånge efter andra världskriget. Stein släpptes och gifte sig till ett lantbruk i en liten by. Ekonomiskt är lantbrukets situation inte särskilt bra.

Stein har uppenbarligen en del att göra i Sovjet. Han finner stort intresse för kyrkliga frågor.

I en granngård har en son i familjen rapporterats som försvunnit efter kriget. Sonens fästmö bor fortfarande på gården. Stein har meddelat familjen, att han fått fram uppgifter att sonen lever i Sovjet och har ingått äktenskap. Han tillfrågades av familjen om ytterligare information. Stein förklarade, att om han skulle få fram den, behövde han pengar. Min sagesmans källa ansåg det vara av betydelse att bedöma denna begäran i samband med förhållandet att gården har dåliga affärer.

Källan säger att man ställt sig frågan om Stein är en helt tillförlitlig person. Svaret blir: inte helt och hållet. Där gör han dock tillägget att med tanke på Steins kunskaper och resor i Sovjet så är det sannolikt att det ofta finns ett visst underlag för vad han berättar.

Olle Dahlén

1978-05-16 pol1kr Hirdman, gh
tel nr 17 t München

KUNGL.
SVENSKA KONSULATET

München

1978-04-19 Nr 27 P 96

Utrikesdepartementet

Pol

INK UTRIKES DEP.		
D. No 117/27		
25 APR 1978		
AVD. P	GR. 2	MÅL. Eu

h/gh

✓ Raoul Wallenberg
(2 bil.)

./.

Åberopande dagens telefonsamtal med kanslirådet Lundvik har jag äran härmed överlämna fotokopior av skrivelser den 10 och 16 innevarande april från herr Kunco Kunczew, Postfach 23/1423, D-8414 J.V.A. Bernau/Chinsee, som uppger sig ha träffat och samarbetat med Raoul Wallenberg.

Erik Häggström
Erik Häggström

ADRESS

MARIENPLATZ 21

D-8 MÜNCHEN 2

TELEFON

089/264089/80

TELEGRAM

SVENSK

(Gal)

P 2 En¹

Bernau 10.4.78

KUNCO KUNCEW 1423

VIA Bernau/Churruce

Postfach 23/1423

10. April 1978

An das K. Konsulat in München

Sehr geehrte Herren

Ich ersuche Sie höflich um die Adresse des Herrn Raoul Wallenberg aus Stockholm. Er war im diplomatischen Dienst während des Krieges 1944/45 in Budapest. Ich habe mit Herrn Wallenberg zusammen gearbeitet bei der Evakuierung jüdischer Flüchtlinge. Ich bin dann ins K.Z. gekommen nach Flossenbürg und habe die Verbindung mit ihm verloren. Ich bin ein bulgarischer Emigrant und es wäre mir sehr gefallen wenn ich die Adresse von Herrn Wallenberg aus Stockholm erhalten könnte.

Für Ihre Rückmeldung danke ich Sie sehr.

Hochachtungsvoll

[Signature]

PS: Ich befinde mich im Abschlusshaus nach Österreich, Auslandslager Traiskirchen, Otto-Glocknerstr 16

INK.		
D.N:o 142		
13 / 4 1978		
AVD.	GR.	MAL
P	96	

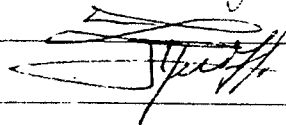
[Signature]

18. 2. 78
 F. Z. Z. u. t
 (Pol)
 KUNCEW - 3 - 15

Sehr geehrter Herr Konsul Hagermann!

Vielen herzlichen Dank für Ihre prompte Antwort auf
 mein Schreiben v. 10.4. Ich bedauere ausserordentlich
 das Schicksal des Helden Paul Wallenberg. Ich würde
 Ihnen sehr dankbar sein, wenn Sie mir die Adresse
 von der Frau die bekannt geben können. Ich war von
 1944 bis 1948 mit Paul Wallenberg in Kiew in Russland
 zusammen und bin durch einen Fehler nach Bulgarien
 entlassen worden. Wir kannten uns in Kiew fast jeden Tag.
 Ich verstehe die Russischen Behörden nicht, die behaupten,
 dass er gestorben sei.

Mit vielen freundlichen Grüßen

INK.		
D. No 156		
19/4 1978		
AVD.	GR.	MAL
P	96	

KUNCO KUNCEW

Kunco Kuncew 1423

Postfach 23/1423

8374 J. V. A. Beerman / Chennisse

CHEFEN FÖR
H. M. KONUNGENS
KANSLI

aa
p

P2 Ew
INRIK
25 APR 1978
UD

Till
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 Stockholm

På H.M. Konungens uppdrag överlämnas
bifogade ärende för den åtgärd ärendet
må föranleda.

Stockholm 1978-04-20

Jan Mårtensson
Kanslichef

AUTRICHE

Einschreiben

Privat: Kolpingweg 8
D-8399 Theresienbad GRIESBACH
(im Rottal, Bayern)
Tel. (08532) 83 31

Nav. Captain RET / RES
Rud. HÉDRICH - WINTER von SCHWAB
Assoc. Prof. Ph. Dr.
Priv.-Dozent
(Milit. Politology)

TOP SECRET

Betrifft:
Entführung von schwedischen Königs-
schwedischen Diplomaten

Bayern, den 15. Februar 1978

Pol

Wallenberg-Affäre

An Ihre Majestät
Königin Sylvia von Schweden

Stockholm
Schloss

Majestät,
Hochverehrte (und uns allen so liebe) Königin Sylvia!

In meiner Eigenschaft als (seit 1970) Präsident der "SECTION AUTRICHE ET BAVIERE" de la "MAISON INTERNATIONALE DES INTELLECTUELS-PARIS 1907" und als Chef-Press-Offizier /EUROPE und Stabsmitglied des Präsidiums der Dachorganisation aller Bayerischer Soldaten- und Veteranenverbände "BKV" (Ehrenpräsident Graf Dr. von Freysing, Ehrenpräsident Senator Walter Steinert (Augsburg/Bayern, Johann-Strauss-Strasse 2g/ und Präsident und 1. Landesvorsitzender BKV-Generalkonsul Walter Heubl) die 325.000 Mitglieder umfasst, unter ihnen auch der Ministerpräsident des Freistaates Bayern-Dr. Alfons Goppel) wende ich mich an Sie, Majestät - um Sie zu bitten - Ihren Gem. Seine Majestät den König von Schweden - auf den tragischen Fall meines Schwedischen Kameraden und Mitkämpfer, den damaligen 1. Botschaftssekretär der Schwed. Kgl. Botschaft in Budapest - und Mitarbeiter des Internationalen Rot Kreuzes - RAOUL WALLENBERG - aufmerksam zu machen.

Bevor ich davon rede, möchte ich kurz bemerken, dass ich das Glück die ehrliche Freude und den Vorzug hatte - Eure Majestät im Rahmen Ihrer damaligen leitenden Stellung während der Olympiade in München - Anno 1972 - kurz kennenzulernen und zu sprechen. Dienstlich quasi. Worauf ich mich nie in obiger Angelegenheit berufen will - sondern nur stolz sein möchte...

Nun zur Sache:

Mein Kamerad im Kampfe für Freiheit und Recht und Menschlichkeit, der Schwed. Diplomat RAOUL WALLENBERG - der in den Kriegsjahren bis 1944 unzählige Frauen, Kinder und Männer vor den Nordhäscher der Gestapo rettete, nach Einmarsch der Sowjets Jänner 1945 viele Deutsche und andere Menschen vor den Fängen der Stalinistischen GPU/MGB/MWD in Budapest und Ungarn zu retten bemüht war unter Einsatz seines eigenen Lebens - AUS MENSCHLICHKEIT UND GERECHTIGKEITSSINN IM SINNE ALTER SCHWEDISCHER TRADITIONEN DES HUMAN

226/301

7

P 2 EU I

verschleppt, geschlagen, seelisch und körperlich gequält-und in die UdSSR verschleppt. Dort ist er seither verschollen. Die Stalinisten gaben an, dass sie mit dem Verschwinden des schwedisch-königl. Diplomaten Raoul Wallenberg nichts zu tun hätten-und nichts von ihm wüssten. Erst ca zehn Jahre später bequeme sich die sowjetische Regierung "einzugestehen" dass Raoul Wallenberg 1947 im Lubjanka-Gefängnis in Moskau an Herzversagen gestorben sei."...

Da nicht nur ich-sondern auch andere Zeugen unter Eid aussagen können, dass Raoul Wallenberg zumindest am Vormittag des 5.12.1952 im Kellertrakt des Polit.-Isolators für Ausländer-dem Gefängnis in WERCHNEURALSJK (Südural, bei Magnitogorsk) in Einzelhaft "lebte"-ist klar, dass die Sowjetregierung traurigerweise das Stalinsche Verbrechen an Wallenberg aus wie immer gearteten Gründen nicht offen darlegte, und ein UNWAHRES TODESDATUM Wallenbergs ANGAB. Denn Wallenberg lebte zumindest noch 1952-war also 1947 NICHT IM LUBJANKAGEFÄNGNIS IN MOSKAU GESTORBEN. Ich selbst sprach Wallenberg vormittags am 5.12.1952-als man mich für 1-2 Stunden unerwartet in den Kellertrakt des oberwähnten Gefängnisses sperrte-um mich dann mit einem sechköpfigen Sonderkommando zu Neuvernehmungen nach Moskau zu transportieren. Ich führe folgende Zeugen an, die Wallenbergs Anwesenheit dort kannten: der finnische Artilleriehauptmann Harold Bjeld, der finnische Beamte Nikolai Saikonen, der österr. Ingenieur Werner Gold, und andere..

Ob Raoul Wallenberg noch lebt-ist unwahrscheinlich-trotzdem es nicht unmöglich ist-dass der schwed. Diplomat und Menschenfreund und Humanist ohneweiters geistig gestört in irgendeiner "Klinik" oder einem polit. Schweigekerkler lebendig begraben sein kann-in Russland ist alles möglich! Doch ist es notwendig, von diesem oberwähnten Gefängnis aus-ab 5.12.1952 die Spur des verschwundenen Raoul Wallenberg neu zu folgen-UM WAHRHEIT UND GEWISSEHEIT ÜBER DAS SCHICKSAL MEINES SCHWEDISCHEN KAMERADEN RAOUL WALLENBERG ZU ERHEBEN. Das bin ich seinen Eltern -seiner 85jährigen Mutter

FRAU MAJ von DARDEL

Und seinem 89jährigen Vater (Stiefvater seit Kindheit Wallenbergs)

Generaldirektor in Ruhe FREDERIK von DARDEL schuldig. (Auravögen 25, 18262 DJURSHOLM/Sverige) und das bin ich Wallenberg und der Menschlichkeit schuldig. Und meiner Mutter, die 82jährig am 20.8.1977 in Cannes leider verstarb, und die mir vor dem Tode das Versprechen abgab Frau von Dardel zu helfen, dass das Schicksal ihres Sohnes Raoul Wallenberg geklärt wird. (Meine Mutter: Madame la Princesse Dr. Nadine Avalov de Bermor 15, Av. de Maréchal Juin, F-06400 CANNES/France, gestorben am 20.8.1977 dort.

Frau von Dardel u. Herr von Dardel sind alte Leute-und haben es verdient, dass Schweden, Europa, die Freie Welt- NOCHMAL ALLES TUT, UM DAS LOS DES TAPFEREN SCHWEDISCHEN HELDEN DER MENSCHLICHKEIT RAOUL WALLENBERG AUFZUKLÄREN. MEINE VIELEN FREUNDE UND ICH BITTEN SIE, MAJESTÄT-UM HILFE IN DIESE ANGELEGENHEIT! Gott mit Ihnen, Majestät! Gott mit Ihrem Gatten dem König der SCHWEDEN! Gott mit Ihren Kindern! Gott mit dem Königshaus und dem Volk der SCHWEDEN! Gott mit allen Menschen guten willens dieser Welt!

Ihr B. von Dardel (Prof. Dr. Rud. Hedrich-Winter von Schwab)

AUTOREN

Nav. Captain RET / RES
Rud. HÉDRICH - WINTER von SCHWAB
Assoc. Prof. Ph. Dr.
Priv.-Dozent
(Milit. Politology)

Verband der Reservisten der Deutschen Bundeswehr

- Generalsekretariat - 53 BONN

Mitgliedsausweis

Nr. 6510886

Privat: (Landhaus)

D-8399 Luftkurort GRIESBACH

Rottal in Bayern

Kreisgruppe: München

Commander (RET) Dr. Dr. h. c.

Rud. Hedrich-Winter v. Schwab

(Priv.-Dozent, Journalist)

D-8399-München Tel. 4074 700-004

Rudolf Prof. Dr. Dr. h. c. Hedrich-Winter v. Schwab

Vor- und Zuname

geboren am

8399 Griesbach/Rottal

05.12.1919

Wohnort

Kolpingweg 8

Strasse

Name des Passinhabers / Name of bearer / Nom du titulaire

DR. DR. HEDRICH - WINTER

VON SCHWAB

Vornamen / Christian names / Prénoms

RUDOLF

Geburtsdatum / Date of birth / Date de naissance

05. DEZEMBER 1919

Geburtsort / Place of birth / Lieu de naissance

ESCHBOLYA

Wohnort / Residence / Domicile

GRIESBACH I. ROTTAL

Besondere Kennzeichen / Distinguishing marks / Signes particuliers

KRIEGSGEBÄRDEN AM KOPF, ARME, BEINE

LINKES BEIN STEIF

Dieser Paß wird ungültig am / This passport expires on / Ce passeport expire le

02. AUGUST 1982

wenn er nicht verlängert wird / unless extended / sauf prorogation de validité

Verlängert bis / Extended until / Prorogé jusqu'au

Behörde / Authority / Autorité

Unterschrift / Signature / Signature

Verlängert bis / Extended until / Prorogé jusqu'au

Behörde / Authority / Autorité

Unterschrift / Signature / Signature

Nr. E 2021723

Farbe der Augen
Colour of eyes
Couleur des yeux

BLAU-GRAU

Größe / Height / Taille

172

cm

Unterschrift des Passinhabers / Signature of bearer / Signature du titulaire

Länder, für die dieser Paß gilt / Countries for which this passport is valid
Pays pour lesquels ce passeport est valable

Für alle Länder / For all countries / Pour tous pays

Paßausstellende Behörde / Issuing authority / Autorité ayant délivré le passeport

11/7/77

Stadt Griesbach I. Rottal

Ausgestellt (Ort) / Issued at / Délivré à

Griesbach I. Rottal

Datum / Date / Date

02. Aug. 1977

Im Auftrag

Unterschrift / Signature / Signature

Nr. E 2021723

Sigl

UTRIKESDEPARTEMENTET.

Ärende:

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Kabs
Bitr kabs
Polch
Pol 1

ag
P

W-lon

D

2

En I

SVENSK WASHINGTON

1978-04-28

Pat

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN OCH HIRDMAN, POL I ANG. WALLENBERG-
AFFAEREN.

✓
P R I M O. I ANLEDNING AV VAART BREV TILL RABBOT, HAR DENNE
I DAG SVARAT ENLIGT SECUNDO.

S E C U N D O. THANK YOU FOR YOUR LETTER OF APRIL 17. I SHOULD
BE GLAD IF I COULD PROVIDE YOU WITH ANY ASSISTANCE REGARDING THE
CASE OF MR. WALLENBERG:, WHILE I REMEMBER HEARING IN MOSCOW ABOUT
A CASE SOMEWHAT LIKE WHAT YOU ARE DESCRIBING, I AM NOT TOTALLY
SURE THAT MR. WALLENBERG WAS THE PERSON IN QUESTION. PERHAPS
DISCUSSION WITH ONE OF YOUR REPRESENTATIVES MIGHT CLARIFY THIS
IN MY MIND. IT IS POSSIBLE, MOREOVER, THAT SOME OF MY POLITICAL
WORK WITH CENTRAL COMMITTEE AND POLITBURO MEMBERS REGARDING SOVIET
POLITICAL DECISION-MAKING AND MILITARY POLICY TOWARDS SCANDINAVIA
MIGHT PROVE TO BE OF INTEREST TO YOU IN ONE FORM OR ANOTHER.

I HOPE THAT I MAY BE ABLE TO ASSIST YOU IN SOME WAY.

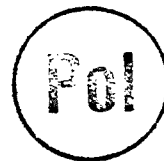
T E R T I O. SKALL VI, SOM VI HAER HADE TAENKT, BE NAUCKHOFF
PERSONLIGEN TA KONTAKT MED RABBOT, TROTS ATT HANS SVAR AER SAA
PASS VAGT? KAN VI VIDARE FOERUTSAETTA ATT VI NU KAN LAEMNA
SISTA MENINGEN. IT IS POSSIBLE DAERHAEN? DETTA VORE I
OCH FOER SIG HOEGST INTRESSANT, MEN KANSKE INTE RIKTIGT, ATT
KONTAKTA R. I DET EXPLICITA SYFTET ATT HOERA LITET OM HUR MAN
I DE KRETSAR DAER HAN VISTADES SAAG PAA SKANDINAVIEN. DETTA BORDE

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:					
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1212 403 1369 497"></td> <td data-bbox="1372 403 1525 497"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1212 501 1305 633"></td> <td data-bbox="1308 501 1525 633"></td> </tr> </table>				

MAN KANSKE TA UPP I ANNAT SAMMANHANG, INTE I SAMBAND MED EN INTERVJU OM WALLENBERGAFFAEREN? I SAA FALL FAAR VAEL KOMTAKTEN MED RABBOT LAEGGAS UPP PAA ANNAT SAETT, D.V.S. NAAGRA HAERIFRAAN RESER TILL NEW YORK DAER R. BOR.

BORGLUND

Handläggare: B Borglund

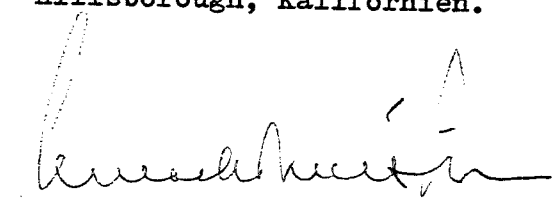

Utrikesdepartementet

FÖRTROLIG

Wallenberg-ärendet, skriftväxling med Senatorn
Claiborne Pell och Mrs. A. Lantos
✓ (2 bil.) ✓

Under återopande av meddelanden i särskild form får jag
närslutet i fotokopia insända texterna till dels ett brev
1978-04-18 från mig till Senatorn Claiborne Pell, U.S.Senate,
dels en skrivelse 1978-04-19 från mig till Mr. Anette Lantos,
Hillsborough, Kalifornien.

W Wachtmeister

Washington, D.C. April 12, 1978

Wachtmeister, MC

Dear Claiborne (för hand)

With reference to Mrs. Lantos' letter to you I would suggest that you answer along the following lines.

"Through my friendship with Ambassador Wachtmeister, I am rather familiar with the Wallenberg issue.

Early 1945 Wallenberg was taken into custody by the Soviet military forces in Budapest. The Soviet government long denied any knowledge about Wallenberg's whereabouts. The Swedish government undertook an extremely thorough investigation involving questioning hundreds of home-coming prisoners of war and other people claiming to have met or heard about Raoul Wallenberg. As a result of these investigations the Swedish government could present the Soviets with overwhelming evidence that Wallenberg had in fact been held in different, specified Soviet prisons. Finally, in 1957, the Soviet government officially informed

The Honorable
Claiborne Pell
United States Senate
Washington, D.C.

→
22 P.
2.

Sweden that Wallenberg had been taken prisoner by Soviet military forces in Budapest and brought to the USSR. The Soviet government further said that their investigations had lead to the conclusion that Wallenberg had died in Ljubanka prison in Moscow in July 1947.

The Swedish government has never accepted this notification as a final conclusion of the case.

On the diplomatic level the Wallenberg case is a bilateral matter between Sweden and the Soviet Union. I am not convinced that an intervention of a third party would be helpful in a matter of this nature. This does not, however, exclude that a third government can - as seems to have been the case in the past - be helpful in identifying witnesses and in similar basically technical procedures."

W. Wachtmeister

Borglund/kh.

Bilaga t. skr Nr 178 1978-04-20

Arkivexemplar

Amb. Washington

Washington, D. C., April 19, 1978 *P2Eu*

Dnr	Avd	Grupp	Mål
	P	2	Eu

Mrs. Anette Lantos
1230 Southdown Road
Hillsborough, Calif. 94010

Fallet Raoul Wallenberg

Dear Mrs. Lantos:

I have received your thoughtful letter of March 29 which I have read with attention.

The tragic case of Raoul Wallenberg has for more than three decades been a continuous concern for the Swedish Government. Two official White Books dealing at length with the case have been issued by the Government, the first one published in 1957, the second one in 1965. In addition, the efforts of the Government to clarify this case have been expounded in a series of press releases, statements in the Riksdag (Parliament), etc.

In 1957 the Soviet Government officially notified the Swedish Government that "the conclusion has to be drawn that Wallenberg died in July 1947". To support this handwritten report dated July 17, 1947, from the prison doctor at the Ljubljanskaja prison, was quoted, according to which "the prisoner Wallenberg suddenly died tonight in his cell, probably due to an acute myocardial infarct".

However, the Swedish Government did not consider the matter closed. As late as February 27, 1978, the Swedish Minister for Foreign Affairs, Mrs. Karin Söder, reaffirmed in the Riksdag that the Government would have any new information about Raoul Wallenberg investigated with the utmost care.

Raoul Wallenberg was a Swedish official and a Swedish citizen. In its long history, the Wallenberg case has been a bilateral issue between Sweden and the Soviet Union. In its dealings with the various aspects of this case, the Swedish Government has met with sympathy and interest also from other countries. Thus, ever since the disappearance of Raoul Wallenberg we have enjoyed and appreciated the cooperation and understanding of the U.S. State Department.

With best regards,

Sincerely,

W Wachtmeister

Avsändningsort

Pol 1, depr Lundvik, gh

Ärende

Wallenberg

Datum

1978-05-02

Avd

Grupp

Mål

D

2

En I

Adress

Svensk WASHINGTON

Text

re Wallenberg. Borglund från Lundvik.

Vi finner Rabbots svar intressant och väl värt att undersöka närmare, även med avseende på erbjudandet att något belysa det sovjetiska beslutsfattandet, ett ämne som i första hand någon av ambassadens politiska handläggare bör tala med honom om. Eftersom Wallenberg-fallet redan varit aktuellt för ambassaden en tid förefaller det oss enklast och för Rabbot mindre dramatiskt att båda frågorna berörs i ett sammanhang med en företrädare för ambassaden, förslagsvis Mats Bergquist.

Cabinet

Avsändningsort

Pol 1, dr Lundvik, es

Ärende

Datum

1978-05-08

Avd

P

Grupp

L

Mål

Eu I

Svensk Washington

Text

Från Pol I re Wallenberg

Har ni via Saidenberg eller Dornau lyckats få tag i satellit-kartan?

Cabinet+

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till: Kabs Bitz kabs Polch Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) aa p		
	P	L	Eu

SVENSK WASHINGTON 1978-05-09

CABINET STOCKHOLM

FÖR POL 1 ANG WALLENBERGAFFÄREN.

VI FRÅGADE I OM VI EFTER STATE DEPARTMENTS OFFICIELLA SVAR SKULLE SÖKA ANSKAFFA KARTAN. DÅ INTET SVAR ERHÖLLS PÅ DENNA FRÅGA, LÄT VI SAKEN BERO T V. VID KONTAKT IDAG MED DORNANS KONTOR VISAR DET SIG EMELLERTID ATT DEN MISS LOVE, SOM HANDLAGT SAKEN DÄR SLUTAT HOS DORNAN. HENNES EFTERTRÄDARE HÄNVISADE TILL SAIDENBERG, SOM VID TELEFONKONTAKT ERBJÖD OSS FOTOSTATERA KARTAN. SÅDAN FOTOKOPIERING KRÄVER SÄRSKILD APPARAT, OCH SÅDANA FINNS GIVETVIS I LOS ANGELES. VI TÄNKER DÄRFÖR BE DAHLSTRÖM SOM TYDLIGEN TRÄFFADE SAIDENBERG, VÄR DENNE PÅ TÄNDAG ÅTERKOMMER FRÅN SEMESTER, ATT TA KONTAKT MED SAIDENBERG FÖR ATT ORDNA KOPIERINGEN. SAIDENBERG HÄVDADE EMELLERTID ATT CIA PÅ DEN FRISLÄPPTA KARTAN - ETT LIKNANDE FÖRSTÄENDE GÖRS JU I SPOTLIGHTARTIKELN - TAGIT BORT DE KÄNSLIGA DELARNA SÅ ATT BULAGEN INTE GYNS. CIA HAR ENLIGT HONON FLERA OCH MERA DETALJERADE KARTOR AV ÖN. HAN FRÅGADE VAD VI FÅTT AV DETTA MATERIAL, VILKET VI SADE OSS INTE VETA.

WACHTMEISTER

1978-05-09

Der	Avd	Grupp	Måtp 2
36	P	2	Eu 1

Ambassadören Giron

HAMBURG

FÖRTROLIGT

Samtal med Georg Stein
(1 bil)

Broder,

./.

Tackdför Din intressanta uppteckning från samtalet med Georg Stein. Som komplettering av Dina egna intryck näns lutes för Din förtroliga kännedom en bedömning av Stein som vi inhämtat via Olle Dahlén.

Vad beträffar Steins plan för att pressa fram ett besked från ryssarna pekar Din fråga till honom om varför ryssarna inte redan återkrävt arkivet på ett grundläggande fel i tankegången: det måste ju stå klart för vederbörande i Moskva att materialet redan kopierats och utnyttjats av sovjetforskningen i väst. Måhända har detta varit obehagligt för dagens makthavare, men detta obehag tillhör i så fall det förflutna. Att de idag skulle vara beredda att betala ett politiskt pris för att återfå gamla arkivalia förefaller mycket osannolikt.

De från vår synpunkt värdefullaste delarna av Steins vittnesmål är vad han skrev till Wiesenthal. Svårigheten att få utsagorna om Wallenberg bekräftade på annat håll är uppenbara, och jag delar Din bedömning att Stein inte tycks ha mer att ge.

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir☐ utl kurir☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändt datum

Sign

Ambassadör O Dahlén

PROMEMORIA

1978-04-20

1978-04-20

ex t

depr Lundvik, Pol 1

exp 78-04-20/MT

STRÄNGT FÖRTROLIG

Fallet Raoul Wallenberg

En kontaktman till mig har fått fram en del uppgifter om Georg Stein. Min källa har fått dem via en kollega som han beskriver som en högt placerad person med mycket gott omdöme. Källan har direkt förhört sig med en av sina vänner på platsen, som han i sin tur bedömer som helt tillförlitlig. Själv bedömer jag min kontaktman som en mycket tillförlitlig person. Hans omdöme om sin källa accepterar jag utan vidare.

Stein är född i Ostpreussen. Han var krigsfånge efter andra världskriget. Stein släpptes och gifte sig till ett lantbruk i en liten by. Ekonomiskt är lantbrukets situation inte särskilt bra.

Stein har uppenbarligen en del att göra i Sovjet. Han finner stort intresse för kyrkliga frågor.

I en granngård har en son i familjen rapporterats som försvunnen efter kriget. Sonens fästas bor fortfarande på gården. Stein har meddelat familjen, att han fått fram uppgifter att sonen lever i Sovjet och har ingått äktenskap. Han tillfrågades av familjen om ytterligare information. Stein förklarade, att om han skulle få fram den, behövde han pengar. Min sagesmans källa ansåg det vara av betydelse att bedöma denna begäran i samband med förhållandet att gården har dåliga affärer.

Källan säger att man ställt sig frågan om Stein är en helt tillförlitlig person. Svaret blir: inte helt och hållet. Där gör han dock tillägget att med tanke på Steins kunskaper och resor i Sovjet så är det sannolikt att det ofta finns ett visst underlag för vad han berättar.

Olle Dahlén

1978-05-10

PR eu I

Pol

utrikes,
KABs.
Polchef
f. h. del

AC
fn

STRÄNGT FÖRTROLIG

Raoul Wallenberg, aktuell sammanställning

1. De uppgifter, som på senare år cirkulerat i världspressen om att Wallenberg skulle ha varit vid liv på 1960-talet och eventuellt även på 1970-talet, härrör till allra största delen från den i Israel bosatte, f.d. sovjetiske medborgaren Jefim Moshinski. Moshinski hördes hösten 1973 genom rikspolisstyrelsens försorg och gjorde därvid inte intryck av att vara en helt tillförlitlig person. Den efterföljande utredningen gav ingen bekräftelse av Moshinskis påstående att Wallenberg år 1962 skulle ha befunnit sig i ett läger på Wrangelön.

I september 1977 återkom Moshinski med nya uppgifter i en intervju i Kvällsposten. Han sade sig av forna KGBkollegor ha fått veta att Wallenberg så sent som 1976 skulle befinna sig på ett mentalsjukhus i Irkutsk. Detta påstående återgavs av Simon Wiesenthal vid den s.k. Sacharov-hearingen i Milano i november 1977 och fick härigenom vidsträckt spridning i internationell press.

Ambassaden i Tel Aviv instruerades kontakta Moshinski, och samtal med denne kom till stånd i slutet av januari 1978. Moshinski kunde vid detta tillfälle inte visa upp de brev om Wallenberg han sade sig fått från sina kontaktmän i Irkutsk. Några dagar senare uppsökte han ambassaden och visade där upp ett antal handlingar, bl. a ifrågavarande brev. Breven sägs vara skrivna av två olika personer men är skrivna med samma ryska handstil, vilken liknar ett av Moshinski vid annat tillfälle lämnat skriftprov på tyska. Skriften är svårtydbar och innehållet oklart och förvirrat (se bilaga). Ingenting anger att täckordet "Bröd och vatten" verkligen skulle åsyfta Wallenberg.

Ua
Lpa

2. I januari 1974 riktades via ambassaden i Washington en framställning till State Department om information om Wrangelön samt en bedömning av Moshinskis trovärdighet. Framställningen fick ett intetsägande svar, enligt vilket "no hard evidence" fanns beträffande förekomsten av fångläger på Wrangelön.

I februari 1978 förnyades denna framställning med särskild fråga om satellitbilder bekräftade uppgifterna om fångläger på Wrangelön. Återigen blev svaret intetsägande.

Washingtons obenägenhet att medverka i utredningsarbetet återspeglas även hos amerikanska ambassaden i Tel Aviv, som ej velat säga något om sina kontakter med Moshinski. Också på israelisk sida har man varit ovillig att uttala sig om Moshinski.

3. Uppgifterna om fångläger på Wrangelön har bekräftats av en i Paris bosatt f.d. sovjetisk medborgare, som hörts av ambassaden i Paris. Vederbörande besökte ön under sin militärtjänst och kunde med egna ögon konstatera existensen av ett fångläger.

4. Wrangelön har på sistone aktualiserats i USA i annat sammanhang. En kongressman (Rep. Robert K. Dornan) hävdar att ön rätteligen är amerikansk och har olagligt ockuperats av ryssarna. I samband härmed har uppgifterna om fångläger på ön fått förnyad publicitet. De uppges finna bekräftelse i satellitbilder. Ambassaden i Washington har instruerats söka erhålla dessa bilder.

5. Simon Wiesenthal har i samtal med undertecknad redovisat sin syn på fallet Wallenberg som han nedlägger stora ansträngningar på att lösa. Enligt Wiesenthal var Menachem Melzers vittnesmål år 1974 om att Melzer 1948 i Vorkuta-området träffat en fånge, som kunde antas vara Wallenberg, den senaste tillförlitliga uppgiften om Wallenberg. Vittnesuppgifter om att Wallenberg vid senare tidpunkter skulle ha varit i livet kunde enligt Wiesenthal inte anses till-

fredsställande styrkta. Moshinskis utsagor om Wallenberg ville Wiesenthal efter kontakt med israeliska polisen helt avfärda. På israelisk sida hade man sagt sig sakna all tilltro till Moshinskis historier.

Wiesenthal gav uppgift om två nya vittnen som eventuellt kunde ha upplysningar av intresse att ge. I det ena fallet rörde det sig om den nuvarande österrikiske militärattachén i Paris, som åren 1945-1955 suttit fängslad i Sovjetunionen. Denne, som hörts av ambassaden i Paris, menar sig ha träffat Wallenberg 1945 men har mycket oklara minnesbilder från denna tid.

6. Av större intresse är det andra vittnet, den utanför Hamburg bosatte Georg Stein, som hörts av generalkonsulatet i Hamburg. Stein kontaktades under ett besök i Samarkand 1972 av en tyskspråkig judinna, som berättade att hennes onkel på slutet av 1940-talet haft en ung svensk vid namn Raoul som medfånge i ett fängelse i Moskva och senast sett honom 1953 i mellersta Sibirien. Stein talade härom med sina kyrkliga kontakter i Sovjetunionen och fick av den i ortodoxa patriarkatets utrikes avdelning verksamme Paul Kutepov höra att även denne som fånge vid flera tillfällen träffat Wallenberg åren 1953-56. Såvitt Kutepov visste levde Wallenberg fortfarande och hade gjort flera misslyckade försök att via ortodoxa präster kontakta Sverige.

Kutepov satt vid slutet av 1940-talet i Ljubjanka-fängelset och hans namn har med anledning härav tidigare figurerat i Wallenberg-utredningen. Han är känd i internationella ekumeniska kretsar och tolkar ofta vid utländska kyrkliga besök i Moskva. Han förklarade emellertid för Stein att han inte var beredd att riskera något i samband med Wallenberg och rådde Stein att glömma saken om denne satte värde på sina kontakter i Sovjetunionen.

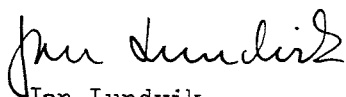
7. Via ambassaden i Washington har kontakt tagits med den avhoppade sovjetiska tjänstemannen Boris Rabbot, som på fråga om Wallenberg svarat att han hört talas om ett fall av denna typ. Ambassaden återkommer efter samtal med Rabbot.

8. En i Californien bosatt dam av ungersk härstamning, Mrs Annette Lantos, har sedan någon tid visat Wallenberg stort och energiskt intresse. Hon har goda politiska kontakter i Washington och synes f.n. försöka utnyttja dessa för "a reopening" av fallet Wallenberg. Den kände kolumnisten Jack Anderson har låtit förstå att även han kommer att ta upp fallet.

9. Sammanfattningsvis kan sägas att Moshinskis uppgifter om ett fångläger på Wrangelön i viss mån synes ha bekräftats. Det är möjligt att Moshinski själv vistats på ön, ehuru snarare som fångvaktare än som fånge. Hans påstående att Wallenberg skulle ha funnits i lägret kan inte verifieras och bygger inte ens enligt hans egen utsago på självsyn. De s.k. breven från Irkutsk förefaller vara falskari.

Steins uppgifter är nya och anvisar ett nytt vittne, Paul Kutepov, som säger sig ha träffat Wallenberg fler gånger på 1950-talet och dessutom anser att Wallenberg fortfarande kan vara i livet. Svårigheterna att höra Kutepov i Moskva är uppenbara, liksom även de risker Kutepov skulle utsätta sig för om han bekräftade de uppgifter han givit Stein.

Även Rabbots uppgifter kan innebära att ett nytt spår öppnas, men detta är ännu för tidigt att bedöma.

Jan Lundvik

1978-05-05

P 2

aa f

Ambassadör Knut Thyberg

Utrikesdepartementet

88

STRÄNGT FÖRTROLIG

Broder,

Re Raoul Wallenberg-ärendet
Hbr Lundvik-Anger 1976-12-22

1.

Mr. "Budapest" som på en längre tid inte hört av sig ringde häromdagen och berättade att han nu hade ett annat spår som gick ut på att Raoul Wallenberg skulle ha dödats strax efter det ryssarna tog honom om hand i Budapest i januari 1945. Jag sade honom då att vi haft bevis för att Wallenberg förts till fångenskap i Ryssland och att man från sovjetisk sida sedermera erkänt detta men förklarat att han avlidit i fängelse 1947. På detta svarade "Budapest" att allt detta var fel och att man synbarligen misstagit sig på person. Han kände till vittnen som kunde intyga att Wallenberg skjutits i Budapest.

Dessa uppgifter som "Budapest" nu kommer med styrker ju inte precis hans redan tvivelaktiga trovärdighet. Man frågar sig vad som ligger bakom hans agerande. Jag kan trots allt inte värja mig för tanken att han kan vara en sovjetisk agent som vill känna sig för eller som på uppdrag söker få fram en ny version av vad som hänt Wallenberg i syfte att sätta stopp för vidare agerande i saken.

R in Litvin

Per Anger

Per Anger

AH

KUNGL.
SVENSKA AMBASSADEN
TEL AVIV

1978-05-08

R 18

Departementsrådet
Jan Lundvik
UTRIKESDEPARTEMENTET

122

Raoul Wallenberg

Broder,

Vill inte underlåta att insända kopia av ett brev, som jag just mottagit från Avraham Shifrin.

Som Du ser har hans forskningsinstitut låtit publicera artiklar om Wallenberg i ett antal ryskspråkiga tidningar här och i USA, med en uppmaning till läsarna att höra av sig om de har några uppgifter om svensken.

Håkan Wilkens

Många hälsningar,
D. W.

P 2 Bu I

RESEARCH CENTRE

RESEARCH CENTRE FOR PRISONS, PSYCHPRISONS AND FORCED-LABOR CONCENTRATION CAMPS OF THE USSR

TEL-AVIV, P. O. Box 14094

BANK DISCOUNT No.

Tel. 063-99015

261077

MEMBERS :

- A. Shifrin
Executive
Director
- B. Podolski
- D. Bitzel
- J. Boguslavsky
- C. Perach
- L. Tarassuk
- R. Palatnik
- L. Zabelizensky
- V. Markman
- Y. Shneider
- S. Kudirka

Dear Mr. Wilkens!

I send to you new copy from
newspaper "Nasha Strana" (in Russian) in
published there article about
Mr. K. Wallenberg and we asked
readers of newspaper to write
to us if they knew something
about Mr. K. Wallenberg. Also

we published such letters in
newspapers "Vedelia" and "Krug" in Israel
and in "Novoe Russkoe Slovo" in USA
Maybe it will give some results.

Creetings to your wife from
me & my wife.

Sincerely yours

A. Shifrin

P.S. Thank you. I got your letter
with clipping.

6 IV 78

„Nasha Strana“
IsraelСОБРАНЫ СВЕДЕНИЯ О СУДЬБЕ
РАУЛЯ ВАЛЕНБЕРГА

В апреле 1963 г. будучи политзаключенным в лагере № 07 (Мордовия, Дубровлаг, СССР), я лично говорил с 5—6 уголовниками, прибывшими в наш лагерь.

Они рассказали, что в течение предыдущих 3—4 лет находились в хозяйственной обслуге (заготовка пищи и подроз ее) в лагере на о. Врангеля в Заполярье.

Удивившись (и не поверив), что существует доселе нам не известный лагерь на о. Врангеля, я расспросил этих людей, и они меня уверяли, что на о. Врангеля есть комплекс из трех лагерей, где содержатся только иностранцы, и что там сидят «одни только генералы». По их словам, там было несколько тысяч человек: в жилой зоне лагеря, в рабочей зоне и в большой больничной зоне. Им не разрешали контакты с заключенными лагеря, но все же при завозе продуктов (рыба, тюлени, моржи), они немного с ними общались и поэтому твердо уверяли: в лагере сидят только иностранцы.

За 10 лет в лагерях СССР и потом за 4 года ссылки, я ни разу больше ни от кого не слышал о лагерях на о. Врангеля.

Из этого следует, что их засекретили, т. е. обычно сведения о всех лагерях распространяются среди заключенных. Вывоз оттуда заключенных — уголовников объяснить можно тем, что власти не хотели неизбежных контактов советских граждан с иностранцами и может быть, готовили реорганизацию этих лагерей и вывоз иностранцев в другие секретные лагеря.

В 1972 г. я познакомился в Израиле с г-ном Ефимом Мошинским, который рассказал мне, что он был в лагере на о. Врангеля до 1962 г. Его показания в общих чертах и деталях совпали с кратким описанием, данным мне в 1963 г. уголовниками.

Наш Центр располагает подробными показаниями г. Е. Мошинского, заверен-

крытый барак и получая от него ответы. Кроме того, г-н Е. Мошинский рассказал, что видел и лично разговаривал в этом лагере с г. Р. Трушновичем, похищенным властями СССР из Берлина в 1953 г. руководителем антикоммунистической русской организации Народного Трудового Союза (НТС).

Стремясь проверить правдивость показаний г. Е. Мошинского, я попросил у сына г. Р. Трушновича, Ярослава, проживающего во Франкфурте-на-Майне фотографии его отца. И после этого предъявил Е. Мошинскому пачку различных фотографий, среди которых были фотографии Р. Трушновича в профиль и в фас. Г-н Е. Мошинский опознал Р. Трушновича, что и было зафотокопировано.

Г-н Е. Мошинский передал мне также список фамилий, имен и воинских званий ряда заключенных-иностранцев, сидевших в 1962 г. в лагере на о. Врангеля: большинство из них были немцами и итальянцами.

Будучи в 1972 г. в Риме, в одном из интервью прессе я рассказал о лагере для иностранцев на о. Врангеля (все сообщения я вынужден был делать от своего имени, т. е. семья Мошинского еще была в СССР и он боялся публиковать свое имя).

Этим сообщением крайне заинтересовался руководитель одного из газетных агентств Италии г-н Джузеппе Делангоро и попросил у меня список иностранцев, сделанный г. Мошинским. Этот список я передал г-ну Делангоро.

Несколько месяцев спустя в том же году Д. Делангоро позвонил мне в Израиль из Рима и попросил встретиться с ним. По приезде г-на Д. Делангоро в Израиль я устроил его встречу с Е. Мошинским. Во время этой встречи Д. Делангоро рассказал нам, что он передал список итальянцев, заключенных на о. Врангеля для проверки в Комитет родственников людей, пропавших без вести во время II-й Мировой войны, и уже полу-

дился вместе с Раулем Валенбергом в лагере к Востоку от Иркутска, в Забайкалье, и что там есть большой секретный лагерь для иностранцев. Он писал также, что Р. Валенберг был туда перевезен с острова Врангеля.

В 1976 г. из Румынии пришли сведения о трех бывших румынских офицерах, приехавших в Румынию из Китая. Они (по словам моего корреспондента) отсидели по 25 лет в лагерях СССР и освободились в 1970 г. из специального лагеря для иностранцев в Забайкалье, за Иркутском. Власти СССР им сказали, что Румыния уже вошла в состав СССР и их туда не пустят. После этого они подготовили и совершили побег в Китай, где им рассказали, что Румыния существует как самостоятельная страна и дали им возможность туда уехать.

Я предпринимаю попытки установить контакт с этими румынами, чтобы выяснить, был ли еще в 1970 г. Р. Валенберг в этом лагере, т. е. данные болгарского профессора Константинова (из Швеции) и этих румынских офицеров о лагере явно совпадают.

В 1977 г. ко мне приехал в Израиль г-н М. Зайденберг из США и рассказал, что он, узнав из моего выступления в сенате США в 1973 г. об острове Врангеля и лагерях для иностранцев, начал поиски и впоследствии нашел на Аляске одного человека, имевшего официальные документы о том, что он частный владелец территории на о. Врангеля и что о. Врангель был открыт еще в XVIII веке американцами и принадлежит американскому штату Аляска. Г-н Зайденберг выяснил также, что власти СССР оккупировали этот остров уже после революции в 1926 г.

Получив от этого человека все эти данные, г-н Зайденберг официально купил у него землю на о. Врангеля.

Через официальные органы власти в США г. Зайденберг достал карту о. Врангеля, сделанную по фотоснимкам со спутника. Эту карту я показал г-ну Е. Мо-

мля, сейчас принадлежит американскому подданному г-ну М. Зайденбергу.

В настоящий период г-н М. Зайденберг готовит судебный иск против бывшей администрации США, уступившей права на остров Врангеля, хотя там расположены частные владения граждан США (по законам США такая сделка может быть совершена лишь с ведома штата Аляска и федеральные власти неправомерно были ее совершать).

Наш Центр продолжает работу по сбору фактов касающихся судьбы бывшего шведского дипломата г-на Рауля Валенберга — одной из многих жертв произвола советских властей.

Характерно то, что в 1945 г. власти СССР вообще отрицали факт похищения Р. Валенберга. Потом бывший глава СССР Хрущев признал этот факт и сообщил, что г. Р. Валенберг скончался в тюрьме в 1950 г.

После этого в Швеции были опубликованы в прессе сведения о том, что советский психиатр на научном конгрессе рассказал своему шведскому коллеге, что Р. Валенберг был у него в психбольнице (как заключенный) уже после указанной Хрущевым даты его минимой смерти.

Сообщалось также, что этот советский профессор умер в СССР «от инфаркта» после опубликования сообщений им сведений.

Таким образом цепочка сведений о том, что г. Р. Валенберг жив, идет все эти годы непрерывно.

И безусловно необходима открытая и активная политическая и дипломатическая интерпретация к советским властям с требованием о возвращении г-на Валенберга на родину.

В феврале 1978 г. в конгрессе США был поднят вопрос о незаконном захвате о. Врангеля советскими властями, о судьбе политзаключенных и в частности о судьбе Р. Валенберга.

Считаю необходимым активизировать сбор сведений о судьбе Р. Валенберга в СССР.

Публикуя данные сведения, я обращаюсь ко всем, кто знает что-либо о судьбе Р. Валенберга в СССР сообщить нашему Центру из-

не слышал о лагерях на о. Врангеля.

Из этого следует, что на засекретили, т. к. обычно сведения о всех лагерях распространяются среди заключенных. Вывоз оттуда заключенных - уголовников объяснить можно тем, что власти не хотели неизбежных контактов советских граждан с иностранцами и может быть, готовили реорганизацию этих лагерей и вывоз иностранцев в другие секретные лагеря.

В 1972 г. я познакомился в Израиле с г-ном Ефимом Мошинским, который рассказал мне, что он был в лагере на о. Врангеля до 1962 г. Его показания в общих чертах и деталях совпали с кратким описанием, данным мне в 1963 г. уголовниками.

Наш Центр располагает подробными показаниями г. Е. Мошинского, заверенными нотариусом посольства США в Израиле. Г-н Е. Мошинский утверждает, что ему точно известно о пребывании до 1962 г. в жилой зоне лагеря на о. Врангеля шведского дипломата г-на Р. Валенберга и что он переписывался с ним, передавая ему записки в за-

писке. В лагере для иностранцев на о. Врангеля (все сообщения я вынужден был делать от своего имени, т. к. семья Мошинского еще была в СССР и он боялся публиковать свое имя).

Этим сообщением крайне заинтересовался руководитель одного из газетных агентств Италии г-н Джузеппе Делангоро и попросил у меня список иностранцев, сделанный г-ном Мошинским. Этот список я передал г-ну Делангоро.

Несколько месяцев спустя в том же году Д. Делангоро позвонил мне в Израиль из Рима и попросил встретиться с ним. По приезде г-на Д. Делангоро в Израиль я устроил его встречу с Е. Мошинским. Во время этой встречи Д. Делангоро рассказал нам, что он передал список итальянцев, заключенных на о. Врангеля для проверки в Комитет родственников людей, пропавших без вести во время II-й Мировой войны, и уже получил от них ответ, что все эти имена числятся среди офицеров пропавших без вести.

В этом Комитете ему рассказали, что какой-то охотник на юге Италии за год до того (примерно в 1971 г.) подстрелил гуся, на лапке которого была резиновая трубка, запаянная с обеих сторон. При вскрытии этой трубки в ней была найдена записка, очень поврежденная водой (неизвестно сколько лет этот гусь возил записку с Севера в Италию и обратно). На записке можно было прочесть слово „SOS“ в самом начале и разобрать отдельные слова: «итальянские офицеры» и «остров за Полярным Кругом».

Эта записка, по словам г. Д. Делангоро, хранится в Комитете.

В 1973 г. в Израиль приехала группа работников телевидения из Швеции и взяла у меня телеинтервью о фактах, связанных с розысками Рауля Валенберга. Эта телепрограмма была показана в Швеции.

После этого на телестудии пришло письмо болгарского проф. Константинова бывшего заключенного в СССР, который (как мне сообщили телевидение Швеции и шведские газеты) написал, что в 1966 году нахо-

дился офицером в лагере на о. Врангеля.

В 1977 г. ко мне приехал в Израиль г-н М. Зайденберг из США и рассказал, что он, узнав из моего выступления в сенате США в 1973 г. об острове Врангеля и лагерях для иностранцев, начал поиски и впоследствии нашел на Аляске одного человека, имевшего официальные документы о том, что он частный владелец территории на о. Врангеля и что о. Врангеля был открыт еще в XVIII веке американцами и принадлежит американскому штату Аляска. Г-н Зайденберг выяснил также, что власти СССР оккупировали этот остров уже после революции в 1926 г.

Получив от этого человека все эти данные, г-н Зайденберг официально купил у него землю на о. Врангеля.

Через официальные органы власти в США г. Зайденберг достал карту о. Врангеля, сделанную по фотоснимкам со спутника. Эту карту я показал г-ну Е. Мошинскому и он без колебаний указал на бухту Роджерса, как на место где расположены лагерь на о. Врангеля. Именно эта зе-

Сообщалось также, что этот советский профессор умер в СССР «от инфаркта» после опубликования сообщений им сведений.

Таким образом цепочка сведений о том, что г. Р. Валенберг жив, идет все эти годы непрерывно.

И безусловно необходима открытая и активная политическая и дипломатическая интерpellация к советским властям с требованием о возвращении г-на Валенберга на родину.

В феврале 1978 г. в конгрессе США был поднят вопрос о незаконном захвате о. Врангеля советскими властями, о судьбе политзаключенных и в частности о судьбе Р. Валенберга.

Считаю необходимым активизировать сбор сведений о судьбе Р. Валенберга в СССР.

Публикуя данные сведения, я обращаюсь ко всем, кто знает что-либо о судьбе Р. Валенберга в СССР сообщить нашему Центру известные им сведения (п/я 32 Зехрон Яков — Израиль).

12.III.78

А. Шифрин

Комиссия Кнессета

предлагает меры против «неширы»

Как сообщает «Джерузалем пост», парламентская комиссия по вопросам алии и абсорбции выступила с рекомендацией, чтобы советским евреям, уезжающим из СССР с визами, которые выданы на основе присланных из Израиля вызовов, разрешалось из Вены ехать только в Израиль.

Комиссия пришла к выводу, что представительства ХИАС и «Джойнта» в Вене являются «факторами», которые непосредственно способствуют росту «неширы».

По мнению комиссии, следовало бы «по международным каналам» оказывать давление на Советский Союз с

тем, чтобы можно было организовать прямые рейсы самолетов из СССР в Израиль.

Поскольку 70 проц. советских евреев, обосновавшихся в США, не могут найти работу по своей специальности, следовало бы, по мнению комиссии, в Соединенных Штатах создать специальное бюро, которое занялось бы поощрением их алии в Израиль.

«Джерузалем пост» приводит слова «осведомленного» человека, заявившего, что он не представляет себе, как можно заставить советских евреев направиться из Вены в Израиль, если они этого не желают.

Союз писателей на идиш «БЕНТ-ЛЕВИК»

Тель-Авив,

ул. Дов Хоз, 30, тел. 231830
В понедельник, 10.4 и 20.30

состоится

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ВЕЧЕР

писателя

ШМУЭЛЯ ТОПА

в честь выхода в свет

его книги стихов

«Вашергайт»

Участвуют

Ицхак Айзенберг,

Файал Зигальбойм

и автор

Председатель

Мордехай Халамиз

Члены

на слова Шмуэля Топы

исполнит Ино Топер

У рояля композитор

Дан Блентенталь

Билеты продаются еже-

дневно с 9.00 до 13.00.

Тел. 231830 и в вечер вы-

ступления в кассе с 18.30

Членам кружка

«Друзья Бейт-Левик» —

скидка 50%

стр. 6

ЧЕТВЕРГ, 6 АПРЕЛЯ 1978 г.

gold band
milk margarine

1978-05-05

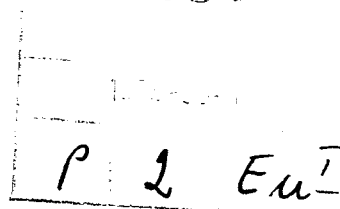
P 2

1978-05-12 Pol 1
depr Lundvik, gh
kopia t fr Maj von Dardel,
Djursholm

12/5 apr 1978

Departementsrådet Lundvik
Utrikesdepartementet

333

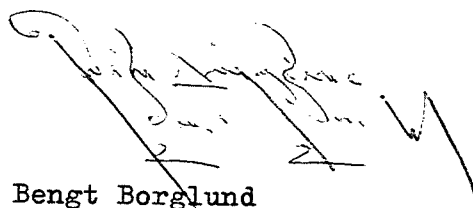

Raoul Wallenberg Humanitarian Award

Broder,

Vi har på ett diskret sätt sökt få klarhet i vad som ligger bakom den uppkomna tystnaden från arrangörernas sida vad gäller den tidigare aviserade Wallenberg-manifestationen som ju skulle äga rum torsdagen den 11 maj. Framför allt har vi varit angelägna undvika eventuella missförstånd rörande hur vi på ömse håll uppfattat situationen.

Vår presumtive inbjudare - Mr. Theodore Schoenfeld - synes av personliga skäl (en konfliktsituation ?) nu ha lämnat sin tidigare anställning i området och uppges numera vara verksam i New York. Vi får väl därmed utgå ifrån att saken runnit ut i sanden.

Bengt Borglund

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	CHIFFERTELEGRAM —ORIGINAL—		
Kopia till: Kabs Bitr kabs Polch Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 	85:13	260	P Z Eu

UTRIKESDEPARTEMENTET

UTRIKESDEPARTEMENTET

614 82

UTRIKESDEPARTEMENTET

UTRIKESDEPARTEMENTET

UTRIKESDEPARTEMENTET

UTRIKESDEPARTEMENTET

1978-05-04

P 2

Departmentsrådet Lundvik
Utrikesdepartementet

328

FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg

hbr. Bergquist-Lundvik 1978-02-02

Broder,

./.

I anslutning till citerat handbrev översändes för
dossiern en promemoria över ett samtal som jag hade
med Mrs. Lantos i San Francisco den 25 april.

*Jag har hälsningar och välsignelser
från alla i Moskva.
Din tjänare*

Wille.
W Wachtmeister

PROMEMORIA
1978-04-27

P 2 = 1

FÖRTROLIG

Mrs. Lantos om Raoul Wallenberg

Vid besök i San Francisco blev jag uppringd av Mrs. Lantos som bad om ett sammanträffande. Vi hade en halvtimmes samtal på mitt hotell den 25 april.

Mrs. Lantos upprepade vad hon sagt till Borglund vid besök i Washington för någon tid sedan (jfr PM 1978-01-27, bil. t. hbr Bergquist-Lundvik 78-02-02). Hon hade med stor inlevelse tagit sig an frågan om Wallenbergs öde. Raoul Wallenberg var inte bara svensk utan tillhörde hela mänskligheten som hjälte och symbol för människors kamp för frihet mot våld och förtryck. Hon ville nu uppmuntra uppmärksamhet från pressens sida för Wallenbergs öde. Bland dem som intresserat sig för saken nämnde hon kolumnisten Jack Anderson samt nobelpristagaren Alexander Solsjenitsyn. Hon hade också kontakt med ett flertal senatorer (bland annat senatorerna Church och Pell. Hennes man är "fund-raiser" för bland annat dessa senatorer.)

Mrs. Lantos var fullt medveten om och hade den högsta uppskattning av svenska regeringens insatser i syfte att bringa klarhet i Wallenbergs öde. Hon förstod också att en regering måste arbeta på annat sätt och i andra former än enskilda personer och organisationer.

Jag redovisade i korta drag förloppet av Wallenberg-ärendet genom åren, vilket hon, som nyss nämnts, var väl

förtrogen med. Jag sade mig betvivla att någon regering någonsin lagt mer arbete på efterforskningar efter en enskild medborgare. Härmed är inte sagt att ärendet avslutats för vår del. Tvärtom följer vi minutiöst upp varje uppslag som kommer fram för att undersöka om det kan ge någon ny ledtråd. Även just nu medan vi samtalar, sade jag, känner jag till åtminstone en kontakt som nu pågår. Självfallet uppskattar vi på svensk sida alla uppriktiga ansträngningar, från vilket håll de komma månne, att bringa klarhet i Wallenbergs öde. Publicitet kan ha fördelen att hjälpa till att få fram vittnesmål. Däremot ville jag starkt betvivla att publicitet kan vara ägnad att positivt påverka de sovjetiska myndigheterna, allra helst om den emanerar från personer som saknar förtroende i Moskva.

Mrs. Lantos sade sig väl förstå detta, men hon menade att Wallenberg var en sådan hjältegestalt att han inte fick glömmas utan borde hedras världen över. Jag sade mig instämma i detta syfte men pekade också på vikten av att hedersomnämningen inte fick postum karaktär och därmed implicerade att man utgår från att Wallenberg är död.

Mrs. Lantos ger ett sympatiskt och uppriktigt intryck. Hon är besjälad av en stark önskan att befästa Wallenbergs namn som symbol för offren för nazisternas "holocaust" och för förtrycket i Sovjetunionen. Hon gjorde ingen hemlighet av sin avsky för det sovjetiska samhällssystemet.

W Wachtmeister

SVERIGES AMBASSAD

WASHINGTON

1978-05-08

Departementsrådet Jan Lundvik

UTRIKESDEPARTEMENTET

342

STRÄNGT FÖRTROLIGT

✓ Wallenbergaffären
(1 bil)

P 2 Em I

Broder,

./.

Som Du ser av närslutna handbrev har G.-A. Dahlström varit i kontakt med Nikolai Khokhlov. Något av vidare intresse synes inte ha framkommit vid samtalet, men dess värde kan Ni hemma bättre bedöma.

Jag har varit i kontakt med Boris Rabbot per brev och skall endera dagen söka honom per telefon och arrangera ett möte i New York nästa vecka, om han kan då.

*Yhänhja Laismyan
hans Bergquist*

Mats Bergquist

LOS ANGELES

Ambassadören Wachtmeister
WASHINGTON

M.B.:

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg

Ärade Broder,

Äberopande Ditt brev den 12 ds får jag meddela att jag den 27 april hade ett sammanträffande med Ph.D. Nikolai E. Khokhlov, professor i psykologi vid California State College, San Bernadino.

Inledningsvis meddelade jag att jag på uppdrag av det svenska utrikesdepartementet/ambassaden i Washington anmodats taga kontakt med honom för att söka utröna huruvida han hade några möjligheter att medverka till att något nytt ljus kunde kastas över Wallenberg-affären. Khokhlov sade sig, om ej mycket, så dock något känna till ärendet och bad mig därför lämna en sammanfattning. Jag redogjorde så långt jag kunde erinra mig om vad som förevarit sedan Wallenberg försvann vid sitt besök i det ryska högkvarteret i januari 1945, och poängterade i sammanhanget att olika aktioner pågått i årtal för att söka få fram upplysningar om Wallenbergs öde. Jag sade vidare att den svenska regeringen under årens lopp gjort flerfaldiga förfrågningar hos sovjetregeringen samt att denna på våren 1957 underrättade den svenska regeringen om att Wallenberg skulle ha avlidit i ett fängelse i Moskva. Jag berättade också att nya vittnesmål, ofta tydande på att Wallenberg vore i livet alltjämt inflöt men att hitintills inte något verkligt konkret framkommit om Wallenberg levde eller ej. Jag omtalade också att den svenska regeringen för drygt tio år sedan ställt samman undersökningsrapporter och vittnesmål i en vitbok.

Khokhlov som därefter tog till orda sade att han kände stort medlidande med Wallenberg och dennes familj och sade vidare att det hedrade den svenska regeringen att den under alla dessa år ej uppgivit försöken att söka utreda Wallenbergs öde.

../.

Vad beträffar av Dig omnämnde Alexander Trushnovich framgick att Khokhlov var släkt med sonen, jag tror han hette Jaroslav. Denne skulle vara bosatt i Frankfurt och ha nära kontakter med personer av rysk börd som suttit i ryska koncentrationsläger och som antingen frigivits eller på annat sätt lyckats komma därifrån. Någon person vid namn Moshinski sade sig Khokhlov dock ej kunna erinra sig. I sammanhang med Trushnovich angav emellertid Khokhlov namnet på en för honom väl känd person i Israel vid namn Abraham Shrifin, bosatt på en plats vid namn Yaakar. Shrifin uppgavs vara grundare och ev. alltjämt president i en organisation för tidigare koncentrationslägesfångar och sade att densamma skulle upprätthålla viss kontakt med lägren i Sovjetunionen och dit förmedla bland annat gåvor och pengar. Enligt Khokhlov skulle Jaroslav Trushnovich och Abraham Shrifin säkerligen vara personer, värda att kontakta, ej kanske så mycket för direkta vittnesmål, men för att med deras medverkan försöka komma i förbindelse med personer som kunde tänkas sitta inne med informationer om Wallenberg. Mest intressant var kanske annars att Khokhlov även själv erbjöd sig att - utan kostnad - vilja hjälpa till. Han föreslog bl.a. att om han exempelvis kunde få en inbjudan till Sverige att föreläsa i sina ämnen psykologi eller parapsykologi, så skulle han därmed kunna begagna tillfället att samtidigt träffa medlemmar av familjen Wallenberg eller personer som i Sverige ägnade sig åt efterforskning i ärendet. För att man från svensk sida skulle kunna övertyga sig om Khokhlovs trovärdighet hänvisade han till med.dr. Edward Gregor, Division Life Sciences i Washington, som kunde nås under telefonadress (703) 351-7513. Khokhlov skulle under en rad år ha samarbetat med Gregor, och denne skulle i sin tur ha förankringar högt upp i administrationen och ävenledes inom CIA.

Rörande ett ev. besök i Sverige sade Khokhlov att han, därest intresse föreläge, kunde resa dit under tiden 15 juni-1 oktober i år, då han var ledig från sitt college i San Bernardino. Finansieringen av en dylik resa finge dock utredas.

Under samtalets gång kom vi också in på frågan om Wrangelön och Kholkhov bekräftade utan förbehåll att ön vore platsen för ett stort koncentrationsläger.

Om sig själv berättade Kholkhov att han under kriget tillhört ett specialkommando som i tyska uniformer arbetade bakom de tyska linjerna. I en aktion i Minsk hade Kholkhov deltagit i mordet på den därvarande tyske gauleitern, jag tror vid namn Grude. Denna och

andra insatser hade sedan medfört att han efter kriget kommit att arbeta för säkerhetspolisen, först i Rumänien och sedan framförallt i Väst-tyskland. Det var här han senare skulle få ett uppdrag som han vägrade utföra, och vilket ledde till att han hoppade av. Kholkhov hade hyst hopp om att kunna köpslå med det mäktiga KGB för att få ut sin familj som var kvar i Moskva med löfte att ej röja det ryska agentnätet i Västeuropa men dessa planer gick om intet och Khokhlov kom se-nare till USA. Kholkhovs avslöjanden ledde emeller-tid enligt vad han sade mig till att en stor del av KGB:s underrättelsenät avslöjades, vilket på sin tid skulle utgjort ett svårt slag för ryssarna. Såvitt jag förstår utnyttjades under åtskilliga år hans stora kännedom om det ryska spionaget i Väst-europa till en början flitigt. Han fick emellertid senare tillfälle studera och tog sin Ph.D. Sedan drygt elva år arbetar Khokhlov som professor vid California State College, San Bernadino, är numera amerikansk medborgare, gift och har tre barn.

ben g 87V-101

Det är svårt för mig att veta hur mycket nytta man i Stockholm kan ha av det jag erfarit och om man finner hans person så intressant att anledning finns bibehålla och utveckla kontakten. Khokhlov gav annars ett trovärdigt intryck och föreföll samarbetsvillig. Säkerligen har han därför genom sin bakgrund åtskilliga möjligheter att vara be-hjälplig.

22. Gärnigan!

Din vän

G.-A. Dahlström

G.-A. Dahlström

Ärende	Datum 1978-05-12	
Wallenbergärendet i samband med kungaparets besök i Sovjet	Ärend C	Grupp 50
Adress Svensk MOSKVA	Mål G	Eu I
Text <u>Strängt förtroligt.</u> Endast för Ryding från Leifland. Som Du kanske hört är tanken att riksmarskalken Lagergren ska medfölja kungaparet på officiella besöket i Sovjetunionen. Lagergren är ju Raoul Wallenbergs svåger (gift med dennes hal syster Nina). Hur tror Du ryssarna kommer att reagera när det går upp för d att i delegationen ingår Wallenbergs svåger? Det är väl också att befara att någon genealogiskt intressera svensk journalist upptäcker släktskapet och i kanske dramatis vändningar publicerar det i pressen. Cabinet		

Avsändningsort

Pol 1, kr Hirdman, gh

EN CLAIR-TELEGRAM

Arende	Datum		Dnr
	1978-05-16		
Wallenberg	Avd	Grupp	Mål
	P	2	Eu ^I

Adress Svensk München

Text

17. Häggström från Lundvik. Er 27 1978-04-19.

För ordningens skull vore jag tacksam Du ville uppsöka och höra herr Kuncew i ärendet.

Cabinet

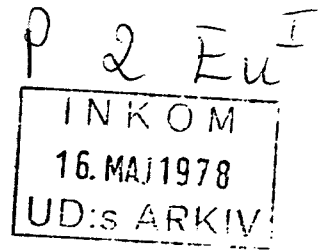
Ifylles av telegramexpeditören

Avsant den	Klockan	Sign
16/5	1830	RF

CHEFEN FÖR
H. M. KONUNGENS
KANSLI

Gen P

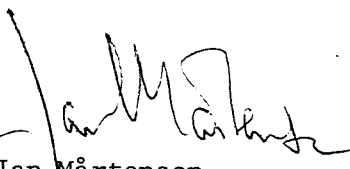
Till

Utrikesdepartementet
Box 161 21

103 23 Stockholm

På H.M. Konungens uppdrag överlämnas
bifogade ärende för kännedom.

Stockholm 1978-05-12

Jan Mårtensson
Kanslichef

5 18
5
H.R.H. King Carl XVI Gustaf
The Royal Palace
Stockholm, Sweden

April, 29, 1978

Your Royal Highness:

We have recently learned that a long-suffering subject of your realm may still be alive, languishing in a Soviet prison or hospital.

The man to whom I refer is Raoul Wallenberg, who saved the lives of many of us during the Holocaust. The Wisenthal report has made us aware of the many startling and unresolved contradictions involved in his fate. We are determined to uncover the truth about him.

We are organizing a national campaign, involving many prominent American politicians and journalists, in order to bring all the ramifications of this issue to the full light of public attention.

We respectfully would like to inquire whether Your Majesty intends to bring this matter up with the Soviet authorities in the course of your visit to Moscow, and if so, whether we should wait with further action.

Right now we are planning the following actions: (1) one-page open letter in the New York Times; (2) a report during the "Sixty Minutes" television coverage; (3) an article in People Magazine. Perhaps this action might be helpful to you.

We know this matter has been of grave concern to Your Majesty and the Swedish Government, and that much time and effort has already been devoted in an effort to remedy this great injustice. But, we also feel that with the new international concern for human rights and interest in the implementation of the Helsinki accord, a renewed effort on your part may accomplish more now than ever before.

With deep respect,

Thomas P. Lantos
Thomas P. Lantos
1230 Southdown Road
Hillsborough, California 94010

Mrs. Annette Lantos

SVERIGES AMBASSAD

WASHINGTON

1978-05-17

Departementsrådet Jan Lundvik

UTRIKESDEPARTEMENTET

*1/2 bil. Lämna
Wickström och för de för
vid brev hos SA 24/5-78*

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenbergaffären
(1 bil)

365

INKOM		
1978-05-19		
AVL	2	En

Broder,

När jag på instruktion häromdagen tog kontakt med Mark Saidenberg angående satellitkartan, nämnde denne att en tidskrift vid namn American Opinion i sitt majnummer hade en lång artikel om Wrangelön och de fångläger som uppgivits finnas där. Vi har skaffat tidskriften och in-sänder härmed artikeln. Den synes inte innehålla något nytt i vårt ärende utöver vad vi tidigare redan visste om Shifrin, Moshinski m fl. Däremot innehåller den en rätt lång redogörelse för bakgrunden till att många an-ser att ön egentligen är amerikanskt territorium.

Det skall nämnas att tidskriften, vilken jag tidigare aldrig hört talas om, tydligen är en starkt konservativ sådan, med mycket nationalistiska övertoner. Regeringens enligt artikelförfattaren slappa hållning ifråga om Wrangelön sätts i samband med uppgivandet av kontrollen över Panamakanalen, etc.

*Stämmer
här
v-2
myg*

Mats Bergquist

ML

Illustrative photo by Bill Caruth

Soviet Concentration Camps In WRANGELL ALASKA

Alan Stang is author of *It's Very Simple*; *The Actor*; and, *The Highest Virtue*. His radio commentary, *The Alan Stang Report*, is heard on 100 stations. Mr. Stang holds a Master's Degree from Columbia University.

■ DURING the battle over the Panama Canal many commentators, including your reporter, warned that the Canal Zone was as American as Alaska, for instance. We warned that if the people permitted the giveaway of their Canal to Castroite dictator Omar Torrijos and his goons there would on principle be no remaining argument to prevent the similar surrender of

Miami Beach, Kansas City, Phoenix . . . or Wrangell Island.

"Whoa!" you say. "Where and what is Wrangell Island?" The answer is even more incredible than the fact that the President of the United States all but moved Heaven and Earth to give ultimate control of our Canal to the Soviet Union. Indeed, it raises the question of whether *Alaska*

is in fact American, from the point of view of those who run our country. Because it turns out that, with their full knowledge and apparent approval, Wrangell Island — *part of Alaska* — is now occupied by the Soviet K.G.B., which is using it to run three concentration camps where inmates are subjected to Nazi-style experiments. No, friend, you're not going crazy. You did really read what you think your reporter wrote. The Soviets are now operating concentration camps on American territory.

Wrangle On Wrangell

The island is about seventy-five miles long, about twenty-five miles across, and lies in the Arctic Ocean almost a hundred miles north of the Siberian mainland and about two hundred seventy miles northwest of Cape Lisburne, which is also in Alaska. It is named for Baron Ferdinand Petrovich von Wrangell, a lieutenant in the Imperial Russian Navy, who had heard from some of the Tchukchi chiefs of Siberia that Wrangell existed and commanded several expeditions in search of it between 1820 and 1824. But he never saw it. He finally had to give up because "further attempts would have been absolutely hopeless," and the island was later named for him by its American discoverer. It is important to note that much of what follows comes from the Department of State, in a study prepared for it by Bretton G. Sciaroni, dated February 4, 1976, and entitled, "The U.S. Claim To Wrangell Island."

In August, 1867, a man named Thomas, who was a member of the crew of the New England whaling ship *Nile*, spotted the island while on lookout atop the mast. *Nile* Captain Thomas Long spent a couple of days mapping the southern coast, naming such features as Cape Thomas (for

his crewman) and Cape Hawaii, and naming the entire island for the unsuccessful Russian explorer. Even today, Communist-occupied Russia still uses Long's place-names on its maps. Also in 1867, a number of other American whalers visited the island, including captains Raynor of the *Reindeer*, Philips of the *Monticello*, and Bliven of the *Nautilus*. And for the next couple of years geographical societies around the world paid homage to Captain Long's discovery.

At first it was believed that the island was part of a continent, so in 1879 Commander G.W. DeLong of the U.S. Navy sailed the *Jeannette* into the ice pack with the idea of drifting to the continent and spending the winter there. He never made it. The *Jeannette* drifted with the ice across the area where the purported continent lay; the ship was crushed and the crew disappeared. The *New York Herald* demanded that the United States Government organize a search party for DeLong and his missing men.

The U.S. Revenue Service, forerunner of today's Coast Guard, sent Captain Calvin L. Hooper, in command of the *Thomas Corwin*. It is important to note that Captain Hooper was also in command of the Bering Sea Patrol, which made him the de facto governor of Alaska. The *Corwin* reached Wrangell on August 12, 1881, a party landed, and Hooper formally claimed the island for the United States: "We immediately landed and, raising the American flag, took possession in the name of the United States of America." John Muir, the naturalist, was along, and later wrote in his book, *The Cruise Of The Corwin*: "A notable addition was made to the national domain when Captain Hooper landed on Wrangell Land and took formal possession in

With the knowledge and apparent approval of our government, Wrangell Island, Alaska, is now occupied by the Soviet K.G.B., which is using it for concentration camps where inmates are subjected to Nazi-style "medical" experiments. That's right: The Soviets have concentration camps on American territory.

the name of the United States."

The explorers left our country's flag and built a cairn in which they left a record of their visit; and Edward W. Nelson, another crew member, said this: "The result of our examination of the Island, so far as we saw, gave not the slightest evidence of its ever having been visited by man before. All subsequent examinations of Wrangell Island by those who have visited it later appear to establish the fact that the landing party from the *Corwin* contained the first men to set foot on this Island.

... "That's right: The *Corwin* crew didn't conquer the island. There was no "colonialism." As far as is known, no human beings, including natives of any sort, had ever set foot on it before.

Indeed, on August 26, 1881, only a few weeks after the *Corwin* had departed, the U.S.S. *John Rodgers* arrived, under the command of Lieutenant Robert M. Berry. The *Rodgers* crew stayed almost three weeks, found the cairn left by the *Corwin*, and explored and surveyed the entire island. By 1884 the Departments of the Treasury, Navy, and War, along with the U.S. Coast Survey and the Smithsonian Institution, listed Wrangell Island as part of Alaska and American territory. In 1906 a U.S. Geological Survey Bulletin, entitled

Geographic Dictionary Of Alaska, did the same. Meanwhile, American whalers and walrus hunters were the only people to use the island. And on September 8, 1889, the U.S.S. *Thetis* went to Wrangell to reinforce our claim of sovereignty. In 1910 the *Adler*, out of Nome, Alaska, landed with a movie company to make a picture about a polar-bear hunt. When the crew departed, they, too, left an American flag.

In 1911 a party from the Russian ice-breaker *Vaigach* landed on Wrangell, erected a thirty-five-foot beacon, surveyed the west coast, and left. Remember that, as far as anybody knows, this was the first time any Russian had ever set foot on the island.

In 1913 the National Geographic Society was planning an expedition to the Arctic. The Canadian government asked, and received, permission to finance it, in fear that Americans might make new discoveries for the United States north of Canada. The Canadians put explorer Vilhjalmur Stefansson in charge, and a flagship called the *Karluk*, commanded by Captain Robert Bartlett, an American, set out for the North. The *Karluk*, like so many others, got caught in the ice, drifted west along the north coast of Alaska, and sank. The survivors walked south for two months

across the frozen Arctic, and in March 1914 arrived at Wrangell. A member of the crew raised the red ensign and claimed the island for the British Empire, but Bartlett later wrote in *The Last Voyage of The Karluk* that "we passed Hooper Cairn, which was built by a party from the U.S. Revenue-cutter *Corwin* in August, 1881. The cairn, as I could see, was still intact."

Indeed, the *Karluk* survivors were finally rescued by the *King And Winge*, out of Seattle, and were transferred the next day to the United States Revenue Cutter *Bear*, which proceeded to its home port of Unalaska, Alaska. There, port commander William E. Reynolds, who in 1881 had landed on Wrangell with Hooper, told Bartlett that the island was indeed part of Alaska.

Stefansson nevertheless concocted a scheme to return to Wrangell to make it British after all. The explorer assigned British subject Allan Crawford to lead the party, but the four others, including an Eskimo woman, were Americans; as was the ship that landed them on Wrangell in September 1921: the *Silver Wave* of Nome. Indeed, Captain Jack Hammer ordered his crew to raise the Stars and Stripes over the island, and they did, as soon as they landed the Crawford party. By early 1922 the news that Stefansson and company had "claimed" Wrangell Island, Alaska, as part of the United Kingdom, was a *cause célèbre* in the British and American press. The former criticized its government for jeopardizing Anglo-American relations over an Arctic island of no special value to Great Britain. The latter wondered whether we should tolerate a British subject in the United States — Stefansson — organizing expeditions to deprive us of American territory.

The Crawford party was landed

with supplies for only six months. The men were supposed to sustain themselves with hunting. Stefansson sent a relief ship in 1922, but because of the ice it was unable to get there. By the summer of 1923, all of the men had perished. On August twentieth of that year the *Donaldson*, under the command of Harold Noice — also an American — finally arrived. Noice took off Ada Blackjack, the only survivor of the expedition, and landed a new party. In command was Charles Wells of Uniontown, Pennsylvania. And there were thirteen Eskimos, twelve of whom were American. The new party continued the settlement.

Nineteen twenty-four was an eventful year for Wrangell Island. By now, Stefansson realized that the British government would not back him, so on April first he sold Wrangell Island to the Lomen Reindeer and Trading Corporation of Nome, Alaska. On May thirteenth, Secretary of State Charles Evans Hughes declared that the Lomen brothers were the owners of the island. On June eighteenth, the British Colonial Secretary said in a confidential dispatch: "The United States Government are thought to have a strong, if not an indisputable, claim to the Island, if they see fit to press it, on the ground that Captain Calvin L. Hooper, of the United States Ship *Corwin*, took formal possession of it in the name of the United States Government in the year 1881."

By now, you may be thinking, the matter had been settled; that Wrangell was as American as Alaska and the Canal Zone; and that we had as much right to it as we do to Kansas City. But, on August twentieth, the Soviet gunboat *Red October* appeared, armed with six-pound cannon and a company of Soviet infantry. The Soviets put Wells and the other

SOVIET-OCCUPIED WRANGELL ISLAND, ALASKA

EMERGENCY REPRODUCTION OF U.S.S.R. CHART

According to sworn eyewitness accounts the Soviets are operating three concentration camps on the shore of the Bay of Rogers on Wrangell Island, Alaska. About 30,000 prisoners are being held in those camps by the Soviet K.G.B.

Americans aboard, and said they were being taken to Alaska. But here's how the *Japan Advertiser*, out of Tokyo, told it in its issue for January 27, 1925: "Instead, the Soviet officials confiscated all of the pelts which the trappers had been accumulating during twelve bitter months and steamed to Vladivostok where Wells was placed in confinement and his eleven Eskimo companions were given transportation to the Manchurian border where the Chinese customs authorities at first refused to admit them. Later through the intercession of an American consular officer, they were allowed to proceed to Harbin

"After leaving Vladivostok, the Eskimos saw no more of their leader,

Wells, who it seems was detained by the Soviet authorities. Later they heard that he had contracted pneumonia and died."

In a letter dated December 27, 1925, a man named Ivan Melnyk wrote to Stefansson that "the diary which was kept by Wells was taken away from him by Bolshies. I do not think you would be successful in obtaining it from them."

And in an affidavit dated March 22, 1977, Hilda Koonuknowruk Weber, one of the American Eskimos the Soviets kidnapped, told the story this way: "In August of 1924 the Soviet Ice Ship 'Red October' armed with six-pound cannon and a company of infantry landed at Wrangell Island, Alaska and took all fourteen

inhabitants prisoner. The Soviets captured our furs, ivory, stores, and personal property including a U.S. Flag from Charles Wells (manager for the Lomen Bros. Company at Wrangell Island). We were all shanghaied aboard the Ship 'Red October' as prisoners. We were taken to Vladivostok, via Uelen & Petropavlovsk, by the 'Red October.' By the time the U.S. Consul at Harbin, Manchuria could have us freed from the authorities at Vladivostok and brought to him at Harbin, my two brothers (Hope & Billy) and Charles Wells (formerly of Uniontown, Pennsylvania) were deceased."

In short, the Soviets invaded United States territory, kidnapped some Americans, and murdered their leader. (If you believe that Wells died of natural causes you don't know much about the Soviets. Indeed, it is American law that if a victim dies during a kidnap, the charge is murder.) And the Soviets are still there.

Immediate Aftermath

Where does the United States Government stand in all this? In 1922, F.M. Anderson of the State Department's Office of the Solicitor wrote a memo which Bretton Sciaroni says is "most authoritative." Anderson tells us this: "The fact that the United States has not sent expeditions through the ice to land upon a barren island which up to the present time has yielded no revenue and has shown no evidence of being of immediate value, except, possibly, that due to its geographical position, might not be considered sufficient to raise the presumption that the United States has abandoned such rights as she may have acquired by the acts of her officers in taking possession of the territory. There has been no act of definite abandonment on the part of this Government."

Remember that, while Anderson was writing this, four Americans were actually on the island. It is perfectly true that they were not part of an official United States Government expedition; but notice Anderson's conclusion that even if no Americans had ever visited Wrangell since we took formal possession in 1881, the island was still American territory. Indeed, remember that although Alaska itself was discovered in 1741, the Russians failed to proclaim their sovereignty over it for a full eighty years — not until 1821 — after which they continued to do little, if anything, to settle and develop it. Yet, in 1867, the same year Long discovered Wrangell, we bought and paid for "Seward's folly." If the Soviet invasion of Wrangell was legal, then the United States could just as "legally" have invaded and seized Alaska instead of buying it.

Sciaroni tells us: "Concerning the various arguments used in favor of Russia's claim to Wrangell Island, Anderson and other officials in the State Department discounted every one"

There was also Charles Cheney Hyde, Solicitor of the Department of State, who declared in a memo in 1924: "While at the present time it is true that discovery means little as a basis for the establishment of a right of sovereignty unless followed within a reasonably short time by settlement and occupation, it is suggested in passing that the interval since 1881 has not been a great one, that it is brief in comparison with those long periods during which nations in the sixteenth and seventeenth centuries slept on inchoate rights based on discovery and which were relied upon as the foundation of legal titles."

In April 1925, a few months after the Soviet invasion, D.C. Poole, chief of the State Department's Division

Wrangell Island was discovered and charted by Americans in 1867 and formally claimed for the United States in 1881. The British tried to claim it in 1922 but confirmed our claim and backed down. In 1924 the Soviets invaded the island, kidnapped the fourteen Americans there, murdered their leader, and stole their goods.

of Russian Affairs, said this in a letter: "... I can assure you that we are keeping our eye on this Wrangel* Island situation and that American interests are being carefully preserved in all respects."

A year later the Soviets issued a proclamation to the effect that Wrangell was their territory. But, in 1930, an Interior Department publication entitled *Boundaries, Areas, Geographic Centers And Altitudes Of The United States And The Several States* included Wrangell Island as an American possession; and noted that it presently was occupied by the Reds. In 1931, Gustav Smedal's book *Acquisition Of Sovereignty Over Polar Areas*, published in Oslo, stated that "the United States, which is also interested in Wrangel Island, does not appear to have waived its claim." On February 26, 1939, the *Washington Post* ran an article on William E. Reynolds, by now a retired Rear Admiral. The former junior officer on the *Corwin* said the Soviets should get out: "I don't know what right they had to take our island, but then I don't know much about international law. I took possession of Wrangell Island for the United States, and we were the first white men that ever

landed there." In the same month, Senator Robert Reynolds, of North Carolina, introduced a bill to establish a naval air base on the island. And in 1940 the government published *Digest Of International Law*, by Green H. Hackworth, legal advisor to the Secretary of State, which explained: "The United States has not relinquished its claim to Wrangel Island."

Remember that much, if not most, of this comes from the Department of State itself. Indeed, in 1973, the Department re-issued Hackworth's *Digest*, in which again we are told that U.S. Government vessels discovered the island, and that the United States by no means has relinquished its claim. Your reporter has just talked with Lori Damrosch, who is an attorney in the Office of the Assistant Legal Advisor of the Department of State. Miss Damrosch explained that Wrangell Island is now under "de facto Soviet control," but that "we haven't given it up." And Dr. Robert D. Hodgson, the Geographer of the Department of State, says that, according to the maps, Wrangell is merely under "Soviet administration," and "implied Soviet control."

In short, from the very beginning, 1881, our government's position has not changed. For almost a hundred

*Poole and many others spell the word with but one l. Two are correct.

years, Washington has recognized time after time that Wrangell Island, Alaska, is as much part of America as any other Alaskan territory. And this instantly raises an obvious question: How can it be that Soviets have been allowed to occupy this American territory by kidnap and murder — *and stay there for more than half a century* — without even as much as a protest from our government? When will the Soviets be ordered off our land?

The answer, friends, is that they won't unless you demand it. Indeed, within the last few years, conspirators in our government have deviously tried to transfer sovereignty over Wrangell to the Soviets without the approval — and even without the knowledge — of Congress. Here's the way it worked.

Bretton Sciaroni tells us that in 1972 former President Richard Nixon and Premier Leonid Brezhnev signed an accord known as the Agreement on the Cooperation in the Field of Environmental Protection. It sounds innocuous, but it isn't. On August 27, 1974, at a meeting in Communist-occupied Russia, the United States and the Soviet Union drew up a proposed protocol for approval by the Department of State. On September nineteenth, at 10:30 p.m., in the Westward Hotel in Anchorage, Alaska, V.D. Denisov signed the approved protocol as chairman for the Soviets, as did Dr. Ronald O. Skoog for the United States. Among other things, it said: "Objectives: To study the ecological problems associated with the expansion of muskoxen populations into new areas of the Arctic. It is planned to prepare for and execute a transplant of muskoxen from Nuni-vak Island in Alaska to Wrangel Island and the Taimyr Peninsula in the USSR."

On November 24, 1974, in Vladi-

vostok, former President Gerald Ford approved the Anchorage protocol. On December twelfth, at another meeting in Moscow, E.P.A. boss Russell Train signed an "environmental protection" memorandum which included the recent Anchorage protocol. Sciaroni tells us that at that meeting Train "announced a number of specific projects which were mutually agreed upon, and these included sending forty Alaskan muskoxen to Wrangell, a migratory-bird expert to the island in 1975, and two polar-bear experts there in 1976. This apparently has been the first time the Soviet Union and the United States have ever discussed Wrangell Island."

And, finally, on April 14, 1975, in a transfer ceremony at the Bethel, Alaska, airport, the U.S. Government gave Communist-occupied Russia formal use of Wrangell Island.

So, what was happening was that U.S. officials were collaborating in a scheme to use the superficially appealing idea of environmental cooperation to present the American people with a *fait accompli* — which consisted of the presumption that Wrangell has been Soviet all along. Nonetheless, on July 6, 1977, K. Scott Gudgeon, another attorney-advisor in the Office of the Assistant Legal Advisor for European Affairs of the State Department, wrote as follows of the December 1974 Moscow agreement to Mark Jerome Seidenberg of Los Angeles: "... We have discussed in the past the status of scientific cooperation affecting Wrangel Island, and I am aware of no agreement which specifically addressed cooperative activities there"

Whether Gudgeon is part of the coverup or simply uninformed your reporter doesn't know, but Seidenberg apparently put him in high dudgeon by uncovering the truth. It is

Eyewitnesses say the Soviets have three concentration camps on Wrangell where they hold 30,000 prisoners from Germany, Italy, France, and Spain. Also among the prisoners is Alexandr Trushnovich, an anti-Communist kidnapped in 1953 from West Berlin, and kidnapped Swedish diplomat Raul Wallenberg.

important to note that while the State Department has been trying to conceal the game, V.D. Denisov, the Soviet chairman, told Seidenberg about the agreements in response to the latter's letter to Moscow. It is probably fair to say that Seidenberg is the hero of the affair, because his years of persistent, solitary research have finally brought it to general attention. In 1976, to give himself standing, private citizen Seidenberg bought part of Wrangell Island from the surviving Lomen brother. And Seidenberg tells your reporter that the missing diary of the kidnapped Charles Wells is in a museum at Magadan in Soviet Siberia.

Wrangell Today

State Department researcher Sciaroni tells us that in October, 1926, the Soviets landed a party of scientists, their wives, and some Eskimos. They established a weather station, did a survey, and collected scientific data. In 1929 they put up a radio station. Because of harsh weather, two relief ships sank while on the way, and another was forced to turn back. Finally, on August 20, 1934 — the tenth anniversary of the Soviet invasion — the *Kramin* succeeded in getting to Wrangell. Yearly trips were made thereafter, says Sciaroni. By the late 1930s, there was allegedly regular air

traffic, and in 1940 the Reds built a second weather station at Wrangell Island.

On August 9, 1976, the Foreign Broadcast Information Service reported the announcement by the Soviets in a broadcast from Magadan that the island has been designated a so-called reserve. The Reds tell us this: "... After signing of the act, all hunting activities have ceased on the territory of Wrangel Island. The island's fauna and flora are now under state protection. Henceforth scientists will be the only masters of the island's natural wealth."

It all sounds so very scientific, doesn't it? And it is! The only question is: What kind of science is it? What kind of fauna are we talking about? By now you may possibly figure that you've just about heard it all. The fact that some of our leaders are slyly trying to give still another part of our country to the Reds is scandal enough to keep a hundred grand juries busy until the Arctic turns into cotton candy. But, friends, you ain't heard nothin' yet! Let's go now to Mr. Avraham Shifrin.

Shifrin is a Russian Jew who spent years in various Soviet concentration camps. Today he lives in Israel and is an expert on the Communist camps. It was Shifrin who brought word to the West about the

Wrangell is the site of an underground air-field and an atomic submarine base. Dr. William Selden of Johns Hopkins, an authority on snow geese, spent two weeks there but refused to talk even when told about a goose band containing an S.O.S. message from prisoners in the concentration camps on the island.

inmate who *cut off his own hand*, and hid it in some lumber scheduled for export, so that the outside world would know the horror under which that lumber was produced. It was Shifrin who told of the Christian nuns who begged their guards for permission to pray on the Sabbath; a "crime" for which they were stripped nude and dragged across the ice.

On February 2, 1973, Avraham Shifrin testified before the Internal Security Subcommittee of the United States Senate. He said this: "Also in 1963 once I have met with group of criminals which came to our concentration camp, No. 7, and when I asked them in which place they were, they told me we were in Island of Wrangel. I asked, 'Island of Wrangel? KGB has concentration camps there?' They answered me, 'Yes; there is three concentration camps for prisoners of war and there sits only big officers from Germany, Italy, France, and Spain.' I didn't believe them, but now in Israel I met with one man in 1971 — I have his letter; I would show his letter — and he explained to me, this man, that he was also in Island of Wrangel in 1962 and he have seen there three concentration camps with thousands of prisoners of war, and he explained to me that they have in one concentration camp atomic reactor, and they make

experiments on the live people with radiation. In another concentration camp, they have experiments with physicians on the people and in third they have submarines and they have experiments with live people under water. And it is big secret, and he was there in the group of prisoners which gave to the prisoners food; he was not inside secret camps. He have heard from other prisoners about this work, and he sent to you letter and I gave to you this letter in which he wrote real names of these prisoners in Wrangel.

"Also he told about two big people which he met on Wrangel. One of them, Alexander Trushnovich, head of anti-Communist Russian organization, NTS; he was kidnapped in 1953 from West Berlin. And another man which he have seen there and all the world don't know nothing about his fate; this man is Raoul Wallenberg, diplomat of Sweden, consul in Budapest, who save many thousands of Hungarian Jews from Nazis. They kidnap him in 1945, this man, and they always answer to free world that they don't know nothing about this man."

That's right, friends: grisly medical experiments — just like the Nazis! It is important to remember that the goons conducting them are the same persons with whom Jimmy Carter's diplomats are guzzling

champagne. Shifrin testified to warn us about them; but President Jimmy Carter won't listen. Tell us again about "human rights," Mr. Carter!

And there is a gentleman named Efim Moshinskiy. On December 15, 1977, Moshinskiy gave a sworn written statement to Anne Preston, the American consul in Tel Aviv. It is rather long, contains grammatical and spelling errors, but deserves quotation almost in full. Mr. Moshinskiy declared: "Being a citizen of the USSR until 1965, I personally experienced persecution by the KGB and in 1958 I was arrested by the KGB. Following my arrest I was transferred, through a deportation prison in Vladivostock, to the Vrangeli island; this happened in May, 1958.

"Being consequently kept on the Vrangeli island in the capacity of political prisoner I could see there one huge concentration camp divided into three separate camp zones for prisoners with whom I had many opportunities to communicate. All the three camps (or camp zones, as they are called) are located at the distance of about 40 kilometers from an airport.

"Having thoroughly scanned the map of the Vrangeli island presented to me by Mr. Avraham Shifrin, I can state with complete certainty that all the three camps which I am aware of on the Vrangeli island are located on the shore of Bukhta Rodzhersa (the Bay of Rogers); the bay is connected with the above mentioned airport by a highway.

"I do not know whether there are other prison camps on the Vrangeli island. But I do know that there is one more airdrome there, an underground one, which is located at the distance of 4 kilometers from the Bukhta Rodzhersa, to the North of it, deeper on the territory of the island. Both

the big airport and this underground airdrome were built by hands of prisoners. The underground airdrome is of solely military significance.

"The three camp zones of the big camp on the Vrangeli island where I was kept were: 1) the selling zone, 2) the working zone containing various workshops servicing the prisoners, 3) the hospital zone where prisoners were sometimes transferred for some experiments the essence of which the prisoners did not know.

"Besides, there were also prisoners who worked at building sites in various parts of the island but who did not belong to our camp; where exactly they were residing I do not know. According to the camp rumours the entire number of prisoners on the island went above 30,000.

"After I had spent a while on the island I realized that all the camp prisoners there were foreign nationals. As to my knowledge, I was the only Soviet national there. Most of the prisoners were former German, Italian, Spanish army officers, many of them high-ranking officers. Besides, I had a chance to meet there two persons kidnapped from Europe: the Swedish diplomat Raul Walenberg and one of the leaders of NTS Alexandr Trushnovich.***

"I know that quite often prisoners were transferred from the dwelling zone and from the working zone into the hospital zone, after which such prisoners never returned to the camp again. It was a general knowledge among the prisoners in our camp that some secret experiments were being conducted in the hospital; the military physicians of that hospital were using prisoners from our camp for the experiments needed for the Soviet navy and space flights.

"Next-door with our camp there was a military submarine base which housed also atomic submarines. Be-

sides, there was a training camp for some civilian visitors from the continent. In spite of all the security-restrictions and hush-hush on the island and especially in the camp, the prisoners managed to communicate with each other. Thanks to my specific work of carrying food, I also managed to be all over the camp and even in various parts of the island; therefore, I knew that the above mentioned training camp was a secret base for people who were to be later sent to various Western countries for secret purposes through secret channels as well as for those who were to go to the West openly but with special tasks. Such people were sometimes shipped off from Bukhta Davidova where special submarines were kept for such purposes, rather than from Bukhta Rodzhersa.

"In order to make my statement clearer, I must admit that prior to my arrest, in 1945, in January, I was working in the counter-intelligence department of SMERSH (military KGB) in Budapest, Hungary, and personally participated in the kidnapping of the Swedish diplomat Raul Walenberg in the Soviet commandant's office in Budapest. Therefore, when I learned, upon my arrival in the camp on the Vrangell island, that Raul Walenberg was kept in the dwelling zone of the camp but in a special barracks, I sent him a message through an Italian prisoner who was servicing that barracks. In the same way I received a reply from Walenberg confirming that it was really himself. I never managed to see Walenberg with my own eyes but I knew that he was there even prior to getting the above mentioned message from him; after getting that message I continued to correspond with him through the same intermediary."

Remember that the Soviets are being allowed to do all this in the

United States. In the American state of Alaska. And it is crucial to note that our leaders in Washington know more about it than anybody else but the Reds. It seems that, by means of a satellite, the C.I.A. has made photographs and prepared a detailed map of the island; and that the Defense Mapping Agency (D.M.A.) of the Department of Defense has it. The series number of the map is 1505. The map number is NR 1, 2-1. At D.M.A. you will talk with a gentleman named H. Eisenstadt, who will tell you at first that the map is classified; but when you note the possibility of a Freedom of Information suit he will offer to send you a sanitized version which would erase the things we all want to see. Mr. Eisenstadt tells your reporter that he is the man who decides what should be classified.

Why would Soviet installations on Wrangell Island be classified? Isn't it obvious, friends? As usual, our policymakers are collaborating with their Soviet counterparts to keep the truth from the American people. Eisenstadt should certainly be one of those called to testify, when and if the Congress finally gets around to investigating the mess.

There is also Dr. Ronald Skoog. You will remember that Skoog signed the Anchorage protocol as chairman for the United States; but he still is apparently unaware that there was anything more to it than an agreement about animals. Skoog tells us that, with regard to the polar-bear work, the Soviets turned us down the first year with the explanation that they weren't geared for it; so there was no expedition again. And, the third year, the same thing happened. Yes, there have been no expeditions! And this would tend to indicate that, as we have seen, the real purpose of

(Continued on Page 109.)

From page fifty-four

WRANGELL, ALASKA

the Anchorage protocol had nothing to do with polar bears; that polar bears were simply a subterfuge. Its real purpose, again, was slyly to "legitimize" the delivery of Wrangell to the Soviets without the approval of Congress.

Your reporter told Skoog of the sworn testimony that there are Soviet concentration camps on Wrangell Island. Skoog replied that this was no surprise because there were a number of camps in the Magadan oblast (province), and Wrangell Island is administered by the Magadan government. "I had heard there were concentration camps in Magadan," says Skoog, who has been there, "but they told me they'd been closed and it was bad form to ask."

Science marches on!

Indeed, let's go now to Dr. William Sladen, of Johns Hopkins University. Dr. Sladen is an ornithologist, and is also a physician, an unusual combination. He comes to us from England and is an expert on snow geese. Indeed, he said he was examining some Russian snow geese when your reporter found him in British Columbia. Pursuant to the Anchorage protocol, Sladen spent two weeks on Wrangell Island, but was instantly wary when your reporter mentioned it. On the other hand, he "didn't know" the island was a subject of controversy. Sladen said he doesn't want to "drive a wedge" between the nations. He wants "cooperation."

We asked Dr. Sladen what he saw on Wrangell Island. Sladen said your reporter needed to talk to John Rogers, of fish and wildlife in the Department of the Interior. We said we wondered why Sladen's statement would have to be cleared with the government. Sladen said clearance

was unnecessary, but your reporter had to talk with Rogers anyway.

We found Dr. Rogers at a wildlife conference in Phoenix, and he said it was perfectly okay with him for Sladen to discuss Wrangell. By now Sladen was back at Johns Hopkins, and he said there was no proof that your reporter had actually talked to Rogers. Your reporter told Sladen about the testimony of Moshinskiy and Shifrin. Dr. Sladen was about as interested as a mentally defective clam. Then we dropped the bomb.

That same morning, we had received the latest report on Wrangell from Shifrin in Israel. In it he explains that in 1972, in Rome, he gave Moshinskiy's list of foreign prisoners on Wrangell to one Juzeppe [sic] Delangoro, who runs an Italian news agency. A few months later, Delangoro visited them in Israel and "informed us that a) he had transmitted the list of prisoners from Wrangell island to the Committee of Relatives of Officers Missing after World War II; the list was checked in the Committee and Mr. Delangoro was informed that all the people from the list were listed among the missing Italian officers; b) in the same Committee Mr. Delangoro was told that about a year before (i.e., in 1971) a hunter in the South of Italy winged a goose on whose pad was attached a rubber tube with a piece of paper in it. The paper was badly damaged by water (who knows for how long it had been travelling with the goose back and forth), therefore it was hardly possible to read the message. What was clearly seen on the paper was the word 'SOS' in the very beginning and then separate words like 'Italian officers' and 'island behind the Polar Circle.' According to Mr. Delangoro, the message is being carefully kept in the Committee of Relatives of Missing Officers."

Your reporter read all this over the telephone to Dr. Sladen. Sladen said with a quaver that your reporter was "jumping to conclusions," and that the latest Shifrin document is evidence of nothing. Your reporter reminded him that now we were no longer talking about snow geese. Now we were talking about human beings.

"Doesn't this interest you at all?" asked your reporter.

"Maybe it would be of interest to the State Department," said Sladen.

The good doctor did agree that hunters in California have picked up Russian bands, but with regard to Wrangell Island he didn't see nothin' and don't know nothin' except that he was "treated very well." It is amusing to note that for identification purposes Dr. Sladen and his Soviet counterparts dye the snow geese pink. So we can be absolutely sure at least that the snow goose shot by that Italian hunter wasn't Irish.

What is Sladen's real role in all this? Your reporter doesn't know, but he is obviously one of two things. If Sladen isn't an agent, he is a goose himself. Sometimes they are the same thing, of course, but by no means always. As we have seen, the good doctor *talks* like a goose; and, as you know, if something talks like a goose and walks like a goose, it's probably a goose. Along these lines, the fact that Sladen is so much more interested in snow geese than in people is dramatic proof of the moral monstrosities being created by the phony "ecology movement."

How It Adds Up

In May, 1977, to facilitate the battle to recover Wrangell Island, Mark Seidenberg sold his interest to

several groups represented by Rabbi Marvin S. Antelman, the distinguished scientist-author of Providence, Rhode Island. Arrangements were made to register the land in Nome, to form the basis for a lawsuit against people in the State Department and Russell Train. The rabbi tells your reporter that he and his colleagues are now trying to attach Soviet gold in Wall Street and Soviet property in England. And — surprise — the rabbi reports that *vast quantities of oil* have been discovered under Wrangell, which may help explain the recent shenanigans.

So there it is, friends. And again one is reminded of what Lenin said so long ago, which has been accurately paraphrased as follows: first we shall take Eastern Europe; then the masses of Asia. Then we shall surround that last bastion of Capitalism, the United States. We shall not have to attack. It will fall like an overripe fruit into our hands.

And that is exactly what has been happening. We are now in the next to the last stage, in which the United States is obviously being surrounded. In fact, the situation has degenerated so far that we are being surrounded by means of efforts to deliver American territory to the enemy — in the immediate cases, Wrangell Island and the Canal Zone. What's next? Whether the Canal Zone is theirs or ours when you read this, precedents are being created to carve America up at some appropriate time in the future. And, as usual, the would-be masters of a New World Order who rule us are responsible. When somebody asks for California, will Carter "compromise" and give them half? ■ ■ ■

CRACKER BARREL

■ The blacks in South Africa now own more automobiles than do all of the inhabitants of the Soviet Union, reports Gary Allen.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Kr Hirdman, gh

PROMEMORIA ✓

P 2 Eu I

1978-05-19

Ex t

kabs ✓

Hirdman ✓

Pol

STRÄNGT FÖRTROLIG

48
Wallenbergärendet

En kvinnlig licentiat Berggren, tel 31 74 49, ringde mig den 18 maj för att erbjuda sin hjälp att delta i efterforskningarna efter Wallenberg. Hon uppgav att hon ägnat flera år att sätta sig in i materialet och gärna ville göra en insats av humanitära skäl. Jag tackade för erbjudandet men sade att UD självt gjorde alla efterforskningar som behövdes.

Berggren nämnde bl a att hon tagit kontakt med UD i tron att Wallenbergärendet skulle komma upp vid kungens besök i Sovjet; vidare att hon hört att Wallenbergs halvsyster, fru Lagergren, skulle delta i besöket. Jag förnekade både att ärendet skulle tas upp vid statsbesöket och att herrskapet Lagergren skulle medfölja. Berggren föreföll övertygad av min argumentering. Hon nämnde dock något om att hon kanske skulle ta kontakt med fru von Dardel.

h

Sven Hirdman

1978-05-23

Swedeleg New York

Endast för Leifland från Hirdman

Mårtensson omtalade igår kväll att han frågat kungen om Lagergrens och fått svaret att de inte skall med till Sovjet. Orsaken till spekulationerna om Lagergrens deltagande lär vara en felaktig artikel i Året Runt.

Cabinet+

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Kr Hirdman, es

PROMEMORIA

P 2 Eu I

1978-05-25

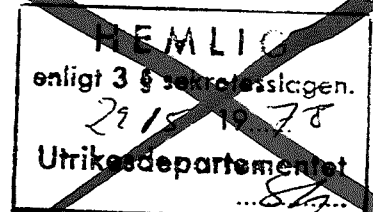
Uthälsning.
Kubler.
Polchef.
amb. Rydberg

ta fit del

GA 87A

Munkhög som bet
ges av WOLLE Län W.
5 aug/sept. end.
fredag till 11/6
87A

(Pol)

STRÄNGT FÖRTROLIG

Besök av Simon Wiesenthal

På begäran av fru Nina Lagergren tog jag den 24 maj emot henne och Simon Wiesenthal^{x)} för en timmes samtal.

Wiesenthals ärende var att informera UD om hans idé att till-
skapa en internationell Wallenbergkommitté på hög nivå som
skulle rikta en appell till ryssarna att få veta sanningen om
Wallenberg. Kommittén skulle bestå av 50-60 internationellt
kända och respekterade personer. Wiesenthal nämnde namn som
Mendès-France, Alberto Moravia, italienske kommunistsenatorn
Teracini, Milovan Djilas, sovjetiske kommunistledaren Joffes
änka, amerikanska kongressmän, borgmästaren i Los Angeles
Tom Bradley. Wiesenthal hade själv kontakt med flera av dessa
personligheter. Om ryssarna vägrade att svara på kommitténs
appell, skulle kommittén vända sig till president Carter.
Denne, menade Wiesenthal, skulle inte kunna undgå att engagera
sig i fallet med tanke på sin mänskliga rättighets-politik,
brevet till Zacharov och mottagandet av Solzjenytsin.

Wiesenthal tänkte sig att en pilotgrupp skulle upprättas
redan i höst för att organisera bildandet av den större
kommittén och förbereda ett memorandum om Wallenberg. Detta
var enligt honom sista chansen att påverka ryssarna genom
att sätta dem under internationellt tryck. Kanske, menade
han vidare, vore det lättare för ryssarna att ge ett nytt besked

x) The Jewish Documentation Centre, Salztorgasse 6, A-1010 Vienna,
tel 63 91 31 eller 63 98 05.

-till kommittén, eftersom denna är en ny adressat; enligt detta resonemang är det svårare för ryssarna att ge ett nytt besked till svenska regeringen, som ur sovjetisk synpunkt redan fått ett definitivt svar 1957.

Det framgick vidare vid samtalet att Wiesenthal och fru Lagergren tänkte sig att den svenska regeringen skulle understödja en sådan appell från kommittén. Det kunde vi väl inte undandra oss, sade de. Kommittén skulle även behöva viss dokumentation från Sverige.

Jag svarade att jag skulle informera utrikesministern och kabinettsssekreteraren om samtalet och att jag inte på något sätt kunde ta ställning beträffande vår inställning till den föreslagna kommittén. Jag instämde i Wiesenthals kommentar att svenska regeringen och internationella opinionen hade "verteilte Rolle". Vidare erinrade jag om det arbete vi lade ned på att kontrollera alla uppgifter i Wallenbergärendet. Jag sade också att vi var angelägna att inte göra något som kunde vara kontraproduktivt.

Wiesenthal och fru Lagergren förväntar sig dock uppenbarligen en närmare svensk reaktion på sitt förslag om en internationell kommitté. Fru Lagergren nämnde att hon är bortrest med sin man 26 maj - 4 juni. Ingenting sades vid vårt samtal om kungabesöket.

I övrigt är följande att notera från samtalet:

1. Wiesenthal hade kommit till Stockholm för att träffa familjen von Dardel men hade också räknat med att möta Jan Lundvik, som han träffat i Wien i mars. Han återvänder till Wien i morgon fredag. Hans besök var inte känt för pressen.
2. Wiesenthal sade att han inte hade någon uppfattning om Wallenberg var i livet. Han kunde mycket väl vara död. Dock trodde Wiesenthal inte på det sovjetiska beskedet att Wallenberg skulle ha dött 1947 i Ljubljanka.
3. Wiesenthal höll för troligt att ryssarna velat pumpa Wallenberg på diplomatiska hemligheter. Han nämnde att ryssarna

under och efter kriget hade ett särskilt fångsläger för tyska diplomater i Irkutsktrakten, där de frågades ut om utrikespolitiska förhållanden.

4. Wiesenthal trodde inte på Steins förslag om en byteshandel med ryssarna med Smolenskarkiven eller att gå igenom ortodoxa kyrkans internationella sekretariat (Kutepov); det senare vore alltför riskabelt med tanke på sovjetiska agenter.

4. Wiesenthal varnade för Shifrin, som mycket väl kunde vara agent. Varningen härrörde ursprungligen från fru Zacharov. (I detta sammanhang nämndes att nästa Zacharovtribunal blir i Madrid.)

5. Fru Lagergren, och även Wiesenthal, föreslog att vi skulle höra den avhoppade sovjetiske FN-diplomaten Sjevtjenko.

6. Wiesenthal kritiserade Krister Wickman för ett avsnoppande besked till Wiesenthal i Wallenbergärendet på en presskonferens i Wien för några år sedan då Wickman besökte Österrike. Fru Lagergren instämde i kritiken mot den förra regeringen. Hon kritiserade också UD för hemlighetsfullhet.

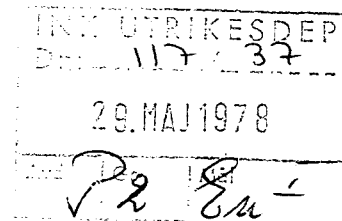
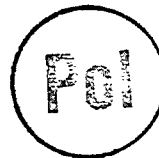
7. Wiesenthal sade att han skulle fortsätta sina ansträngningar att få tag på personer som kunde tänkas ha hört talas om Wiesenthal. Jag tackade honom för den hjälp han lämnat oss.

Sven Hirdman

Pol I

aa p

Utrikesdepartementet

Raoul Wallenberg

Tel 17 U 1978-05-17 (1 bil)

Med anledning av återopade telegram uppsökte jag igår Kunco Kuncew på fångvårdsanstalten i Bernau, där han för närvarande och omkring tre månader framåt, avtjänar ett straff för bedrägeri.

Av fängelseledningen- regeringsrådet Rehmet- fick jag veta att Kunco, född 1923-12-22, som ibland använt Koumtchoff och andra liknande namn, för första gången kom till förbundsrepubliken år 1969 och att han kan bulgariska och ryska, men mycket knapphändig tyska. Efter avtjänat straff skulle han förpassas till Österrike.

Breven till konsulatet hade på Kuncews begäran skrivits av en medfånge.

Kuncew var besviken över att aldrig ha fått svar på ett brev han tidigare- "för längesedan"- hade skrivit till svenske kungen.

Han hade under tiden april-oktober 1944 i Budapest hjälpt Raoul Wallenberg att skriva pass. Jag närsluter här som skriftprov hans nedtecknade namn på personer han lär ha känt på den svenska legationen, vars adress han uppgav vara Romaipark 43. Han hade alltid samtalet med Wallenberg på ungerska. Jag upptäckte dock snart att hans kunskaper i det språket var närmast obefintliga.

I Kiew skulle Wallenberg ha varit en fri människa som utan inskränkningar haft möjlighet att leva ett normalt liv.

Erik Häggström

Bil
skr 37. den 23/5 1978

ARMY

München

P 2 E u I

197

Kund

Pos

JVA

MIRKO KOKHANOVIC
~~HOUTSAD~~
~~SABOTIERA~~
Jug
SCHARIKA FARKAS

FERENZ

Romai PARK
43.

budapest.

Bezüglich Ihres Briefes
mitteilen zu müssen, d
berg nicht kennen.

Ende des Krieges
worden und seit
Behörden haben
dagegen behr
Arbeitslag
Schwedis
saal zu